

KATOLIŠKI MISIJONI

OB 60 - LETNICI

LAS MISIONES CATOLICAS

SEPT. - OKTOBER

1983 - 9,10

SEPT. - OCTUBRE

LOS PRINCIPES DE LA IGLESIA UNIVERSAL

TRES NUEVOS CARDENALES EN EL MUNDO MISIONAL

El Santo padre Juan Pablo II. nombró en el curso del último consistorio entre otros cardenales también al arzobispo de Abidján, arzobispo de Bangkok y arzobispo de Lubango. "L'Osservatore Romano" publicó interesantes datos sobre estos nuevos príncipes de la Iglesia en la tierra de la misión, los cuales publicamos también en nuestra revista.

(Continuación.)

2.— MICHAEL MICHAÏ KITBUNCHU, Arzobispo de Bangkok

Michael Michai Kitbunchu nació el 25 de enero de 1929 en Samphram (Bangkok, Tailandia). Tras estudiar en el seminario tailandés de Siracha, cursó filosofía y teología en Roma, en el Pontificio Colegio Urbano de "Propaganda Fide".

Recibió la ordenación sacerdotal en Roma el 20 de diciembre de 1959. De nuevo en su patria, fue vicepárroco y párroco sucesivamente en Bangham, y luego párroco de la iglesia del Calvario de la capital. A partir de 1965 fue rector del seminario metropolitano de Bangkok.

Pablo VI lo nombró arzobispo de Bangkok el 18 de diciembre de 1972; recibió la ordenación episcopal el 3 de junio del año siguiente. En 1979 fue elegido Presidente de la Conferencia Episcopal Tailandesa, función que desempeñó hasta 1982.

Mons. Kitbunchu es el primer cardenal tailandés de la historia. Además de la lengua autónoma, el tai, habla latín, inglés, francés, italiano y chino. Ha dado impulso a nuevas instituciones que han vitalizado intensamente la comunidad católica; ésta, a pesar de ser minoritaria (la arquidiócesis de Bangkok tiene casi ocho millones de habitantes y sólo sesenta mil son católicos), cuenta con gran número de vocaciones sacerdotales y de vida consagrada.

Este antiguo reino de Siam comenzó a ser evangelizado hace tres siglos, y hoy en día la Iglesia católica goza de gran prestigio y está en excelentes relaciones con la mayoría budista de la población.

El nuevo cardenal tailandés se ha prodigado en la atención a los prófugos y exilados.

(Sigue.)

Podoba na ovitku: Sv. Terezija Deteta Jezusa nad novo cerkvijo v Chilongi, Lusaka, ki je njej posvečena. Slika je izdelal svak misijonarja Tomažina S.J. slikar Ivan Bukovec v Argentini in visi nad oltarjem nove cerkve. Objavljamo tudi zato, ker je praznik Male Cvetke v misijonskem mesecu oktobru, in ona je poleg sv. Frančiška Ksaverija nebeška zavelnica misijonskega dela Cerkve.

KRISTUS ZA VSE!

ODPRITE NA STEŽAJ VRATA ODREŠENIKU!

IZ POSLANICE PAPEŽA JANEZA PAVLA II.
ZA SVETOVNO MISIJSKO NEDELJO 23. OKTOBRA

Častiti bratje in ljubljeni sinovi in hčere!

Svetovni misijonski dan zadobi letos poseben povdarek radi izrednega svetega leta ob obletnici odrešenja. Ko sem ga oznanil, sem imel pred očmi poziv, ki sem ga naslovil na svet v začetku mojega papeževanja: „Odprite na stežaj vrata Kristusu!“ Dejansko je to sveto jubilejno leto močno vabilo k spreobrnjenju in spravi z Bogom in z bližnjim, klic k vedno globlji zavesti o krstni milosti in k velikodušnemu sprejetju evangelija, ki je oznanilo o odrešenju in o zveličanju za vse človeštvo.

Ko se v jubilejnem svetem letu zavemo bogastva, ki ga je odrešenje prineslo za vse ljudi, začutimo globok misijonski značaj tega jubileja. Jubilej odrešenja je nov klic k evangelizaciji milijonov ljudi, ki 1950 let po Odrešenikovi žrtvi na Kalvariji še niso kristjani in v svoji nesreči in sreči ne kličejo Odrešenika, ker ga še ne poznajo.

Zato moramo zahrepeneti po čim večjem sodelovanju pri delu za posredovanje Odrešenikovih milosti tem našim bratom, če hočemo biti pristni kristjani. Drugače izraženo: naš odnos do Boga Očeta in Jezusa Kristusa nikakor ne sme biti le individualen, ampak mora biti odnos moje osebe v povezanosti s celoto človeštva, zato pa misijonsko pogojen.

Kristus je odrešenik vseh ljudi, je umrl za vse, za vse se je daroval kot odkupnina (gl. 2 Kor 5, 15; 1 Tim 2, 6; 1 Jn 2, 2) in vsakega izmed nas kliče ne le k osebni spravi z Bogom, ampak tudi, da postanemo sredstvo odrešenja za vse tiste, katerih sadovi odrešenja še niso dosegli: „Pojdite . . . učite vse narode!“ (Mt 28, 19)

To je za vsakega katoličana ne le vzvišena čast, ampak tudi izpraševanje vesti v pogledu največje Kristusove zapovedi: „Ljubite se med seboj, kakor sem vas jaz ljubil“ (gl. Jn 15, 12.17).

Mar ni prav delo za posredovanje sadov odrešenja tisto delo ljubezni, ki naj ga kristjani nadaljujemo? Toliko bolj upravičeno moremo reči, da ljubimo brate, kolikor bolj se trudimo, da bi jim posredovali Besedo Kristusovega rešenja, sadove njegovega odrešenja. Naj za vsakogar veljajo apostolove besede: „Kristusova ljubezen nas priganja“ (2 Kor. 5. 14).

Prodreti v duha tega jubilejnega svetega leta se pravi, prežeti se z misijonskim duhom, usmeriti svoje srce ne le globoko v lastno notranjost, ampak tudi k našim bratom, ki imajo isto pravico spoznati Kristusa in biti deležni bogastva njegovega „na usmiljenju bogatega“ Srca.

Ni pomembnejše službe bližnjemu kot v misijonskem služenju

Svetovni misijonski dan je letos v popolnem soglasju s teološko in pastoralno motivacijo izrednega jubileja. Zato iz vsega srca ponavljam poziv: „Oprite, odprite vrata na stežaj Kristusu!“ Pojdimo naproti Odrešeniku, pripeljimo mu vse ljudi! Pripeljimo mu jih z vseobjemajočo in prepričljivo silo Svetega Duha, ki se zatecimo k njemu z misijonsko molitvijo!

Privedimo mu jih v združenju naših vsakdanjih težav, tudi skritih, z veliko žrtvijo križa, da jih požlahtni in jim da rešilno moč za srečo naših bratov!

Pripeljimo mu jih v naši solidarnosti in z najrazličnejšo pomočjo tistim izmed nas, ki v nesebičnem žrtvovanju oznanjajo evangelij kot pionirji božjega kraljestva!

Posebej se obračam na vse mlade, ki ste upanje Cerkve, moj up:

Posvetite svojo zavzetost, svoje prekipeljavajoče moči in čustva, svojo gorečnost in svoj pogum sveti misijonski stvari! Sveti Frančišek Ksaverij je iz daljne Indije, kjer je oznanjal rešenje za vse ljudi, klical svojim pariškim akademskim tovarišem, naj se ne obotavljajo pridružiti se mu pri duhovnem osvajanju sveta za Kristusa. Takole je pozival mlade: Ne plašite se! Ne bojte se dati samega sebe Kristusu, posvetiti svoje življenje najvišjemu idealu, misijonskemu idealu, misijonskemu delu!

Misijonsko sodelovanje, odgovornost vseh kristjanov

Zanesem se na osebno zavzetost vseh vernikov za misijonsko sodelovanje v okviru papeških misijonskih družb, katere na najprimernejši način najučinkoviteje pospešujejo ter duhovno in gmotno vzdržujejo delo pionirjev evangelija v svetu (gl. Ad gentes, 38).

A da bodo verniki uvideli in polno vrednotili misijonsko sodelovanje, je treba, da jih za to ogrevajo vsi, ki so poklicani za prevažno širjenje misijonske miselnosti: duhovniki in redovnice.

Vodniki božjega ljudstva se morajo nujno zavzemati za to navduševanje, kajti od tega zavisi, kako bodo verniki razumevali problem evangelizacije in pri njej konkretno sodelovali. Ta zavzetost je posebno važna spričo tolikih tudi gmotnih potreb misijonske akcije: zidanje cerkva, šol, semenišč, univerz, zdravstvenih ustanov, itd.

Znano mi je, da se zadnje čase v mnogih narodih ostvarjajo žarišča misijonske akcije in ta prizadevanja, ki so tako pomembna za teološko, pastoralno in duhovno poglobljanje misijonskega sodelovanja, toplo priporočam. Z veseljem bom sam odprl novi sedež teh žarišč, „Mednarodno žarišče misijonskega pobujanja“ (CIAM) na področju tako drage mi papeške misijonske univerze „Urbaniana“.

Cerkev, mati in učiteljica, tako zavzeta za splošni blagor človeštva, na ta svetovni misijonski dan spet proži potom papeških misijonskih družb roko vsem ljudem dobre volje, pričakujoč vso možno pomoč.

Papež Janez Pavel II.

Nuditi svoje širokosrčno sodelovanje je častna dolžnost in radost, kajti pomeni posredovati neprecenljive dobrine odrešenja vsem tistim, ki še ne poznajo „nedoumljivega Kristusovega bogastva“ (gl. Ef. 3, 8).

Novi cerkveni zakonik, ki posveča misijonski akciji velik del svoje druge knjige (kan. 781—792), izrecno uzakonjuje tudi dolžnost vseh vernikov, da sodelujejo, vsak po svojih močeh, pri evangelizaciji. Uzakonjuje tudi ustanove misijonskega sodelovanja, ki naj se v smislu kan. 791 ožive v vseh škofijah in delujejo pred vsem v štirih smereh: pospeševanje misijonskih poklicev, opora klera misijonskim podvigom, predvsem razvoju papeških misijonskih družb, praznovanje svetovnega misijonskega dne in vsakoletna nabirka za gmotno oporo misijonom, katera se pošlje Svetemu Sedežu.

Sveto leto — poziv k zaupanju

Iskreno želim, da bi se v tem, za vse človeštvo grozljivem času, a polnem upanja, dvignile na novo vse sile Cerkve, božjega ljudstva, v moči duhovne obnove tega svetega leta v prizadevanju, da bi se evangeljska blagovest razširila na globoko in široko v vsem človeštvu.

Zahvaljujem se vsem duhovnikom, redovnikom in redovnicam in laikom, ki bodisi na terenu bodisi v zaledju sodelujejo pri učinkovitem širjenju božjega kraljestva! Njim in vsem njihovim dragim podeljujem iz vsega srca apostolski blagoslov, vir nadnaravnih darov.

Janez Pavel II.

Vatikan, 10. junija 1983.

JESEN JE ZMERAJ TAKO ZGODAJ TU.

(Pismo trudnemu misijonskemu sodelavcu.)

„Jesen je tu,“ mi listi šepetajo. In z vzdihom zro na sol na čolnih vetra: na svetlo sol ugaslega poletja od tam, v savanah tujega morjá.

„Jesen je že,“ med štorcljami odmeva; hladu peruti trkajo po zraku, obraz gorá postaja sličen mraku.

Poljá pojó mlatilnih strojev spev.

Jesen: za mehko moko hostije!

Jesen: za grozdje žlahtne kapljice!

Da z živimi besedami Boga Gospod je spet lahko pri nas domá.

Da nas ne bo ne mraz ne strah za zimo, ko smrt s sanmi prav tiho pride mimo.

Vladimir Kos

OB MISIJONSKI NEDELJI

L. L. C.M.

Če sem kdaj živo doživljal misijonski problem, je bilo to vedno, kadar sem obiskoval slovenske misijonarje.

Na Misijonsko nedeljo nam bo spet zvenela v ušesih in srcih Jezusova oporoka: Pojdite po vsem svetu, učite vse narode, krščujte jih...

Saj je zares človeška narava „naturaliter cristiana“, kakor je rekel Tertulian in hotel s tem pač samo reči: težeča k Bogu. Vsi narodi v vseh časih verujejo v Boga na ta ali oni način, le moderno brezboštvo in ideja materializma to vero ubijata, delajoč nasilje človeški naravi.

A odkar je nastopil Odrešenik, se je Bog človeku razodel v večji polnosti, se bolj k njemu sklonil, ga takorekoč vzel znova v svoje očetovsko naročje. Od Odrešenika naprej je božja volja, da Ga narodi spoznajo kot dobrega, usmiljenega Očeta, da Ga časte „v Kristusu, po Kristusu in s Kristusom“, kakor molimo pri sveti maši.

Človeštvo naj bi v Novi Zavezi, od časa Kristusove daritve na križu, častilo Boga po Odrešeniku. Zato je Kristus poslal apostole, zato pošilja misijonarje, prav za prav vse kristjane: „Pojdite, učite in krščujte!“ Bog naj bo vse dni do konca sveta slavljen po Kristusu.

Ko človek stopa na primer po afriškem svetu, doživlja gigantski napor vesoljne Cerkve, da se izpolnjuje Kristusova oporoka, da ljudje časte Boga po Odrešeniku, s Kristusom. Povsod misijonarji in misijonarke iz najrazličnejših narodov in redovnih družb, tudi misijonski laiki, povsod v večji ali manjši meri domače redovništvo in duhovniki, povsod katehisti, ki so predragoceni podaljšek dela misijonarjev, povsod apostolske organizacije laikov domačinov. Nikjer po svetu številni ministrantje tako lepo ne izvršujejo „angelske službe božje“ kakor v Afriki. Cela Afrika, izvzemši mohamedanski blok, je takorekoč božje mravljišče, kjer vse hiti in dela za prodor evangelija med številne afriške narode.

A omenil sem mohamedanski blok, kjer je krščanski apostolat, oznanjevanje Kristusa Odrešenika onemogočeno. Pa tudi tam so posamezni misijonarji, ki skrito kličejo Odrešenika na oltar, tudi tam so misijonarke, ki žive iz Kristusa in izžarevajo njegovo ljubezen tudi do pripadnikov islama, ki verujejo, upajo in ljubijo za naprej, za Bog ve kdaj. Tako je misijonarila naša dr. Terezija Žužek iz Družbe misijonskih zdravstvenih sester v Yemenu, tako razdaja Kristusovo ljubezen med iranskimi islamci usmiljenka s. Cecilija Rode.

V Indiji krščanstvo cvete na jugu, kamor ga je zanesel, pravijo, že apostol Tomaž. Pokrajina Kerala, ki je sicer najbolj marksistično usmerjena na političnem področju, daje po drugi strani toliko duhovnikov in redovnic, da nadaljujejo misijonsko delo po vsej ostali Indiji, kamor drugi misijonarji ne morejo; Indijci pokristjanjujejo Indijo. Seveda je njihovo delo posebno težko, ker se hinduisti zvesto drže svojega verovanja, sprejemajo morda Kristusa kot enega izmed božanstev, a ne kot edinega Odrešenika in Sina božjega. Pa vendar v Indiji krščan-

stvo močno živi in ga marksizem ne more uničiti. Kako lepo je bilo na primer potovati po krajih okrog Goe, kjer leži truplo sv. Frančiška Ksaverija, apostola Indije, zavetnika vsega misijonskega dela, ko si po vaseh videval kapelice, ko si srečaval ljudi z rožnim vencem v rokah, ko si ob večerih čul molitev iz preprostih domovanj! Kako čudovito lepo je bilo tudi v Cukalovi cerkvi na Severu Indije pri maši ali kaki drugi pobožnosti, ko so verniki, moški in ženske, bolj pobožno in doživeto molili kot pa pri nas, starih kristjanih... Kristus v Indiji živi, domača Cerkev je živa, apostolska, bodočnost Indije bo krščanska, tako upajmo z Materjo Terezijo!

Na Japonskem so kristjani „mala čreda“, če štejemo po krstih, a se že veliko Japoncev čuti kristjane po svoji miselnosti. V Indoneziji, ki je večinsko islamska, so Kristusovi pripadniki cenjeni in upoštevani...

Kitajska, za katere pokristjanjenje je Cerkev že veliko žrtvovala v prejšnjih stoletjih in v prvi polovici sedanjega, prav do komunikacije celotne dežele, ko so morali kristjani takorekoč v katakombe, a so v velikem številu ohranili vero in krščansko življenje, nam je tako draga! Cerkev upa, da bo prišel čas, ko se bo tudi takozvana patriotična kitajska cerkev spet vključila v „eno čredo pod enim pastirjem“. Kristusovo seme je bilo zasejano v dobro zemljo, zdaj sicer mnogokje umira, a zato, da bo iz njega vzklilo novo življenje, nova rast.

Kristusovi učenci nenehno izpolnjujejo Njegovo naročilo. Tako se bolj in bolj uresničuje to, kar je napovedal psalmist: Slavite Ga vsi narodi, hvalite Ga vsa ljudstva! Bog je vedno bolj slavljen tako kot hoče, odkar je „svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina“, v Kristusu, po Kristusu in s Kristusom, in to v prvi vrsti po Najsvetejši daritvi. Prelepo je po misijonskem svetu doživljati, kako se izpolnjuje Malahijeva prerokba: „Od sončnega vzhoda do sončnega zahoda se bo darovala mojemu imenu prečista daritev“, ki se po njej Bog najpopolneje časti, ki ga častimo v združenju s Kristusom.

Med nosilci Kristusove luči v svet so bili in so tudi slovenski misijonarji. Ko se na Misijonsko nedeljo razgledujemo po vsem svetu in duhovno gledamo sejalce Kristusovega semena, si tudi o slovenskih misijonarjih mislimo: Kako lepe so noge tistih, ki prinašajo Kristusa! Ne pozabimo, da so šli naši misijonarji v misijonski svet v imenu nas vseh!

Na Misijonsko nedeljo bo najmanj, kar moremo in moramo storiti, da darujemo za svetovno misijonsko delo Cerkev v okviru papeških misijonskih družb, zlasti Družbe za širjenje vere. Nekaj več bo, če bomo te dni več molili za misijone, za misijonarje, za reševanje misijonskih problemov. Molitvena pomoč je važnejša kot gmotna! Kaj bi pomagali kupi zlata za misijone, če ne bo misijonarjev..., zato molimo za nove misijonske poklice, posebno še za domače duhovništvo in redovništvo v misijonskih deželah. Kaj bi pomagalo obilje vseh mogočih propagandnih pripomočkov v rokah misijonarjev, če pa bi ostala srca domačinov zaklenjena..., zato molimo, da Sveti Duh s svojo milostjo razsvetli pamet in omeči voljo njih, ki jim misijonarji oznanjajo Kristusa, molimo, da se odpro Kristusu danes Njemu zaprte dežele. Kaj bi pomagalo, če bi naše misijonarji obsipali z dolarji, ne bi jim pa izprosili milosti zvestobe poklicu, ljubezni do poganov, vztrajnosti v žrtvah...!

Posebno pa molimo in delajmo spričo tudi temne strani misijonskega dela katoličanov:

Kardinal Suenens je v knjigi „Vsakdanje življenje, krščansko življenje“ opozoril današnje krščanstvo na to temno stran z besedami: „Svet je množica ljudi, ki nas obdaja in ne pozna Kristusa ali ga pozna vedno manj. Pogledati moramo stvarnosti v obraz: Na svetu so tri milijarde ljudi zunaj Cerkve; ta jih v grobem šteje pol milijarde.

Svet je ogromna množica, ki se s samim ritmom porajanja tako hitro oddaljuje od Kristusa, da človeka zmrazi. V manj kot petnajstih letih je svetovno prebivalstvo naraslo za najmanj petsto milijonov ljudi. Od vseh teh jih je 400 milijonov zunaj Cerkve. Tako torej pridejo na enega otroka, ki prejme krst, štirje nekrščeni...“

Ob vsem vedrem gledanju na misijonski svet in na delo Kristusove Cerkve v njem, nam je to dejstvo, da se človeštvo veliko hitreje množi kot pa se širi krščanstvo, letošnje in vsako Misijonsko nedeljo morda še najkrepkejša pobuda, da se odločimo za še več molitve, žrtve, darov in dela za svetovne in tudi slovenske misijone!

POGOVOR V KAPELICI NA SEVERU OTOKA

Na severu otoka
žar jeseni zlatordeče s hribov plamení.
Spreminja, kar je čas poletja sklenil, v modrost,
ki ne zgori in ne boli.

Tako, Gospod, spreminjaš
naša leta
z ljubeznijo nebeške, svete hrane —
ker Ti si hrana, Ti ljubezni moč.

Četudi veter sname zlate krone
in dež raztrga svilnati škrlat in le še čas strmi
v meglà zaslone,
v morjà hropot nabreklih žil čez vrat —
pri Tebi se jesen v advent razpleta,
advent se v lesk, in lesk se z upom vname:
ves tukaj si,
čeprav odšel si proč.

Kapelica na severu otoka lahko pomeni vsako kapelico z Najsvetejšim, na severu glavnega japonskega otoka Hónšu, dejansko pa se nanaša na tiho, ljubko kapelico skoraj v osrčju severnega mesta Hirósaki in nedaleč od razvalin nekdanjega gradu. Mesto šteje več kot 150 tisoč (nesmrtnih) duš; jabolka in lakaste posode so ga napravile imenitnega po vsej Japonski.

Vladimir Kos.

Imeli smo jih...

Prav lazaristi so s prevzemom Grobelj sebi naložili nalogo, da med slovenskim narodom goje misijonsko misel. Takoj so šli na delo. Prva stopnja je bila ustanovitev lista „Katoliški misijoni“. Preživel je v burnih viharjih vseh šestdeset let. Iz Grobelj se je preselil v Ljubljano, iz Ljubljane v Rim, iz Rima v Buenos Aires. Ob listu so dolga leta izhajali zanimivi in bogati Misijonski koledarji, v tujini nekaj let kot Misijonski zborniki. Poleg tega so izšle v domovini in tujini misijonske knjige, zlasti življenjepisi Barage, Knobleharja in Gnidovca.

A njihov cilj je bil tudi: lastni misijon na Kitajskem. Tja je odšel že leta 1912 — torej pred prevzemom Grobelj — Leopold Perne, a je že na poti umrl. Ko je po prvi svetovni vojni nastala jugoslovanska provinca lazaristov, je bila vseskozi misijonska ideja živa in vsem prisotna. Treba je bilo sprejeti tudi udarce. Brat Obreza, ki je odpotoval na Madagascar, je kmalu umrl. Duhovnik Alojzij Mlakar je 11. septembra 1928 odpotoval v provinco Hope na Kitajsko, pa se je čez nekaj let zaradi slabega zdravja moral vrniti. Nato sta sledila duhovnika Franc Jereb in Lojze Rupar, tam preživela vojno in čakala na prihod novih, ki so se pripravljali za kitajski misijon. Pred vojno sta prišla še duhovnika Drago Pokorn in Jože Časl, po vojni pa kar cela vrsta: Prebil, Kopač, Wolbang, bogoslovec Jerman, brat Verdnik. Bila je že lepa ekipa. In dobili so svoj teritorij, ne na severu v provinci Hope, pač pa v sredini Kitajske, v provinci Kjangsi. Sledil bi jim še marsikdo, če ne bi prišlo do ene največjih misijonskih katastrof: vsi tuji misijonarji so morali zapustiti Kitajsko. Upi so šli po vodi. Misijonska družba je dobila velik udarec, saj kitajski misijon je bil njeno največje podjetje. V trinajstih vikarijatih so oskrbovali eno tretjino kitajskih katoličanov in po besedah nuncijskega Zanina storili največ za vzgojo domačega klera. V rdeči Kitajski živi v katakombah še nekaj čez sto kitajskih lazaristov. Ogromno delo dvesto let je na videz razrušeno.

A Vincencijevi sinovi so se končno znašli. Namesto na Kitajsko so začeli slovenski misijonarji hoditi na Madagaskar. Ker danes tudi drugi misijonarji ne prenesejo več, da bi kdo imel lastni misijon, in so časi in metode drugačni, so v složnem delu na Madagaskarju lazaristi in škofijski duhovniki. V Belgijskem Kongu — Zaire je ostal kot spomin na nekdanja zlata leta slovenskih lazaristov brat Marcel Kerševan, kjer je deloval dolgo vrsto let iz begunstva tja odišli tudi njegov rodni brat in sobrat Karel Kerševan. Groblje je nadomestilo „Baragovo misijonišče“ in upanje je, da bo tako domovina kakor tujina nadaljevala Vincencijevo tradicijo.

Franc Sodja CM

PRI BEATIFIKACIJI MISIJONARJEV

ANDREJ MAJČEN SDB LJUBLJANA

Sobrat Zadravec bo te dni končal knjižico o naših dveh prvih misijonkih mučencih in sem mu bil v ta namen podal kakih 100 strani v slovenščini napisanega gradiva o mučeništvu škofa Versiglia in misijonarja Caravarija. Prikazal sem mu škofa kot predstojnika naših dveh pokojnih misijonarjev Jožefa Kereca in Jožefa Gederja, Caravarija pa kot njiju sobrata in Gederjevega tovariša. Kakor so pisali tedaj „Katoliški misijoni“ (pismo misijonarja Gederja), sta bila umorjena 25. februarje leta 1930. Že papež Pavel VI ju je imenoval leta 1976 mučenca svete Cerkve, papež Janez Pavel II, pa je določil, da za njuno proglašenje blaženim ni treba predpisanih čudežev, ker da sta mučenca. Tako ju je malo kasneje 15. maja 1983 proglašil na trgu sv. Petra za blažena. Pri tem, za salezijansko družbo in za vse misijonstvo tako lepem dogodku sem bil jaz prav blizu navzoč, dočim Vam, urednik „Katoliških misijonov“, ki ste tudi prišli tedaj zato v Rim, ni bilo mogoče pravočasno izročiti vstopnice in ste, kot mi poročate, sam tam v ozadju pri Berninijevih kolonadah mogli vsaj malo prisostvovati...

Ko je papež februarja 1983 podpisal dekret o beatifikaciji meseca maja, sem kot nekdanji kitajski misijonar dobil od našega sobrata, ki skrbi za vse salezijanske misijone pri našem vrhovnem vodstvu, povabilo, da se slovesnosti udeležim. poslal mi je tudi dve vstopnici, prvo za beatifikacijo na Trgu, in sicer med 20 najodličnejšimi predstavniki, drugo za popoldansko akademijo v počast novima blaženima na naši salezijanski univerzi v Rimu.

V petek, 13. maja smo vsi štirje predstavniki slovenske province naše družbe (Kahne, Košir, Mlinarič in jaz) z vlakom prišli iz Trsta v Rim. V naši generalni hiši sem imel že rezervirano sobico, in ko sem se po kosilu malo odpočil, sem potrkal na vrata mojega bivšega inšpektorja, sedaj člana generalnega kapitlja naše družbe. Takoj je poklical svojega tajnika, da me popelje h kitajskim romarjem iz Hongkonga, ki so prišli na beatifikacijo od tam in se naselili v nekem hotelu na Palatinu.

Med 70 kitajskimi romarji je kar završalo, ko se je stari „Mašenfu“ prikazal pri vratih velike sobane, kjer so bili romarji zbrani. To je bilo pozdravljanja in povpraševanja po kitajsko, mandarinsko, po italijansko ter kantonsko... Novi in stari inšpektor, dva škofa iz Formoze, pod katerima sem tamkaj nekaj let deloval, ko sem se tja usmeril iz Vietnama, potem stari bradati misijonarji ter mlajši moji nekdanji gojenci ali moji kitajski sodelavci, salezijanske sotrudnice, sestre Marije Pomočnice in sestre Ancilke, ki jih je bil ustanovil blaženec Versiglia – to so bili predstavniki salezijanske družbe na Kitajskem, Kitajske Cerkve iz Hongkonga, Macaa in Formoze. Brž so me povabili na večerjo, med katero smo kramljali veselo razpoloženi, saj bo Kitajska tako počaščena z novima blaženima.

Naslednji dan me Slovenec, salezijanec Poprijan iz Vatikanskega

radija povabi, da bi na slovenski radijski uri povedal kaj o obeh naših blaženih v zvezi z Gedrom in Kerecem, kar posebno nas Slovence zanima. Zvečer sem pisal na vse strani, zlasti mojim dragim na Kitajskem in v Vietnamu, pa tudi po begunstvu in izseljenstvu, razglednice s podobo obeh blaženih.

V nedeljo zjutraj smo se odpeljali s tremi avtobusi iz glavne hiše salezijanske družbe v Rimu vrhovni predstojniki, inšpektorji z vseh strani sveta in drugi proti Trgu sv. Petra. Meni so tam odločili prostor blizu oltarja in papeževga sedeža. V prvi vrsti so bili predstavniki vlade, v drugi predstojniki salezijanske družbe, v tretji in četrti vrsti drugi posebej povabljeni, med njimi tudi jaz. Naj tu podam, kako sem se pozdravil s tem in onim:

Prav zraven mene je sedel pater Ferrari družbe Belih očetov, ki deluje v Burundiju, kjer sta tudi naša rojaka Mlinarič in Horvat. Ta misijonar je bil rojen v isti hiši in sobi kot blaženi škof. Poleg njega je sedel sedanji vrhovni predstojnik družbe Don Orione. Versiglia in Orione sta bila v tistih dveh letih (1886-1888) pri Don Bosku sošolca. Don Orione je tudi želel postati salezijanec, pa je na nasvet Don Boska prevzel del zapuščene mladine, ki je bila povrh še telesno prizadeta, in ustanovil posebno družbo. Versiglia je pa tiste čase sanjal o tem, da postane živinozdravnik, pa je po Don Boskovi smrti spričo odhoda nekega misijonarja v misijone le postal salezijanec, magister novicev in ravnatelj, začetnik salezijanskega misijonskega dela v Macau, ter postal škof in mučenec.

Iz Macaa je prišel stari bradati Kirschner, Madžar, rojen v Zagrebu, ki je napisal zgodovino salezijanskih misijonov na Kitajskem. Kirschner je prišel na Kitajsko skupaj z našim Kerecem in sta oba pri Versigliju leta 1922 opravila duhovne vaje in delovala v misijonu v Macao.

Prav za menoj je pa sedel salezijanski brat pomočnik Fantini, ki je prišel že leta 1912 pomagat Versigliju. Leta 1911 so Portugalci vrgli kralja in izgnali vse redovnike, tudi iz Macaa, a so tam kmalu prosili centralno vlado, naj pokliče salezijance nazaj in ti naj gredo celo na ozemlje kitajske celine. Tako je prišel tja tudi Fantini. Bil je izvrsten dirigent godbe in profesor gimnastike. Kadar je Versiglia hotel počastiti kakega misijonarja, je poklical Fantinija in njegovo salezijansko godbo; prav tako tudi, kadar se je ustavil pri kakem mandarinu ali kakem drugem oblastniku, je spet Fantini priskočil na pomoč, da so bili mandarinini počaščeni. . . Versiglia jih je potem lažje poprosil za kaka dovoljenja ali za spremstvo misijonarjem v obrambo proti roparjem. . .

„Oh, tudi vi, gospod Bragion, ste tu?! Nisva se videla, odkar ste mi pomagali ustanoviti mehanične in druge delavnice v Hanoju leta 1952!“ Vprašal sem ga, kako je bilo, ko je trupla obeh mučencev prekladal leta 1930 iz kitajskih krst v lepe kovinske krste, in ali je bil tedaj zraven res tudi naš Geder. „I, seveda“, mi hiti zagotavljat. „Prav on mi je pomagal ciniti obe krsti.“ Torej je res, kar je rajni naš misijonar rad pripovedoval. . .

„O, gospod Garbero, malo postarali ste se, odkar sva se videla na zboru v šanghaju.“ – „Veste, sem se zadrževal bolj na vikarijatu.“ – „Kaj pa vi pravite o Versigliju?“ – „Da je bil predvsem svetniški škof,

Mučenca Versiglia in Caravario,
kot ju kaže razglednica, ki jo je poslal uredništvu iz Rima Andrej Majcen.

vedno pripravljen za delo med dušami, čeprav sredi kakih nevarnosti.“ – „Kaj pa, Gedra ste poznali?“ – „I, seveda, on je bil moj najboljši prijatelj, zelo miren in blag značaj, najpriljubljenejši človek v misijonu.“

Prisotni so bili še Aleksander Ma, sedanji ravnatelj hiše Brezmadežne, ki jo je sezidal Versiglia. Bile so tu tudi kitajske salezijanke kot predstavnice tistih prvih Kitajk, ki so odlično vzgojile na svojem učiteljsku ona dekleta, ki so se prijavila za katehistovsko službo ali za redovniško življenje med salezijankami ali ancilkami, katere je ustanovil Versiglia. Tista tri dekleta so odigrala v drami mučeništva posebno vlogo, kajti mučenca nista umrla le zaradi vere, ampak kot branilca življenja, svobode in nedotakljivosti teh treh deklet, ker so bila v nevarnosti ugrabitve in oskrunjenja. Bile so kot sv. Neža ali sv. Gorriti, je pozneje v govoru izjavil sam papež Janez Pavel II.

Med tem ko se polnijo sedeži pred oltarjem, prihajajo razni cerkveni dostojanstveniki. Prideta tudi zbor sikstinske kapele in zbor sester Marije Pomočnice ter salezijanske univerze Auxilium.

Ko se prikaže sprevod kardinalov s papežem ter vrhovnim salezijanskim predstojnikom, slovesno zadanijo zbori. Ne bom opisoval ceremonij najsvetejše Daritve; pozornost vseh se je osredotočila v središčnem momentu beatifikacij. Kardinal Palladini, zadolžen za beatifikacije, skupaj z našim generalnim prokuratorjem in s hongkonškim nadškofom, ki je predstavljal naš salezijanski misijon v Siučovu, so pokleknili pred papežem.

Po latinsko je hongkonški nadškof zaprosil papeža, da uvrsti med blažene oba mučenca. Po kratki biografiji obeh ju je papež Janez Pavel II. proglasil za blažena med ploskanjem ogromne navzoče množice in določil 25. februar za dan praznovanja obeh blažencev.

V tistem hipu so odkrili na pročelju bazilike sv. Petra sliko obeh blaženih. Pozneje mi je sam slikar na kratko razložil podobo. Zgoraj nad oblaki sta oba mučenca, vsa blažena. Spodaj je reka Linčev s pritokom, kjer se je odigrala tragična mučeniška smrt. Bambusova vršička pomenita, da sta bila umorjena v bambusovem gozdičku. Spreddaj plava kitajska barčica, domek za tiste, ki potujejo teden ali dva tedna po reki navzgor. Okoli po obali je glava ob glavi, kar ponazoruje angele, ki strme nad mučeništvom, ko dva misijonarja padeta pod streli, gledajoč kakor sv. Štefan v odprto nebo. Strme nad dejstvom, da Jagnjetova kri očiščuje obe žrtvi, ki iz njiju tečejo potoki žive vode, ki napajajo in bodo napajale obrežja misijonskih pokrajin na Kitajskem in dajale rast novim kristjanom.

Papež je po končanem aplavzu in veselem živžavu začel svoj krasni govor. Med drugim je povdaryl, kdo je mučenec. Pred vsem tisti, ki umrje zaradi dobrih del oznanjevanja evangelija in krščanske ljubezni. V našem primeru gre tu za dobro delo pravičnosti, ki je ena glavnih čednosti, ki varuje življenje človeka, pa tudi svobodo vere ter dostojanstvo osebnosti, nje moralne nedotaknjenosti.

Po papeževem govoru je sledilo obdarovanje papeža. Preden so stopali razni predstavniki iz Hongkonga. Prvi dar je bil kip Marije, Kraljice Kitajske iz bazilike Soše pri Šanghaju. (Jaz sem bil navzoč pri posvetitvi tega svetišča, če se ne motim, leta 1946.) Kip je bil zlat.

Versiglia je Marijo Pomočnico, Kraljico Kitajske otroško ljubil in njej posvetil vse svoje delo in življenje. Nato so papežu darovali barčico, na kateri so se pripeljali na kitajsko prvi misijonarji. Tudi Matej Ricci se je pripeljal tako leta 1589 v Siučov in ustanovil tam prvo postojanko. Na taki barčici je bila tudi zadnja pot obeh mučencev, skupaj s tremi dekleti, dvema učiteljema in malim dečkom, veslačem. Potem so darovali še kitajski lotus cvet, ki pomeni po budističnem mišljenju čistost, ki jo je Versiglia branil, pa tudi sam gojil. Podarili so papežu tudi kitajsko kadižno posodico, v katero zatikajo kadižne paličice, ki pomenijo nenehno molitev in združenje z Bogom, ki ga doživljata oba blažena. Končno so svetemu očetu poklonili tudi malega kitajskega zmaja, simbol kitajskega naroda. Tako se je menda prvič na Trgu sv. Petra pred več tisočglavo množico poklonila Kristusovemu namestniku tudi kitajska umetnost, saj so bili vsi ti darovi prav umetno izdelani.

Maša se je z vso veličastnostjo liturgije in petja nadaljevala. Pri obhajilu se spet zvrste pred papežem kitajski romarji ter sorodniki obeh blaženih, dočim desetine in desetine duhovnikov ponese v velikih ciborijih nebeški Kruh božjemu ljudstvu.

Po zadnjem blagoslovu se sveti oče poda v kapelo, da sleče liturgična oblačila. In tja nas 20 izvoljenih povede sobrat Fiora, kjer se v krogu razvrstimo, da pozdravimo papeža in mu poljubimo pastirski prstan. Spretni fotografi so vsakega izmed nas fotografirali, da bomo imeli lep spomin s tega čudovitega srečanja.

Delovanje salezijanskih misijonarjev je vedno pomembnejše. Zadnja desetletja odhajajo posebno v Afriko. Tja je odšel tudi dr. Slavko Snoj, ki ga vidimo na sliki.

DR. SNOJEVA DOŽIVETJA

Dr. Alojzij Slavko Snoj, SDB, ZAIRE.

„LJUDSTVO, KI HODI V TEMI, GLEDA VELIKO LUČ“ (Iz 9,1)

Mesec maj se je poslavljaj. Večernica, ki se prikaže sredi jasnega afriškega neba v poletnih mesecih še pred sončnim zahodom, se je nagnila že k palmam na obzorju. Podnevi jo oko komaj zazre, v mraku zablesti, ko pa se poslavlja, ožarjena z rdečim sončnim ognjem, pred zatonom zažari kakor da razodeva boleost ob slovesu. Ves njen sijaj je od sonca. Brez sonca ostaja le še žareča gmota, ki se nato popolnoma pogrezne v pepel in jo vzame noč.

V spremstvu fantov se vračam proti domu z zadnjih šmarnic v vojaški naselbini. Široko cesto je nekda j krasil bujni in cvetoči drevored. Danes o tem pričajo le še redka postarana debbla. Afriško življenje ugaša kakor večernica, ki ne more živeti iz svoje biti. Nastopa noč, ki slehernemu nudi trenutek zanj: trenutek počitka, pozabe, pustolovcem in postopačem enako sumljive bira pa tudi trenutek varnosti.

Množica se zgublja v obmestne četrti. Ljudje v obeh smereh – posamično in v gručah, prihajajo z dela, trga ali bogve od kod. Dečki ne brskajo več po kupih smeti pod drevesi in deklice ne poskakujejo več ob ritmu, ki si ga dajejo s ploskanjem, če jih ne dosega odmevanje tam-tam-a. Ob pločniku, v prahu, zadnji srečneži še prodajajo sladkorni trs, lonček moke iz manjoka ali koruze, ali na prste preštete kikiriki za skromen drobiž. Branjevke povezujejo s papom (podobnimpletu) svoje dojenčke na hrbet, na glavo si zadenejo košaro ali zaboj, čaka jih namreč dolga pot domov, zgodaj zjutraj pa zopet v mesto s trudom in upanjem na prežo za peščico papirnate sreče.

Nekateri prenočujejo kar ob cesti. Na žerjavici od oglja si pripravijo svoj enodneveni obrok – nepogrešljivi bukari: belo, neslano polento – prav malo stran od zamašene kanalizacije, kjer se izteka in gomili nesnaga, in ne preblizu povoženega psa, ki ga ni nihče spravil s poti. V sveži noči se stisnejo drug k drugemu. Ko si kdo najde kotiček ob razsvetljeni izložbi in si ga zadela z lepenko, se lahko prav imenitno odpočije in prijetno ogreje, če ga z udarci ne odžene brezsrčna obhodna straža, kar se ji ne more odkupiti z denarjem.

Žene misijonarja prijazno pozdravljajo, z rokama poploskajo ali se potrepljajo po prsih in narahlo priklonijo; mnoge ne zanemarijo niti bežnega polovičnega pripogiba. Majhen otrok med to množico, ki še nikoli ni videl take prikazni, se ustraši in zaveka: „Mzungu-u-u!“ (belec); vojaki, ki gredo na dolžnost ali se vračajo, mu salutirajo, prodajalci na črno z gorivom se spotaknejo obenj, zakaj da gre peš in zato da zanje ni zaslužka...

Večja glasna skupina se po pločniku družno in vztrajno prebija naprej. Med njo stopa oče, noseč v naročju mrtvega otroka. Joka na glas. Dekleta ga spremljajo z boleznimi krikii in s kretnjami, ki na videz mejijo na blaznost, a so le znamenje žalovanja bantu črncev.

Dr. Slavko Snaj SDB podaja prvo sveto obhajilo črni deklici v vojaškem taborišču v Lubumbashi, Zaire.

Pred pošto, kjer brezdomci in reveži čakajo na usmiljenje tujcev, stopi predme Kasongo, fantič kakih desetih let. Za miloščino ne nastavi dlani, temveč štreljaste roke. Rane se mu še niso povsem zacelile. Odkar se je pregrešil, ko je staršem izmaknil belič, zanj ni več doma. Po starih krutih šegah mu je mati za kazen povila roke, jih polila s petrolejem in zažgala. Sosedje so mu rešili življenje, matere in doma mu ne morejo nadomestiti.

To je podoba ljudstva, ki je vedno na poti, ki prodaja in kupuje, se seli in tava, ker še vedno živi v strahu in v senci smrti. Ne da bi dobro vedelo, išče luč, ki bi ga resnično osvobodila. Neodvisnost od kolonizatorjev ga je pahnila v suženjstvo tujih političnih sil in ideologij, izkorišča ga pa tudi peščica domačinov. Čarovništvo in vražarstvo ga k temu še prekomerno zadržuje v mračnosti, ker ga podreja samovolji tozadevnih mazačev. Duši namreč osebno odgovornost v pravem redu ter ohranja duševno usuznjenost. Če ljudi dovolj ne stiskajo nadloge, jih torej ugonablajo še zlasti razrahljana nrvnost in praznoverje. Naslednji primeri nam to nazorno potrdijo.

Človeka, ki je zagrešil zločin, splošno ljudsko mnenje delno rešuje moralne odgovornosti za njegovo dejanje. Ljudje namreč trdijo, da je resnični povzročitelj umora nekdo drug, močnejši, ki se skriva, navidez-

ni ubijalec pa je le njegovo slabotno orodje. Dalje se umor opravičuje s sklepanjem, da so žrtev zahtevali predniki zaradi kršenja določenih navad.

Po bantuškem izročilu, smrt, ki preži na človeka, ni nikoli naravna, temveč jo vedno povzroča nepotešen duh kakega prednika ali nek družinski sovražnik. Zato, če je otrok umrl v koči, jo je treba zažgati in zapustiti. Menijo namreč, da jo je nekdo začaral. Le zvijača jih lahko reši dolžnosti požiga: če bolnika že prej izločijo in pustijo zunaj pred kočo. Tako res lahko umre bolj gotovo in še hitreje. Ko dojenčku poženejo prvi zobje zgoraj in ne spodaj, ga je treba vreči v vodo ali izpostaviti v gozdu: tako terjajo predniki in njih nepisane postave... Očetje in matere prihajajo k misijonarju in se tožijo, da v njihovih kočah straši, da nekdo bega otroke, ugonablja domače živali... Dolga, predolga in brez konca je vrsta bantuških urokov.

Posameznik mora ostati skrit, tudi če doseže nek uspeh, da se kdo drug ne polasti skrivnosti njegove uspešnosti v umetnosti, v lovu itd. Osební ponos se umika utonu v povprečnost brezimne množice, v kateri se ne morejo razviti samostojne, odgovorne in značajne osebnosti. To se odraža na vseh področjih človekovega udejstvovanja, vključno v nravnosti in veri.

Zairski teolog Matungulu pravi, da črnici tako hitro sprejemajo krščanstvo zato, ker mislijo, da se bodo s tem dokopali tudi do raznih „skrivnosti belcev“: do gospodovanja nad naravo, do umetnosti letenja njihovih avijonov, do njihove uspešnosti. Toda krščanstvo jim oznanja predvsem potrebo po njihovem spreobrnjenju, po kakovostni spremembi njihovega osebnega in družbenega življenja. Brez te spremembe namreč ni novega življenja in ni pravega napredka.

Krščanstvo na črni celini je mlado, četudi ima ponekod že globoke korenine, ki pa niso tudi močne – ali obratno, nikakor pa oboje hkrati. Tako po prvem stoletju krščanstva, med ljudstvom s 40% kristjanov, misijonar prav o veliki noči, ki je središčni krščanski praznik, lahko npr. ugotovi, da mu je nek čarovnik v hipu razdejal duhovno zgradbo občestva, ki ga je z ljubeznijo in trudom dolgo negoval. Doživel je usodo hiše, zgrajene na pesku...

„Spreobrnite se in verujte evangeliju!“ (Mr 1, 15). Povabilo je staro kot krščanstvo. S spreobrnjenjem življenja misijonarji oznanjajo veselo oznanilo: „Ko je pa prišla polnost časov, je poslal Bog svojega Sina... , da bi tako prejeli posinovljenje“ (Gal 4, 4-5). „Kajti niste prejeli duha suženjstva zopet v strah, ampak prejeli ste duha sinovstva, v katerem kličemo: ‚Aba, Oče!‘“ (Rimlj 8, 15).

K greči črnski pisatelj Mongo lahko zagotavlja, da je vera v Boga, očeta, stvarnika in zakonodajavca, med ljudstvom tako zakoreninjena, da misijonarji ne prinašajo v tem oziru ničesar novega, temveč samo potrjujejo in dopolnjujejo to, kar je ljudstvu že znano od davnine. To je največja vrednota, ki jo črnci kljub zgodovinskemu zasenčenju in izma-ličenju nosi v srcu.

Če vera v enega Boga, ki ga imenujejo z izvirnimi imeni (Oče, Stvarnik, Kovač sonca... , Ki bere v srcih...), za črnice ni nekaj novega,

Pisec tega članka med mladimi svojega misijona.

pa je popolnoma novo oznanilo o Kristusu in odrešenju ter našem posinovljenju. Odtod tudi skrb Cerkve, da bi življenje posameznika in družbe blestelo tudi v vrednotah, s katerimi se opravičeno ponaša stara afriška družba, ki pa ne smejo usahniti. Te krščanstvo ohranja in sprejema, prečiščuje in bogati. Bežno si oglejmo, kako krščanstvo ceni in žlahtni afriško pojmovanje družine, vloge žene in dostojanstva človeške osebnosti, saj so prav te med temeljnimi črnskimi in občečloveškimi vrednotami.

Družina, sorodstvena vez in plemenska pripadnost daje vsakemu posamezniku v afriški družbi – otroku in starčku – varnost in zavetje. Medsebojna povezava, pomoč, skupna delitev veselja in žalostni, blagostanja in pomanjkanja, so ponekod že redkost, a preti jim nevarnost tudi v novejši afriški družbi. Doprinos krščanstva k tej osnovni vrednoti je veselo oznanilo, da je tudi pohabljenec in bolnik božji otrok, ki je vreden dostojanstva in ljubezni. Evangelij oznanja soodgovornost („In kdo je moj bližnji?“ – Lk 10, 29), ta pa odpravlja zajedalstvo in izkoriščanje, ki se tako lahko udomači med ljudmi, če bi od skupnosti hoteli le prejemati, niso pa pripravljeni tudi dajati in delati. Močna plemenska pripadnost, ki ni prežeta z evangeljskim duhom, pogosto izbruhne v tribunalizem in rasizem, tako v preteklosti, kakor tudi danes.

Zgodovina potrjuje izkušnjo, da sta omika ter napredek nekega naroda in dobe v sorazmerju s spoštovanjem in vlogo žene – matere. Brez dvoma so zlasti matriarhalna bantu plemena na dobri poti uveljavljanja in ovrednotenja vloge matere, in se ne oddaljujejo od krščanstva. Toda kjer žena ostaja predvsem stroj za razmnoževanje, je krščansko oznanilo

še kako pomembno in še kako daleč od zaželjenih ciljev. Krščanstvo žene ne more spoštovati le zaradi rodnje otrok! Po krščanskem pojmovanju tudi otroci niso le naravno bogastvo neke družine in družbe, temveč v prvi vrsti sad ljubezni obeh zakoncev – odgovornih staršev. To pa je v Afriki še vedno nekaj nepojmljivega.

Bantu črnici pravijo, da so se nekaj lahko ponašali z dostojanstvom človeške osebnosti, ki se je odražalo v gostoljubnosti, praznovanju itd. Pravijo tudi, da jih je težka zgodovina (prodajanje v sužnost, kolonializem) oropala tega dostojanstva in tudi ponosa, da bi ga dalje gijili in čislali.

Morda je v tem nekaj resnice. Zato pa jim danes nihče ne onemogoča, da bi gradili medsebojne odnose z veliko več strpnosti (tudi do tujcev) in z veliko manj nasilja (izživljanja vojske nad civilnim prebivalstvom, telesne kazni v šolah itd.) ter podkupovanja. Cerkev je ljudstvu v enostrankarskih, avtoritarnih in vojaških sistemih močna opora, saj je največkrat edini glas, ki zahteva dostojanstvo in košček svobode za vsakega posameznika v tem še neizbojevanem boju proti sebičnosti, zatiranju šibkejšega in dobičkarstvu.

Za revolucijami, ki so v zadnjem času preplavile Afriko z gesli pa tudi s krvjo in ki se še niso polegale, ostane ljudstvu zmagati še v eni – brez nasilja – v edinstveni revoluciji evangelija. Takrat bi njegove vrednote zažarele iz pepela.

Kako resnična je svetopisemska podoba, ki nam predstavlja poganec kot ljudstvo „v temi in smrtni senci“ (Lk 1, 79)! In „Luč v razsvetljenje narodov“ (Lk 2, 32) se prižiga ne le z verskim poukom (katehezo), temveč z osnovnim oznanjevanjem (evangelizacijo) in z vsemi oblikami omike in kulture (humanizacijo). „Luč“ je torej šola in zdravstveni dom, pouk o negi otrok, o higijeni, o kopanju vodnjakov, o obdelovanju zemlje...

Seveda „Luč“, ki lahko dokončno razblini vso temo in smrtno stisko ljudstva in vsakega posameznika, je le Kristus. Krščanstvo polagoma razgalja vraže in oznanja Kristusa, ki edini lahko resnično osvobodi človeka. Tega pa ne dela s podiranjem črnkega sveta vrednot, s teptanjem njihovih amuletov, fetišev in tabujev, temveč z vraščanjem v njihovo kulturo in s prečiščevanjem njihovih vrednot. Odkriva jim Kristusa, večjega in svetlejšega od vseh predmetov, narcenih s človeškimi rokami, ki je vreden vsega človeškega zaupanja, vere in ljubezni, saj je Bog-človek.

Če rečemo, da krščanstvo napreduje polagoma, je to iz skrbi za njegovo kakovost. Številke pa, kakorkoli skromne in varljive, nam zagotavljajo, da ima danes črna celina, denimo, 400 milijonov prebivalcev, število, ki se letno poveča za 10 milijonov in od tega je kakšnih 13% katoličanov. Ti pa so, po W. Bülmannu, v sledečem porastu:

leta	1920	1930	1950	1970	2000
milijonov	1	6	14	45	175

Tako se tema polagoma umika Kristusovi odrešujoči luči.

PRVI TAJSKI KARDINAL,
bangkoški nadškof MIHAEL MICHAEL KITBUNCHU

Sveta Cerkev imenuje koga za kardinala predvsem kot predstavnika narodov, zato je bil imenovan tudi nadškof male tajске Cerkve, ki šteje komaj nekaj stotisoč vernikov. Zato pa tudi slovenski narod . upravičeno pričakuje in upa, da doživi slovenskega kardinala.

PRVI TAJSKI KARDINAL

Enega prvih dni tega leta 1983 je apostolski pronuncij mons. Renato Martino telefoniral v nadškofijo v Bangkoku, da želi privaten razgovor z nadškofom. Potem se je napolil k njemu na škofijo. Po nekaj začetnih besedah je papežev poslanik izročil presenečenemu nadškofu pismo sv. Očeta, kjer ga imenuje za KADINALA SVETE CERKVE. „Prosim nekaj dni, da premislim stvar“, je zaprosil nadškof. „Nič ni treba več premišljevat, sveti oče Vas imenuje za kardinala, to je vse!“

6. januarja, na praznik Razglašenja, ki ga pa tu praznujemo v nedeljo, so tisk, radio, televizija naznanili veliko novico, ki je zbudila veselje ne samo pri katoličanih, ampak tudi med budisti in uradnimi krogi. Kralj Phumiphol in njegova vlada so poslali čestitke prvemu kardinalu Cerkve na Tajskem. Mnogi niso razumeli, kaj pomeni biti kardinal; hitro pa so zvedeli, da imajo kardinali nalogo izvoliti novega papeža, in to je bilo zadosti!

5. februarja se je kardinal Mihael udeležil konzistorija z drugimi novimi kardinali pri sv. Petru v Rimu. Precej Tajcev se je udeležilo te slovesnosti, ki se je potem nekako ponovila v stolnici Marijinega vnebovzvetja v Bangkoku 27. februarja. Navdušeno ljudstvo je napolnilo prostorno stolnico in vse prostore okrog nje. Na slovesnost je prišla kot kraljeva zastopnica njegova tretja hčerka princezinja Chulaphorn s soprogom, avionskim oficirjem Virayuth Dyasarin. Kraljeva zastopnika sta s svojega prostora blizu pevskega kora pozorno in zbrano sledila vsej slovesnosti: Koncelebrirana sveta maša druge nedelje v postu s kardinalovo molitvijo, ubrano ljudsko petje, molitev, številna obhajila.

Po evharistični daritvi so si sledili pred mikrofonom apostolski pronuncij, škofje, duhovniki, laični apostoli... Zastopnik ministrstva prosvete je izrazil svoje veselje v imenu vseh, ker kardinalova čast je za ves tajski narod, je rekel, ne samo za katoličane!

Novi kardinal je zaključil te govore z zahvalo kraljevima namestnikoma in obljubil zvestobo tajskih katoličanov. V angleščini se je zahvalil tujim dostojanstvenikom in potem spet v tajščini vsemu ljudstvu. Beseda mu teče gladko, jasno, brez nepotrebnih okraskov...

53 let star, nadškof v Bangkoku že 10 let, kardinal Mihael zgleda še mlad in zelo gibčen. Rad se šali, a vedno modro meri besedo. Njegovo delo ostane isto: na čelu velike bangkoške nadškofije, kjer so številne cvetoče katoliške župnije, med njimi naša tu v Kalvariji, ki je cerkev Marije presv. rožnega venca, kjer je bil kardinal nekoč župnik, soseda stolne župnije Marijinega vnebovzvetja. Bangkok z okolico pa je nad 5-milijonsko mesto, ki vre in prekipeva kot velikanski kotel. Kardinalska čast da bangkoškemu nadškofu posebno mesto tu na južno-azijskem križišču, kjer se križajo različne misli in struje. Molitev nas vseh, kardinalska čast in spretna modrost, ki jo je že mnogokrat jasno pokazal, bodo kardinalu Mihaelu pomagali, uspešno izvršiti svojo važno vlogo v blagor Cerkve in naroda.

(Po članku iz "Feuilles Missionaires" priredila
Sr. Marija Frančiška Novak, O.S.U.)

POBOJI V INDIJSKEM ASAMU

Piše Pavel Bernik S.D.B., Shillong

(Velika noč 1933.)

Vi bi radi kaj več vedeli o pobojih, požigih in drugih neredih, ki se dogajajo v bližnjem Asamu. – Ime Asam je sanskrtsko, „ahom“, ki je zelo blizu grški besedi „ahomios“: dežela, ki ni podobna drugim. Sedaj izobraženi Asamci s ponosom rabijo angleško besedo „incomparable“, ko razlagajo pomen imena Asam. Res je lepa dežela, rodovitna, ki se razprostira ob zgornjem in srednjem toku veličastne reke Bramaputre. Prvotni prebivalci so bili „Ahomci“ z središčem v mestecu Sibsagar. To je njih kulturni in verski center. Poleg Ahomcev je v tej prostrani dolini prebivalo in še prebiva število tako zvanih dolinskih plemen, kot so Boro, Santali, Kačar, Raba, Mikir itd. Le-ti so sedaj zelo pomešani z Ahomci in zelo številnimi drugimi priseljenci.

Med priseljenci je veliko takih, ki so prevzeli asamski jezik in postali Asamci. Drugi priseljenci so obdržali svojo samobitnost (identiteto), kot n. pr. Adivasi, po večini iz države Bihar, ki že več kot sto let delajo po čajnih nasadih in živijo po delavskih naseljih, mnogi pa tudi že po samostojnih vaseh, kjer so lastniki svoje zemlje. Še pod angleško upravo in takoj nato je pa prišlo v Asam vse polno Bengalcev, ki so jih državne oblasti zaposlile po železnicah, na pošti in drugih uradih. Mnogi so se priselili kot trgovci in obrtniki in vodje na podjetjih. Ko se je Indija osvobodila izpod Angležev in dobila samostojno državo Indijsko unijo, so dobili samostojnost tudi muslimani, živeči na vzhodu in na zahodu Britanske Indije. Ta nova država si je nadela ime Pakistan: Zahodni Pakistan in Vzhodni Pakistan, pod skupno upravo, dasi več ko 2 tisoč km oddaljeni. Po mešanih krajih Punjaba na zapadu in Bengaliji na vzhodu so nastali strašni poboji, kar je povzročilo množična, lahko bi rekli, milijonska preseljevanja. En tak val iz vzhodne Bengalije je zadel Asam. To so bili po večini Bengalci hindujske vere. L. 1971. se je pa osvobodil Vzhodni Pakistan in postal Bangladesh. Od tedaj naprej pa ni konca ne kraja preseljevanja bengalskih muslimanov v Asam. To gotovo ne zaradi kakega preganjanja. Človek bi pričakoval kaj nasprotnega. Bangladesh je namreč tudi uradno muslimanski. Bangladesh je gotovo preobljuden; tam je vsako leto kaka velika povodenj, viharji in druge neprilike; tam je tudi veliko revščine in precej političnega trenja (ne verskega!). To naj bi dalo razlog za preseljevanje Bengalcev.

Nobena politična stranka se ob tem ni preveč razburjala. Vsaj nekatere, če ne vse, so računale na lahko pridobljene glasove takih priselencev pri volitvah. Taki glasovi so tako rekoč naprodaj in zelo poceni. Asamski rodoljubi, če tudi ne prvotni ahomci, so pa to stvar vzeli zares. Po statistikah so se skoraj čez noč znašli v manjšini in v veliki nevarnosti, da pri volitvah ne pridejo več do veljave. Združili so se v dve močni organizaciji. Eno sestavljajo akademiki, visokošolci in tudi starejši dija-

ki, drugo pa rodoljubi na splošno. Te so protestirale že tri leta na vse mogoče načine, več ali manj uspešno, več ali manj mirno. Okrajna vlada je kmalu propadla in je oblast prevzela centralna vlada preko guvernerja. A tako stanje po indijski ustavi ne sme trajati več kot eno leto. Potem je treba izvoliti okrajno vlado, ki naj bi spet prevzela oblast in vzpostavila red. Volitve so torej postale neizbežne. Za volitve je pa treba pripraviti listine volivcev, ki imajo pravico voliti. Asamski rodoljubi so vzeli stališče, da je treba izgnati bengalske priseljence ali „tujce“ in potem pripraviti volitve. Začela so se pogajanja med rodoljubi in centralno vlado. Centralna vlada je obljubila, da bo odvzela pravico glasovanja vsem onim, ki so ilegalno vstopili v Asam po l. 1971. Rodoljubi so pa zahtevali tako izključitev od l. 1951. naprej. Nato so še malo popustili in vzeli stališče za l. 1961 in pri tem vztrajali. Bojkotirali so volitve, in kar uspešno, in zagrozili vsem onim, ki bi kandidirali ali šli na volitve, s hudimi posledicami. Res je bilo nekaj političnih pobojev. Zelo malo ljudi je šlo na volitve in le stranka kongresistov, ki so na centralni vladi, je kandidirala in nekaj neodvisnih kandidatov.

Vzdušje je postajalo vedno bolj napeto, dokler ni prišlo do množičnih izbruhov. Kakih 15 vasi je bilo požganih in več tisoč ljudi poklanih brez razlike na spol ali starost (nekateri pravijo, da 10 tisoč). V Asamu imamo cvetoče katoliške misijone. Hvala Bogu, da noben misijon ni bil naravnost prizadet. Naši misijonarji, duhovniki, sestre, bolniške sestre in 6 naših bogoslovcev je pohitelo na pomoč prizadetim na obeh straneh. Od zasebnih organizacij so bili prvi! Škofje so pozvali vernike na molitev in dobrodelnost.

V sredi te slike je s. Terezija Medvešček, ki je delovala dolga leta tudi v Asamu.

SREČNI ZAKLJUČEK

O. Jože Cukale S.J., Bengalija.

NEBEŠKI OČE NAS ZMEROM POSLUŠA IN USLIŠUJE...

(Izid marčnih id na misijonski postaji je dobil sijaj Velike noči.)

Nekdo je pripomnil: veste, kadar se zbero otroci po šolah in prično klicati k Očetu, podprti od prošenj za samostanskimi zidovi, Oče zmerom posluša in uslišuje...

Tragični sunki, ki so pustili nekaj razpok v duhovni zgradbi misijona, so mimo.

Takrat so nasprotniki naše šole mislili, da delajo za veliko stvar. ko so hoteli rehabilitirati uradnika Saha, ki je dobil delovni odpust po sklepu šolskega odbora. Za nos so jih potegnili politični voditelji z leve in desne, ki so kovali kapital na račun deželnih volitev v maju.

Ljudje so izvedeli, da so razgrajachi napadli sestre in dva misijonarja in jim zagrozili, da jih pobijejo in zažgó misijon. Prišle so žene s solzami v očeh in globoko simpatijo, moški pa jezni, ker niso sprva vedeli, za kaj gre in kje naj udarijo v obrambo.

Dekleta Marijine Družbe so stale sestram tesno ob strani, a s strahom na obrazu. To je še podžgalo korajžo mladoturkov, ki so s svojo hitro taktiko čutili, da so na konju.

Trodnevno ustrahovanje je dobre ljudi naveličalo. Moški so se jeli pripravljati na protiudar. Policija je z nabitimi puškami stražila samostan in se vpraševala, kje so branilci misijona?

A Robin je že hodil okrog in organiziral. Raje bi udaril, kot se pogajal z razbijači. Misijonar ni rad gledal teme v njegovih očeh, ker je poznal moža in njegovo ihto. Pošten katoličan, a malo prehter v pesteh...

Policijska četa je bila priča velikega mitinga v misijonski šoli in se je globoko oddahnila. Kajti kadar zaregljajo puške, se stvari jamejo komplicirati.

Na mitingu so govorili možje vseh strani fare. Žene ter katoliška mladina so jim pritrjevali.

„Policije nam ni več treba.“

„Hočemo, da naši otroci spet prihajajo v šolo.“ – šolo smo namreč zaprli.

„Zdaj bomo branili mi. šolo, sestre in misijon.“

Prej razjarjene cestne drhali so prisluhnile, potem pa potišale. Politično levičarski poslanec je sporočil svojim ljudem, da so ga položili s pogromom proti šoli in sestram, medtem ko je večinski kongresni krščanski element postavil svojega kandidata, ki je tudi rovaril proti šoli, pred dilemo, ali stojiš z nami ali pa propadeš na volitvah...

Gospod je slišal vpitje in prošnje, ker so po krščanskih šolah Bengalije hindujci, muslimani in kristjani molili za pravo manjšinskih krščanskih vzgojnih zavodov, da svobodno izbirajo učiteljsko in uradniško osebje.

Mati Terezija je po grožnjah misijonu, misijonarjem in sestram prihitela na Cukalov misijon in s svojo vplivno osebnostjo in besedo podprla obrambno stališče tamkajšnjih katoličanov. Na vseh slikah jo vidimo v družbi z o. Cukalom in sodelavcem.

M. Terezija se je podpisala v spominsko knjigo v protituberkuloznem centru Cukalovega misijona v Keorapukurju. Ob Cukalu Jože Vazhakala, vodja tega centra. Spodaj: Materi Tereziji se je zmračilo lice, ko je zagledala na zidovih napisano gonjo proti misijonskim sestram.

Odpuščeni Saha je zdaj izbral pravo pot. Vložil je prošnjo na sodišče. Če ne bi izbral nasilja, marveč zakonito pot, bi vse šlo brez nevihte. Morda bi naš šolski odbor ugodil njegovi zahtevi? – Zdaj si je zaprl vsa pota in tudi sodnijskih izglede nima. Naša kriza pa je zedinila ljudi in strnila vrste. Razodele so se pa tudi „mislil iz mnogih src“...

Tisti razburljivi dogodki so dosegli tudi M. Terezijo, ki se je mudila v Kalkuti. Nekdo ji je do potankosti razložil, kaj se dogaja v Keorapukurju. Takoj se je odločila, da gre pogledat in posredovat, saj se mora naša šola njej zahvaliti, da je dobila pravico javnosti in s tem državno podporo. Razen skrajnežev je vse drlo poslušat „NAŠO MATER“. Ko je videla prostaške napise na stenah proti sestram, je, že itak bolehnna, še bolj pobledela.

„Dajte mi belež in čopič, da izbrišem tisto umazanijo“, je zaprosila župnika.

„Mati Terezija, to bomo napravili mi“, je pripomnil detektiv v civilu.

Poklicala nam je v spomin irski Belfast in libanonski Beirut, kjer so takoj prenehale bombe, kakor hitro je v lastnem naročju ječa prenašati sirote Arabcev na varno. Otroci so nebeškemu Očetu sila dragi.

„Ko sem bila pred dvajsetimi leti tu, ničesar ni bilo razen džungle. Glejte, moji ljudje, kaj so vam sestre apostolskega karmela prinesle? 900 otrok dobiva tukaj duhovno hrano, katere jim vi ne morete dati. Ali se zavedate, kakšen blagoslov je prišel s prihodom sester v to faro? Pustile so dom in svoje drage tam na jugu Indije, ker vas imajo rade. Zgradile so veliko šolo vašim malim, kjer jim režejo duhovni kruh vere in upanja v lepšo bodočnost. In te ljubeznjive učiteljice so danes tarča neodgovornih elementov. Kdo bo učil vašo deco, če sestre poženete? Kdo jih bo tako rad imel, kot le tiste, ki so se učile ljubezni pri Kristusu, ki je Ljubezen?“

Ni dvignila glasu. Čisto preprosto je govorila učiteljicam, staršem, otrokom, redarjem, prijateljem in nasprotnikom in vsaka beseda je zadela. Ustavila se je najprej v Santi TB Centru, potem so nas zaprosili v protestantski gimnaziji. Da se ustavimo pri njih. Povsod je bil triumf žene, ki jim prinaša Kristusa na način, ki ga le Terezija pozna.

Mati je, hvala Bogu, zapustila rimsko bolnišnico Salvator Mundi in je zdaj na počitku pri svojih sestrah v Rimu. Mi pa molimo zanjo, naj jo nam dobri Oče ohrani še dolgo, ker jo vsi tako potrebujemo...

Pred dnevi sem se razgovarjal z njenimi sestrami v Kalkuti. Nisem več našel tistega veselja, ki je navadno žuborelo iz vsake izmed njih, preden so ji zdravniki svetovali resen počitek v eni rimskih zdravilišč.

Bojimo se zanjo, so govorile bolj njih oči kot usta.

Da jo Bog pokliče, mislite? Glave so se sklonile globlje.

Ali se vam ne zdi, da bo še več storila za vas, če svoje vidno pričevanje zamenja za nevidno, sem komaj slišno izgovoril, pa so vse razumele.

A osebnost sem prepričan, da zanjo čas še ni prišel, sem povdaril močneje. Hvaležno so me pogledale, a v očeh sem opazil solze, ki so pričale, kaj jim pomeni ona. Mati...

Moja svetoletna Velika noč^v

Piše s. Frančiška Novak OSU,
Tajska.

Na sliki s katoliško učiteljico

Zdi se mi, da je bilo to zadnje šolsko leto od maja 1982 do marca 1983 najkrajše v mojem že dolgem misijonskem in šolskem življenju. Manj ur kot kadarkoli mi je ostalo za pouk, vendar je bilo toliko drugih opravil, da sem leto končala z občutkom, da je delo samo začeto in še daleč ne dovršeno.

Priprava na Veliko noč

Letos se je post začel zgodaj in smo imele več prilik kot navadno, da preko postnih dni pripravimo mladino na Veliko noč. Zlasti male učenke so tako rade prihajale v našo kapelo za molitev, petje in postno premišljevanje. Velika večina je bila budistična. Milost deluje v vseh sreih, ki imajo dobro voljo!

V načrtu sem imela duhovne vaje za tri zadnje dneve Velikega tedna, da tako mladino preko poglobljene liturgije pritegnemo v veliko-nočno skrivnost. Pa mi je naša tajska sestra provincijalka odsvetovala. Duhovne vaje naj bodo za week-end 19. in 20. marca, tako bom za Veliki teden lahko šla z njeno ekipo na misijon v Huay Yang, 350 km južno od Bangkoka. Zdi se, da je Bog bogato blagoslovil oba naša podviga. Na duhovne vaje je prišlo 48 velikih učenk iz župne in naše šole. Največ smo same uredile s sestro iz škofijske kongregacije, ki dela na župni šoli. Za sveto mašo smo šle v bližnjo stolnico. Za spokorni obred je pa prišel k nam sam škof in še dva misijonarja. Dekleta so bila zelo zadovoljna, me pa hvaležne Bogu za vse...

Torej 22. marca se nas je kar sedem sester odpeljalo v Bangkok. Sosestra Amerikanka je sama šofirala. Zelo pripravno je bilo to za prtljago dveh od nas, ki se vračava na jug. V 35 letih misijonskega vzgojnega dela sem bila že dvakrat v Mater Dei, dvakrat v Regina Mundi – Vasudevi, Bangkok, dvakrat še nadalje tu v Regina Coeli. Zdaj naj grem še nadaljevat, ali zaključit delo v Kularb Wattana School, na župni šoli „Kalvarije“, ki so jo naše prve štiri uršulinske pionirke prevzele po svojem prihodu novembra 1924. Šola ima nad 1000 učenk, na drugi strani je še večja šola za fante. Naša uršulinska skupnost tu šteje samo štiri člane: nova prednica bo tajska sestra, približno polovico moje starosti, potem še rahlo starejši tajski sestri in moja malenkost. Naj bo vse za blagoslov in pokoro v izrednem svetem letu 1983, ki ga je sveti oče odprl v Rimu na lepi praznik Oznanjenja in Učlovečenja Božje Besede, ki je bil letos hkrati cvetni petek, ki nas spominja na Marijo pod križem. Tudi se še kar dobro spomnim tega dne iz svetega leta 1933 – v krasoti škofjeloške pomladi.

Obisk v Huay Yang

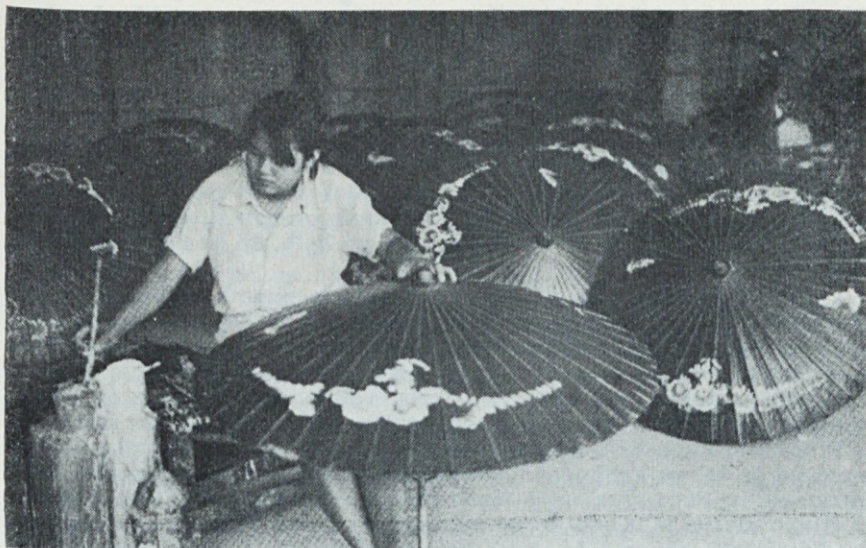
Na cvetno soboto 26. marca nas je enajst sester in 13 katoliških učiteljic šolski avtobus iz Vasudevi odpeljal na jug v Huay Yang na lepo salezijansko faro, posvečeno Mariji iz Fatime, kjer je župnik italijanski misijonar Frank. Pred 11 leti smo bile pri njem v pripravo na Veliko noč na njegovi tedanji misijonski fari v Had Yai blizu malezijske meje. Dobro se je tudi mene še spomnil in mi malo ponagajal, ker smo se pač vsi postarali in v mojih letih se to menda bolj vidi.

Misijon v Huay Yang ima 30 let obstoja, ko so salezijanski misijonarji sem naselili obubožane kmete iz preobljudenih misijonskih postojank okrog Bangnokvek-a, južno od Bangkoka. Zdaj imajo ti kristjani velikanske nasade kokosovih dreves. Palme rodijo vse leto in so skoro edino bogastvo te pokrajine. Dasi ni mnogo drugih pridelkov, ljudje po večini niso revni, vendar vode jim silno manjka. V najbolj vroči dobi leta smo, vse je izsušeno in izmučeno: zemlja, drevesa, živali, ljudje. Drago si morajo kupovati vodo za najpotrebnejše. Morje na bližnji vzhodni obali je lepo in vabljivo, a kot navadno slano in neporabno. Na drugi strani ozkega tajskega pasu na zahodu je Burma.

Lepa okrogla zidana farna cerkev je stara komaj 17 let, zelo lepo opremljena. Veliki kip Fatimske Marije nad deblom visoko v votlini nad oltarjem je že lep, pa morda ne kot bi moral biti, Marijina lepota je pač nedosegljiva umetnikom. Najbolj mi je bil še vsčč Francišek v naravni velikosti, ki tako prevzet klečeč strmi v Marijo. Na drugi strani hrastovega debela klečita Jacinta in Lucija, ki je tako prišla „na oltar“ še pred svojo smrtjo.

Praznovanje Velike noči na deželi

Svojo prostrano razstreseno faro, kakih 1000 župljanov, je g. župnik razdelil v 12 skupin kot osnovna župnijska občestva. Po ena učiteljica in sestra smo se zavzele za vsako teh skupin, jih šle obiskat po domovih in priredile zanje sestanke zvečer prve tri dni velikega tedna. Občudo-

Izdelovanje sončnikov, domača obrt, ki cvete v okolici Chiengmaja, kjer je s. Fr. Novak dolgo delovala.

vala sem gorečnost, iznajdljivost in požrtvovalnost naših tajskih sester in učiteljic. Kako prav in dobro je, da moremo z njimi sodelovati, dokler nam je še dano, potem bodo one nadaljevale same in širile božje kraljestvo.

Obredi zadnjih tri dni velikega tedna so bili preprosti, pa dobro pripravljeni in zelo pobožni, vedno v nabito polni cerkvi, ki ni majhna za tako faro. Za umivanje nog na Veliki četrtek je župnik hotel za-stopnike dvanajstih skupin.

Na Veliki petek zgodaj zjutraj smo šle na obisk k bolnikom, katerim je župnik nesel sv. obhajilo. Povsod so nas lepo sprejeli. Zdi se tudi, da po večini lepo skrbje za svoje ostarele in onemogle. Možje so se mi posebno smilili. Potem so se vse dopoldne in popoldne do slovesnega obreda vrstile ure češčenja pred Najsvetejšim v božjem grobu in spokorni obredi z zakramentom sprave in drugače prazni cerkvi. Skupina je prišla za skupino in končno je zmanjkalo časa za naš podroben spored. K spovedi so pa le vsi prišli na vrsto med križevim potom in še potem med slovesnim obredom.

Na veliko soboto zjutraj nas je župnik peljal k bolnikom, ki naj bi sprejeli obred svetega maziljenja. Videle smo vaško življenje od blizu, ponekod prav veliko revščino, ostarelost in zapuščenost, po večini pa zadostno blagostanje, vpliv krščanske miselnosti in požrtvovalnosti misijonarjev. Alkohol in kvartanje sta največja sovražnika blagostanja, mešani zakoni, ki jih ni malo, tudi. Opazile smo, da je mnogokrat največ krivde na katoliški strani, če je versko mlačna in brezbrizna. V moji skupini sem se spoznala z dvema mladima materama; lepi sta, ljubeznivi in prikupni.

Starejša se je poročila s katoličanom in sama postala katoličanka. Ima dve ljubeznivi punčki, obe krščeni, a mož ji je pred letom umrl v prometni nesreči, ki jih je toliko na veliki državni cesti, ki vodi iz severa na jug. Žena je nepismena, pa ima lepo hišico, ki jo je zgradil mož, skrbi za kure in prašiče. Otroka bosta šla v četudi oddaljeno katoliško župno šolo. Za njeno lično hišico je borna baraka, kjer živi njena mlajša, prav tako lepa in prikupna sestra z dvema majhnima otrokoma. Mož je katoličan, ona bi rada postala, a kako? Mož ji ni zvest, pije in kvarta, le redko in pozno pride domov, od kokosovih orehov že zasluži, a denar ne pride domov! Solze so mladi ženi lile po licih, ko je pestovala svoja naga ljubka otroka...

Tudi nekatoličanom, ki jih ni malo, je ta župnik dobri pastir, jih gre obiskovat in jim pomaga. Ovce svoje črede pa sila dobro pozna. Tako smo šle popoldne z njim obiskat nekaj raztresenih in zanemarjenih ovac in prišle nazaj pravočasno za večerno slovesnost Vstajenja. Spet je bilo nabito polno pred cerkvijo, okrog velikonočnega ognja in potem v osvetljeni cerkvi. Obrede je vodil kaplan, mladi salezijanski misijonar s Filipinov. Župnik je samo pomagal in krstil pet novih udov. Takoj nato pa je šel za velikonočni obred v samostan kapucink-klarisk, ki je skromno, pa lično zgrajen za farno cerkvijo. 34 sester živi tam kontemplativno življenje, samo tri so še Italijanke, vse druge domačinke. Ti ljudje so tako ponosni, če imajo hčer v samostanu, sina v semenišču ali hčer pri salezijankah ali v domači kongregaciji, ki so jo te ustanovile. Zdi se pa, da ima za Tajce kontemplativni poklic večji pomen. Je li to vpliv budizma ali tajske kulture? Vendar so apostolski ljudje tudi spoštovani in cenjeni, kot smo videle in čutile v stikih z ljudmi.

Na Velikonočno nedeljo – dan, ki ga je naredil Gospod – je bilo treba po jutranji sv. maši že misliti na odhod, ker naši tajski sestri voditeljici sta imeli sestanek še isti večer in pot do Bangkoka je dolga, vsaj 6 ur vožnje brez odmora.

Še enkrat k gorskim prebivalcem

Jaz sem se še isti večer z avtobusom odpeljala nazaj v Chiangmai, kjer me v Regina Coeli čaka še mnogo dela, preden lahko s primerno mirno vestjo odidem na novo postojanko. Takoj po zajtrku na velikonočni ponedeljek je prišel škof s prijaznim francoskim parom iz Pariza. Na misijonu v gorah v Mae Pon bo dopoldne birma, bi šla z njim in delala družbo francoskemu paru? Vedel je, da se poslavljam od Regina Coeli. Tako rada sem se odzvala, tudi po 9 urah nočne vožnje, saj mi je ta misijon v Mae Pon ljub, dasi ga nimam prilike pogosto obiskati. 60 otrok je bilo tisto dopoldne birmanih v nabito polni leseni kapeli, ki jo je francoski misijonar zgradil pred 30 leti. Zdaj na robu hriba zida novo cerkev po vzorcu one lepe, ki jo je misijonar Mirko dal zgraditi v Mae Sarieng. Bom le mogla priti na posvetitev in blagoslov? Bog daj!

Gore in hribi nad in okrog Chiangmai-a so pripravljeni na ponovno setev in žetev. Izredno bogata žetev se obeta v teh gorah v bližnji prihodnosti. O tem priča preteklih 30 let misijonskega dela, ki je dalo Cerkvi nad 10.000 katoličanov, domačega duhovnika in domače sestre. Naj se predvsem množe poklici v teh dobrih, vernih gorskih družinah!

IZ SONČNE ZAMBIJE

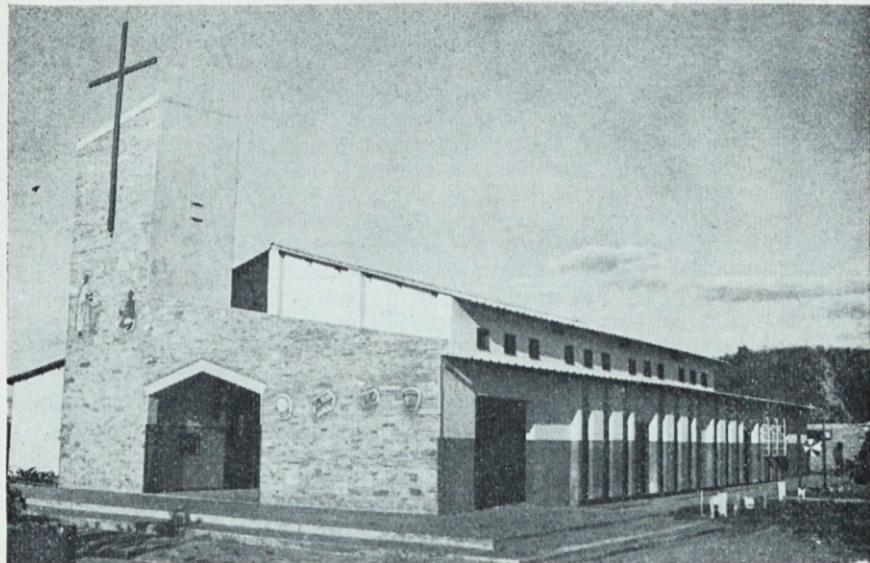
Lusaka, Velika Noč 1983

IZ ŽUPNIJE SVETEGA KIZITA

Prva novica je gotovo, da nisem več sam v fari. Pred Božičem se mi je pridružil poljski sobrat Stanislav Novicki, ki je v Zambiji že 33 let. Kot študent je moral za pet let v Dachau, kar je škodilo njegovemu zdravju, ne pa njegovi volji do dela. V Zambiji je prebil skoraj vsa leta v mestu Kabwe, kjer je zgradil štiri lepe cerkve in krstil petnajst tisoč ljudi. Čeprav jih bo letos že štiriinsemdeset, kar rad zagradi samokolnico ali vsaj grablje in tako pomaga pri urejanju okolja. Naši farani namreč še kar radi primejo za delo – če duhovnik dela z njimi. Drugače pa hitro najdejo izgovor in gredo po opravkih.

Dela pri novi cerkvi v Lilandi so končana – zaenkrat. Kmalu po blagoslovitvi (14. novembra) smo dali pod streho veroučne učilnice. Vanje smo vstavili zidane klopi in zdaj učilnice že služijo svojemu namenu. Pa čeprav še nimajo niti oken niti vrat, kaj šele stropa in elektrike. Tudi okolico cerkve smo še po malem urejali. Posadili smo 30 „plamenečih dreves“, drugod pa rože in nizko travo. Cerkev pa je dobila šipe tudi v gornjo vrsto oken. Podaril in vstavil jih je krajevni gostilničar, ki pa je zelo požrtvovalen kristjan in dober oče enajstih otrok. Veliko nam pomaga tudi s prevozom.

Nova cerkev v Lilandi pri Lusaki, ki jo je zgradil o. Jože Grošel S.J.

Z Novim letom smo v Lilandi odprli župnijski urad. Pisarno vodi sestra Albertina, ki skrbi tudi za verouk in laične organizacije. Midva z očetom Stanislavom tam zdaj v glavnem skrbiva za bogoslužje in za urejanje okolja.

Pri Svetem Kizitu (farni cerkvi) smo letos nekoliko uredili odtočne jarke in posuli cesto, da se zdaj tudi v dežju da dostojno priti do cerkve. Eden od faranov (tudi gostilničar) pa je na svoje stroške postavil most čez občestni hudournik. Naše „obzidje“ smo nekoliko razširili, tako da je zdaj tudi igrišče za odbojko in košarko znotraj ograje. Po Veliki noči bomo popravili še streho na katehistovi hiši, potem pa pridemo do največjega dela, ki nas čaka: razširitev cerkve, ki je spet premajhna. Oče Stanislav me zelo priganja; smili se mu množica, ki mora spremljati mašo z dvorišča. Ta mesec sem pripravil načrte za razširitev. Nadškof jih je že odobril, zdaj gremo pa z njimi na občino. Meseca aprila bodo farani spet začeli s posebnimi nabirkami, tokrat za razširitev cerkve. Obenem pa iščemo prijatelje, ki bi nam priskočili na pomoč, kajti stroški bodo veliki.

Pa še to, Za cerkev v Lilandi smo iskali ojačevalec. Tukajšnji Philips ga je imel na prodaj. Pa se nam je zdel nekoliko predrag. K sreči je komercialni direktor katoličan, pa je rekel: „Dobro, eno tretjino plačam jaz, drugo pa zberite.“ Naj mu Bog povrne! Zdaj iščemo še zvočnike. Je še kdo tako velikodušen kot ta gospod direktor?

IZ MUMBWE

Mumbwo je obiskal apostolski administrator naše nadškofije, nadškof Elija Mutale. Pri nas je ostal kar šest dni. Birmoval je na treh krajih, obiskal precej podružnic in se seznanjal s stanjem v župniji. Obenem pa je skušal ljudem pojasniti lanske dogodke v škofiji.

Vrhovno vodstvo naše Cerkve je bilo namreč že nekaj let zaskrbljeno ob učenju in ravnanju našega nadškofa Milinga. Leta 1981 sta v deželo prišla dva kenijska škofa (eden od njiju je kardinal) in se pogovarjala z vsemi duhovniki in mnogimi laiki. Na osnovi njunega poročila je bil lani aprila nadškof poklican v Rim, kjer bo ostal za nedoločen čas. Njegov nenaden odhod je razburil nekatere duhove v deželi in o njem je pisalo tudi svetovno časopisje. Za čas njegove odsotnosti upravlja škofijo nadškof mesta Kasama. Je zelo globok in inteligenčen, res pravi pastir, navdušen za vse dobro. Na žalost zaradi začasnosti njegove službe ne more sprejeti nobenih dolgoročnih načrtov. Zato tudi načrt za bolnišnico v Nangomi čaka, čeprav ga nadškof osebno odobrava.

Letos smo imeli tudi skrbi z vremenom. Dež je prišel prepozno, pa še dovolj ga ni bilo. Zelo je bil prizadet poljedelsko razvit južni del dežele. Še slabše pa je bilo seveda v Zimbabve in Južni Afriki. Tudi naši kraji so prizadeti. Na mnogih krajih koruza ni obrodila, le prazna slama štrli pokonci. Bojimo se, da bo po mnogih krajih gospodarila lakota. Naši škofje so že odločili, da gre letošnji postni sklad za prevoz hrane v najbolj prizadete kraje.

Dograjena Tomažinova cerkev v Chaidi, Lusaka, ki zdaj skrbi zanjo o. Janez Mlakar. Spodaj: notranjščina; na levi strani ob Križanem je velika oljnata podoba Male Cvetke, ki jo vidimo tudi na naslovni strani te številke.

MISIJONSKI OPAZOVALEC

Severnoameriški dobrotnik slovenskih misijonarjev se je spet oglasil s svojo ponudbo misijonarjem. Takole piše TONE GABER iz Chicage: „Poleg jaslic in zvoncev sem sedaj prejel še nov kelih s pateno, pozlačen, manjše oblike. Dal mi ga je gospod župnik z namenom, naj ga pošljem v misijone. Na razpolago imam tudi drugi polovici 18. stoletja je provinca dala Braziliji tri misijonarje, katerih imena so Marcel Gradiščanski, Frančišek Gradiščanski in Kamil Goriški.“ V zadnji četrtini 19. stoletja je dala poleg Serafina Goriškega tudi Serafina Tržaškega, Čilu pa je dala Maksimilijana Celjskega. Če so bili ti patri in misijonarji vsi po rodu Slovenci, avtor knjige ne pove. Vsekakor pa jih je dobro imeti pred očmi ob podatkih v sestavku „Imeli smo jih...“ v prvi letošnji številki našega lista.

V knjigi Ludovika Ceglarja, ki jo je izdala Goriška Mohorjeva družba za leto 1983, je opisano življenje o. Serafina Goriškega – JANEZA MADONA, ki je 45 let deloval v Braziliji in tam umrl 3. decembra 1918. Na strani 44 iste knjige piše sledeče: „Štajerska kapucinska provinca je obstajala od leta 1608 do 1921. V drugi polovici 18. stoletja je provinca dala Braziliji tri misijonarje, katerih imena so Marcel Gradiščanski, Frančišek Gradiščanski in Kamil Goriški.“ V zadnji četrtini 19. stoletja je dala poleg Serafina Goriškega tudi Serafina Tržaškega, Čilu pa je dala Maksimilijana Celjskega. Če so bili ti patri in misijonarji vsi po rodu Slovenci, avtor knjige ne pove. Vsekakor pa jih je dobro imeti pred očmi ob podatkih v sestavku „Imeli smo jih...“ v prvi letošnji številki našega lista.

Iz Bostona v ZDA nam je pisal zdaj tam za leto dni med Kitajci delujoči dolgoletni kitajski salezijanski misijonar STANISLAV PAVLIN, ki med drugim poroča, da je za tamkajšnje kitajske naseljence začel izdajati list pod naslovom „News Letter“, katerega so izšle doslej že tri številke. Piše tudi, da radi preureditve župnišča, v katerem se je bil v začetku naselil, zdaj za kakega pol leta živi v neposredni bližini kitajske četrti, tako da je kitajskim vernikom še bolj blizu in pri roki. Ljubezen vse premore, pravi pregovor, kar doživlja tudi ta naš misijonar med Kitajci, ki niso na Kitajskem. Čuli smo, da se je med tem ta naš misijonar že vrnil na svoj običajni delokrog v Hong Kong, kakor je bilo predvideno, po preteku enoletne dobe.

V Baragovem misijonišču sta 2. oktobra obhajala slovesnost nove maše dva gojenca Misijonskega zavoda, ki sta se bogoslovno, družbeno in narodno formirala sedem let v Ljubljani, kamor ju je zavod v ta namen napotil. TOMAŽ MAVRIČ je bil namenjen oditi misijonarit na Madagaskar, pa mu je to zabranil zdravniški pregled, kajti za tiste razmere, kjer je treba toliko pešačiti od podružnice do podružnice, njegova noga, ki si jo je kot bogoslovec ponesrečil, ni dovolj trdna in garanja zmožna. Drugi, MARKO CUKJATI, brat v Argentini živeče odvetnice, slovenske javne delavke Katice Cukjati, ki ima poleg njega kar še dva brata duhovnika, bo pa nasledil lazarista Franca Sodja v vodstvu Misijonskega zavoda v Baragovem misijonišču, kajpada v začetku s pomočjo superiorja Ladislava Lenčka. Obema novomašnikoma misijonski prijatelji okrog Katoliških misijonov želimo veliko božjega blagoslova pri njenem duhovniškem delu za narod in božje kraljestvo na zemlji!

Poleg novega laičnega misijonarja za Madagaskar s Koroškega in nove misijonarke usmiljenke Anke Burgar se nam obeta še tretja nova misijonska moč: Bivša kitajska misijonarka s. KALISTA LANGERHOLZ FMM

nam je pisala, da pride v Pariz na dvomesečni tečaj francoščine s. Dorica Sever, preden gre delovat v misijone. Ko bo kje na misijonskem polju, jo bomo kajpada še bolj predstavili.

Ob **ŠESTDESETLETNICI „KATOLIŠKIH MISIJONOV“** nam tako misijonarji kot misijonski prijatelji čestitajo, zlasti ker je list tako trdoživ, da ga niti potovanje čez drn in strn zadnjih 40 let ni smrtno prizadelo, ampak je še vedno čil in zdrav. Organizacija slovenskih mater in žena v Argentini je listu pred kratkim poslala tole voščilo k jubileju: „Iskrene čestitke uredniku in vsem sodelavcem „Katoliških misijonov“ za požrtvovalno delo pri naši potrebni in skrbno urejevani slovenski misijonski reviji. Še na mnoga leta. V imenu Zveze slovenskih mater in žena, Rezi Marinšek.“ Slovenski duhovnik mons. Anton Ilc je pa listu poslal kar velik znesek v pomoč izdajanju, zraven pa prelepe vzpodbudne besede, ki jih v naslednjem v celoti objavljamo: „Iskreno čestitam k 60-letnici „Katoliških misijonov“, z željo, da bi spet kmalu mogli izhajati v domovini! Velikokrat z zanimanjem berem popotne zapiske o naših misijonarjih in vse, kar tudi oni sami pišejo v svojih pismih v list. Kljub vsem zaprekam in preganjanjem seme božje besede pada v zemljo in raste in božje kraljestvo se širi in razvija. Božje napovedi so res neprekljene! Kako tolažljivo je tudi zame, ki imam sicer vse misli in delo obrnjeno na Rusijo, kjer je – zgleda vsaj tako – sam satan postavil svoj tron in odkoder vodi svojo vojno proti Bogu in Cerkvi po vsem svetu, kar v misijonih še posebno občutijo. Pa sem bil že trikrat tam, videl božje ljudstvo, navezal stike s katoliškimi in pravoslavniimi duhovniki in tudi škofi. Moram reči brez iluzij, da je zbližanje med katoliško in pravoslavno Cerkvijo silno napredovalo. Le nestrpni in neučakani ne smemo biti, kajti Bog ima svojo uro...“

Superior slovenskih lazaristov v Kanadi in župnik slovenske narodne župnije Marije Brezmadežne v Torontu **JANEZ KOPAČ CM** je obhajal sedemdesetletnico svojega, tudi za misijone bogatega življenja. Že kot mlad kaplan je vstopil v Misijonsko družbo sv. Vincencija Pavelskega pred vsem zato, da bi šel na Kitajsko. Ko je čakal, da bi se mu ta sen uresničil, je s krasnimi članki sodeloval pri tedaj v Ljubljani izhajajočih „Katoliških misijonih“ in „Misijonskih koledarjih“, pri Slovenski Misijonski dijaški zvezi, ki bi letos obhajala štiridesetletni jubilej, če bi še živela, pa s predavanji in vodstvom mesečnih misijonskih obnov. Pot na kitajsko se mu je odprla šele kot beguncu iz Rima in tam je uspešno deloval v „Slovenskem kitajskem Baragovem misijonu“ nekaj let, dokler niso tudi njega komunisti izgnali. V izseljenstvu v Kanadi je velik prijatelj našega lista in misijonske akcije sploh, za kar se mu „Katoliški misijoni“ iskreno zahvaljujejo! Vsi misijonski prijatelji, tudi slovenski misijonarji pa mu k tako bogatemu duhovniškemu življenju čestitamo in prosimo Boga, naj mu da doživeti tudi bližnjo zlato mašo, potem pa še desetletja plodnega dela med kanadskimi rojaki, ki ga imajo tako radi.

Iz domovine sporočajo: „Škofijski **PROCES ZA GNIDOVČEVO BEATIFIKACIJO** je tudi v Skopju končan. Prav tako tudi vse, kar je bilo treba narediti v Ljubljani. Oboje je tudi že prevedeno, a mora biti še popravljeno in pretipkano. Potem bo predloženo ljubljanski cerkveni komisiji, ki bo nato lahko vse poslala v Rim.“

SE ZADNJIČ V AFRIKO

Obiskovalec slovenskih misijonarjev je v mesecih juniju in juliju letos že četrtrič odšel na obisk k slovenskim misijonarjem, že tretjič v Afriko. Pred vsem je želel obiskati vse slovenske sinove sv. Frančiška, minorite in frančiškane, pa še nekaj drugih, katerih v prejšnjih potovanjih ni mogel.

Iz Pariza je odletel v Tanzanijo, hoteč v Dar Es Salaamu še isti dan po priletu odleteti naprej v Zambijo; pri letalski družbi KLM v „Mestu luči“ so mu tako pripravili polet. A ko izstopi v tem glavnem mestu Tanzanije iz letala, mu povedo, da isti dan ne odleti nobeno letalo v Zambijo, ampak šele v sredo; tedaj je bila nedelja. Kaj storiti, zlasti brez vizuma za Tanzanijo? Uslužbenci KLM so mu preskrbeli možnost vstopa v deželo in obiskovalec se je napotil k misijonarjem Konzolata, kjer se je bil pred leti že mudil ob obisku p. Emila Čuka. S tem misijonarjem je mogel govoriti po telefonu. Prokurator mu je v naslednjih dneh pomagal dobiti prostor na letalu, ki bi ga v sredo odpeljalo v Lusako v Zambiji. In je res tisti dan odletel tja. Na letališču ga je pričakal, kot pred leti, o. Lovro Tomažin S.J., v spremstvu o. Janeza Mujdrice S.J. Tisti in naslednji dan si je obiskovalec s pomočjo p. Jožeta Grošlja ogledal vse, kar so novega zgradili naši misijonarji v Lusaki, zlasti novo cerkev v Lilandi. Naslednji večer so se zbrali vsi slovenski jezuitski duhovniki na srečanju z obiskovalcem pri o. Tomažinu v Chelstonu in se je ponovilo to, kar že pred tremi leti: Kako lepo in prijetno je, če bratje pridejo skupaj...

Naslednje jutro sta ga o. Rozman in o. Mujdrica najprej odpeljala kakih 160 km daleč v bogoslovje v Kabwe, kjer deluje jezuitski brat Jože Rovtar, ki ga je obiskovalec že od prejšnjega obiska poznal, a so ga hoteli povabiti, naj gre z njimi na obisk k laični misijonarki Barbari Rous, ki kot višja bolniška sestra deluje v misijonski bolnišnici kakih 500 km severno-zapadno od Lusake. To pot je bilo lepše potovati, ker še ni pritiskala vročina. Misijonarko so našli pred njeno hišico, ko je zalivala cvetke; lepo jih je sprejela, saj pa je imela ravno prost dan. Zvečer so maševali pri sestrah misijonarkah, povečerjali in se nakramljali, potem pa šli k počitku na misijon.

Drugo jutro so obiskovalca misijonarji peljali spet nekaj sto km daleč, to pot k obema minoritoma. Okrog 15 popoldne so prišli v mesto Ndola in tam kmalu našli p. Miha Drevenščka. Ne le obiskovalec, tudi vsi trije jezuiti so bili veseli srečanja s slovenskim minoritom, ki deluje nekaj 100 km stran od njih v isti deželi. Jezuiti so se še isto popoldne morali vrniti proti Lusaki.

Naslednji dan je bila nedelja in je obiskovalec mogel prisostvovati trem svetim mašam, ki jih je p. Miha daroval za svoje božje ljudstvo v povečani in polepšani cerkvi. Popoldne je prišel s svojega misijona tudi p. Ernest Benko. Z njim sta naslednji dan porabila, da sta obiskala misijonske postojanke, kjer je p. Benko doslej že živel, dočim je moral p. Miha na neko srečanje v Lusako.

Drugo jutro so se vsi trije spravili na precej dolgo pot proti zairski meji, kajti kakih 100 km onstran meje v večjem mestu Lubumbashi deluje najnovejši slovenski misijonar, salezijanec dr. Alojzij Slavko Snoj. Dobili so ga doma. Tudi tu je bilo veselje ob snidenju, saj se tudi minorita še nista

preje srečala s tem novim misijonarjem. Tisto popoldne in tudi naslednje jutro nam je uslužni misijonar razkazal razne salezijanske ustanove v okolici mesta in peljal nas je tudi v svoj prihodnji delokrog, oblikovalno hišo tamkajšnjih salezijancev. Popoldne sta se oba minorita poslovila, da se vrneta v Zambijo. Naslednji dan je obiskovalec malo počival, malo pa spremljal dr. Snoja po opravkih, tudi k maševanju v bolnišnico sester Marije Pomočnice.

V četrtek 24. junija je obiskovalec odletel naprej v glavno mesto Zaira Kinshaso, od koder je upal priti do škofijskega duhovnika Toneta Pačnika, ki župnikuje na kakih 900 km oddaljeni lazaristovski fari Lukolela ob reki Kongo. Naselil se je v Kinshasi v misijonski prokuri, kjer so ga že poznali od prejšnjega obiska. Kakor hitro je dobil prostor na letalu za v Mbandako, je odletel tja. Od tam bi se moral s parničkom voziti kakih 11 ur po veletoku Kongo in jezeru Tumba, da bi prišel do Lukolele. Parnički vozijo zelo po redko, zato je bil obiskovalec sila zadovoljen, ker mu je misijonarka usmiljenka preskrbela vozni listek za vožnjo, ki naj bi bila že naslednji dan. Notranje se je že pripravljaj na vse neugodnosti take vožnje, pa mu zvečer pride sestra povedat, da je vožnja odložena, ker se je parniku motor pokvaril... Obiskovalec je drugi dan dolgo nihal med tem, da počaka na popravilo parnika, in med tem, da gre naprej k naslednjim misijonarjem. Po posvetovanju z drugimi misijonarji, ki so mu rekli, da je zelo negotovo, kdaj bo parnik popravljen, posebno pa, kdaj bi obiskovalec mogel nazaj, se je odločil, da, čeprav zelo težko, žrtvuje obisk pri Tonetu Pačniku.

Z naslednjim letalom se je vrnil iz Mbandake v Kinshaso, kjer je pa moral čakati 6 dni na letalo za Kamerun. Ta čas je uporabil, da je opravil svoje letne duhovne vaje, za misijonskega delavca kar primerno, da jih doživi v misijonskem svetu. V tem času je prišel na prokuro z Pačniku bližnjega misijona Bikoro belgijski sobrat, ki se je odpravljaj na dopust v domovino, pa mu je obiskovalec izročil za misijonarja Pačnika njemu pripadajoče dolarje iz sklada KM za vse misijonarje, ki jih bo misijonar v Belgiji naložil na njegov račun v misijonski centrali.

Ob koncu duhovnih vaj v Kinshasi je obiskovalec začutil prvi napad malarije: v glavi se mu je vrtele, vročino je čutil, brez apetita je bil in brez vsake moči in zelo slabo je spal. Imel pa je že rezerviran sedež na letalu za Kamerun, kjer bi obiskal marista Zdravkoto Kravosa. Ali naj si upa bolan v neznano deželo? „Naj me Zdravko tam pozdravi“, se je odločil in v sredo, 6. julija opoldne odšel z avtom prokure na kinshasko letališče. Tam bi skoraj ne mogel na letalo, ne radi bolezní, ki je med tem popustila, ampak ker je bil tak naval potnikov, kot tega še ni doživel nikjer; letalo, ki le enkrat tedensko vozi v Kamerun, zadnjo sredo ni odletelo in je bilo potnikov daleč preveč, prednost pa naj bi imeli tisti, ki so že od prejšnje srede čakali. Tik pred odletom je končno obiskovalcu eden uslužbencev pomagal do vstopne karte, a je potem terjaj 100 dolarjev odškodnine; obiskovalec mu jih je dal le 30. Veliko ljudi je spet ostalo brez odleta.

Letalo je srečno priletelo do Duala, glavno mesto Kameruna. Tam je obiskovalec moral najprej na tamkajšno prokuro. Drugo jutro je pa odletel naprej v Yuaunde, drugo največje mesto Kameruna, v čigar „bližini“, kakih 200 km stran deluje kot profesor na maristovski črnski srednji šoli brat Zdravko Kravos. Njegov sobrat, ki v Yuaunde vodi škofijsko prokuro, je obiskovalca popeljal z avtom v zavod šolskih bratov La Salle in tja je proti

večeru prišel tudi zaželjeni br. Zdravko, mož srednjih let, pa ogromne postav. Z njim je bil obiskovalec cel teden, od 6. do 13. julija, in obiskal zavode, kjer je br. Kravos deloval oziroma še deluje.

V sredo, 13. julija je odletel naprej v zadnjo deželo, kjer je imel še obiskati slovenske misijonarje, v Togo. V glavnem mestu Lome se je zatekel v frančiškansko faro in na srečo mu je mogel tamkajšnji župnik že naslednji dan pomagati, da ga je škofijska kamioneta, ki je šla na sever dežele, kjer delujejo slovenski misijonarji, prepeljala v njih bližino. Kamioneta ga je po osemurni nočni vožnji pustila v kraju Kante, kjer je sedež področja, na katerem deluje misijonar o. Evgen Ketiš OFM. Bilo je tri zjutraj in francoski misijonar, ki so ga zbudili, ni imel drugega prostora praznega zanj kot njih jedilnico, kjer se je obiskovalec zleknil po tleh in na blazinah trdno zaspal. Dopoldne je okrog 11 prišel o. Ketiš na misijon, tega misijonarja je osebno spoznal še pred dvema letoma na slovenskem misijonskem simpoziju v Sloveniku, ki se ga je tudi on udeležil, ko je bil na dopustu. Ta misijonar je še isti dan obiskovalca popeljal kakih 170 km daleč k svojemu mlajšemu sobratu, ki deluje kot župnik na misijonu Bogou, Milanu Kaduncu, dočim je bil tretji frančiškan, ki je prvi od Slovencev prišel na delo v Togo, o. Hugo Delčnjak, prav tedaj na dopustu v Sloveniji.

Obiskovalec je bil zelo zadovoljen, da je mogel potem v teku dobrega tedna obiskati ne le misijonske postaje o. Ketiša in o. Kadunca, ampak sta ga peljala tudi povsod tja, kjer navadno deluje o. Delčnjak. Proti koncu tedna so se vsi trije odpeljali nazaj v Lome.

23. julija, v soboto zjutraj sta oba misijonarja obiskovalca pospremila na letališče, kjer se je vkrcal v letalo družbe KLM, ki ga je še isti večer odložilo v Parizu na letališču Charles de Gaulle. Tam ga je stalo nemalo truda, da je s svojo prtljago mogel najti pravi avtobus, ki ga je pripeljal v mesto Paris. Četrto misijonsko obiskovanje je bilo s tem končano.

A Afrika se je obiskovalca še dober teden držala. Ko je naslednje jutro, v nedeljo, odmaševal, komaj deset metrov stran od svetega trupla ustanovitelja Misijonske družbe sv. Vincencija Pavelskega, je začutil veliko slabost, počasi pa še vse druge pojave malarije. To pot je bil napad hujši kot v Kinshasi. Obiskovalec bi se rad zdravil kar v Parizu, kjer je bil hišni zdravnik pri lazaristih večč zdravljenja tropskih bolezní, a ni mogel ostati kaj dalje časa tamkaj, kajti 27. julija mu je potekel vizum. S pomočjo slovenskega sobrata Dragota Ocvirka je uredil vse potrebno za odlet naprej in je 26. julija res odletel preko Dunaja v Graz, kjer je še kak teden dni pri sestri bolehal, dokler si ni toliko opomogel, da je mogel nastopiti daljšo pot v Buenos Aires.

Tako je obiskovalec slovenskih misijonarjev proti koncu obiskovanj vsaj v mali meri doživel tudi bolezen, ki tako pogosto onemogoča za delo in muči slovenske misijonarje. Ni bila pa to edina nevšečnost na tem zadnjem potovanju. Naj navedem še eno zgolj tehničnega značaja: Dočim sta mu na prejšnjih dveh afriških potovanjih brezhibno funkcionirala i zvočna kamera i fotografski aparat, mu je na tem potovanju kamera povsem odpovedala, a tudi fotoaparat mu je nagajal, tako da se mu je pokvarilo veliko dragocenih posnetkov.

A glavno je obiskovalec tudi na tem potovanju dosegel: Obiskal je skoraj vse misijonarje, ki jih je upal obiskati, hvala Bogu! L.L.C.M.

NA MADAGASKAR IN V AFRIKO

L.L.C.M.

K SALEZIJANCU HORVATU V BURUNDI

Iz Najrobija v Keniji smo leteli proti vzhodu nad jezerom Viktorijo in nad gričasto pokrajino. Postregli so nas s pomarančnim sokom. Kmalu se je letalo začelo spuščati in na desni sem zagledal jezero Tanganjika. Pristanemo v glevnem mestu Burundija, v Bujumbura, tik ob začetku jezera. Letališko poslopje čedno, a majhno. Nobenih pravih pregledov, samo v vizum so pogledali, a na kovčke smo morali precej dolgo čakati. Mnoge potnike, zlasti belce, so prihajali iskat z avtomobili, ostali smo pa čakali na taksije. Skupaj z dvema črnima študentoma univerze, se tudi jaz spravim v enega, potem ko mi je pritrdil, da ve, kje je PAR (Procure Acueil Religieus), prokura za sprejem redovnikov. Vozimo se proti mestu. Šofer začne spraševati moja sopotnika, če ve, kje je PAR; ko vidim, da šofer tega le ne ve, mu rečem, naj me pelje na Mission Catholique (katoliški misijon), kar mu je bilo bolj povšeči. Kmalu sta študenta izstopila, mene pa pelje še malo proti sredini mesta in na levo, kjer se mi na obširni ravnini prikaže kakih 200 m stran velika cerkev, iz katere se usipajo množice vernikov. Šofer ustavi na dvo-rišču kar lepe, enonadstropne stavbe, iz katere stopi misijonar srednjih let, ki mu v svoji revni francoščini povem, koga iščem, in prosim, da bi mi pomagal priti do njega ter da bi me v ta namen sprejeli za kake dni pod streho. To je bil ekonom, brat družbe belih očetov, Holandec, kakih 50 let star, ki je na moje nemajhno veselje razumel in govoril tudi nemško. Prosim ga, naj plača taksijo, kar mu gre, in naj vnese na moj račun (na letališču ni bilo menjalnice). To rad stori. Pograbi moje stvari in me pospremi v hišo. V nekaki sprejemnici ekonom najprej popiše moje osebne podatke, potem mi pa izroči ključ od sobe, ki mi jo je določil v pritličju, in me popelje vanjo, kjer odložim svoje stvari. Nato me pelje v obednico na zajtrk. Pride še drug, tudi nemško govoreči misijonar in se na moje vprašanje ponudi, da mi v hišni kapeli pripravi vse potrebno za sveto mašo. A uslužni ekonom mi pravi, da bom mogel kasneje maševati, kajti zdaj je prilika, da me pelje k usmiljenkam ob robu mesta, ker mora itak na trg; tam bom morda zvedel, kako priti do slovenske sestre Bogdane Kavčič in salezijanca Avgusta Horvata, ki oba delujeta v isti župniji. Imel sem tudi še z Madagaskarja pismo od farafanganskega superiorja za njegovo sestro, ki da je tu vizitatorica (višja predstojnica) sester usmiljenk v Burundiju in Rwandi. Ko z bratom prideva tja, nama prijazna sestra pove, da vizitatorice Menu ni doma. Oddam kljub temu zanjo pismo in prosim, da mi sestre, ko in če kako morejo, pomagajo priti v Rukago. V zraven stoječi cerkvi je bila ravno sveta maša in čulo se je petje, a nič domače, čisto francoske melodije. Tu je ena župnij tega mesta; maševat prihaja 80-letni misijonar, ki pa se sicer za župnijo ne briga in jo prav za prav vodijo sestre same, tako mi je razlagal ekonom. Dežela trpi na skoraj popolnem pomanjkanju domačega klera. V škofiji Bujumbura je na primer en sam domači duhovnik, in ta je nadškof. Kljub temu, da za določitev domačih škofov ni izbire, Cerkev posveti domačega duhovnika, da ta vodi škofijo, čeprav za vse cerkveno in versko življenje

skrbe zunanji misijonarji. Brat ekonom me pelje malo naokrog, tudi čisto k obrežju jezera Tanganjika, ki je 800 km dolgo in na najširšem mestu 80 km široko. Ko se vrneva na prokuro, grem v kapelo maševat. Misijonska nedelja je danes. Mašujem obrede maše „za širjenje vere“. Čisto sam z Bogom sem se mogel zamisliti v Najsvetejšo daritev v Afriki, ki je že tako zelo krščanska prav zato, ker se Cerkev bolj in bolj trudi, da izpolnjuje Jezusovo misijonsko oporoko: „Pojdite in učite vse narode!“ Prosil sem Kristusa, naj tudi v slovenski Cerkvi ohranjuje in pomnožuje vneto za misijonsko delo.

Ob 13 je bilo kosilo, h kateremu je prišlo nekaj misijonarjev-belih očetov in pa štiri redovnice v družbenih oblekah; to so bile sestre iz italijanske redovne družbe, ki se je okrog leta 1930 ustanovila v Milanu in se imenuje „Suore operaie“ (Redovnice delavke). Že ime nakaže, kaj je njih poseben delovni in življenjski program: delati med delavci. Te štiri sestre med tednom hodijo na delo v neko tovarno blizu glavnega mesta in v stiku z drugimi delavci in delavkami mimogrede apostolirajo. Zanimivo! Popoldne me uslužni ekonom pelje k sestram klarisam v mestu, ker je vedel, da je tam na mesečni duhovni obnovi nekaj misijonark iz Rukaga. Te sestre Doroteje, kot se imenuje njihova italijanska družba, bi me morda mogle vzeti s seboj na avtu in bi jaz tako že isti dan prišel do slovenskega misijonarja v Rukago in v bližino sestre Bogdane Kavčič, ki deluje na njih postojanki kakih 5 km stran od središča župnije. Žal me sestre niso mogle sprejeti, ker jih je bilo za mali avto že itak preveč, pač pa bodo obvestile misijonarja Horvata, da čakam nanj v Bujumbura na prokuri.

Ena od teh sester Dorotejk je bila zvečer na prokuri pri večerji. Bila je zdravnica, specialistka za srčne in ženske bolezni. Ostane tu v Bujumburi nekaj časa na praksi v državni bolnišnici, nakar ji bodo potem oblasti odobrile njeno zdravniško prakso na misijonu. Bilo je pri tej večerji še več misijonarjev in uniformiranih, pa tudi neuniformiranih redovnic. V tej deželi sem doživljal sadove dela in žrtev prejšnjih in sedanjih Kristusovih apostolov. Popoldne sem bil skozi okno moje sobe gledal proti cerkvi in videl, kako so se od vseh strani zgrinjale množice k večerni nedeljski maši. Ko se je začela služba božja, sem čul iz cerkve tudi petje, ki je bilo oddajano po zvočniku. Prijelo me je, da bi stopil tistih 200 m in bi se v cerkvi pomešal med to bratsko božje ljudstvo, a je prav tedaj začelo močno deževati. Kaže, da dež ni zadrževal v drugem koncu mesta množic na stadionu, ki so navijale vsaka svojemu moštvu, in v ozračju so se čudno bili glasovi njih, ki so v cerkvi Boga častili, in kričanje nogometnih navijačev...

Naslednje jutro 20. oktobra sem vstal ob četrtna šest. Skozi okno opazujem, kako po cesti preko livade hiti velika množica delavnega ljudstva, ki gre na delo v mesto, ženske pa na trg, obložene z jerbasi pridelkov. Ob tričetrt na šest zvonijo za angelovo čiščenje. V hišni kapeli mašujem ob sedmih. K zajtrku pride tudi zdravnica s. Lucija; ženske morejo prihajati na prokuro jest, dočim bivajo po samostanih in zavodih. S. Lucija mi pove, da sta me misijonar Horvat in s. Bogdana že nekajkrat šla na letališče čakati v upanju, da se prikažem, kajti nisem jima mogel sporočiti točno dneva mojega prihoda, ampak le približni čas.

Popoldne sem želel izrabiti čas, da si dobim vizum za sosednjo državo Rwando, kamor moram do s. Vide Gerkman. Sestra zdravnica in neki laični

Salezijanski duhovnik Avgust Horvat v Burundiju, kot ga je slikal obiskovalec.

zdravnik sta tudi morala v mesto na prakso, pa sta me povabila s seboj, da me popeljeta do poslaništva. Tam nismo mogli nič opraviti, ker nisem imel seboj osebnih fotografij, pač pa so mi že dali formularje, da jih izpolnim. Ker sta morala ona dva naprej v bolnico, me pustita samega in jaz se opogumim v mesto na iskanje fotografa, ki ga tudi najdem. Ko sem čakal, da so izdelali fotografije, sem med tem izpolnil formularje. Mislil sem vse skupaj kar nesti na rwandsko bližnje poslaništvo. A ker je vročina že zelo pritiskala, grem najprej domov, da si malo odpočijem in se osvežim s prekuhano, a hladno vodo. Potem grem spet na poslaništvo, kjer vse oddam. Dali so mi upanje, da še danes dobim vizum. Domov se vrnem ves pregret in prepoten. Spijem kozarec mrzle vode, a sem takoj začutil, da mi bo škodovalo, in mi je res, tako da sem moral opoldne prositi za kake tablete proti diareji.

Stopim v pisarno prokure in črna tajnica mi pove, da se je med tem nekdo zanimal zame, pa da bo prišel spet pred 12. uro. Kdo drugi naj bi bil, kot salezijanec Avgust Horvat! Krasno! V sobi se malo zleknem na ležišče in čakam. Okrog pol 12 stopim v vežo, tam zagledam nekega debelejšega belca, ki se razgovarja s črnim duhovnikom, pa sedem k mizici in prelistavam revije. Ker ura še ni bila dvanajst, mi ni padlo v glavo, da bi ta belec mogel biti misijonar, ki ga iščem. A človek pristopi in me slovensko vpraša, če sem morda Lenček. Odgovor je bil moj pozdravni objem. Sredi tujega sveta je človek vesel vsakogar, ki zna vsaj isti jezik, veselje je še večje, če zna slovenski, in največje, če je človek Slovenec in misijonar, ki si ga prišel od daleč obiskat...

Brž izmenjava misli o tem, kako bi jaz prišel v Rukago, k njemu in k s. Bogdani, pa mi pove, da je s. Bogdana odpovala na enotedensko potovanje v Rwando. Kaka smola! Horvat mi predlaga, da grem kar z njim lepo v Rukago, od tam me bo pa on odpeljal v Rwando k sestri Gerkman, in tam bova verjetno našla tudi s. Bogdano. Jaz sem imel letalski listek za polet iz Bujumbura v glavno mesto male državnice Rwanda, Kigali, a Horvat mi je razložil, da je iz Kigali veliko težje prodreti v hribe k s. Vidi Gerkman, kakor pa iz Rukaga, zato naj bi pustil letalo in šel z njim iz Rukaga v Rwando. Seveda moram najprej vizum za Rwando in Horvat mi je brez pomisleka rekel, da, če ne bo drugače, ga prideva midva jutri semkaj iz Rukaga iskat, pa iti nazaj na misijon in od tam v Rwando. Vsekakor komplicirano cijazenje sem in tja, pa še v tej pasji vročini, ki škoduje mojemu zdravju.

Opoldne sva pri kosilu oba sedela skupaj s s. Lucijo pri isti mizi, saj ona pripada sestrski postojanki misijona Rukago. Zmenimo se, da gre Horvat skupaj z Lucijo, ki itak mora nazaj na prakso, na poslaništvo, če morda dobita vizum zame. Od s. Lucije se poslovim, ker bova odšla, preden se ona vrne. Čakam, poln upanja, da se Horvat vrne z vizumom. Vrnil se je, a brez vizuma. Prišla pa je z njim vizitatorica s. Menu, ki se je bila vrnila domov, in me je prišla pozdravit. Zelo ljubezniva sestra, navdušena nad našima misijonarkama, tako da sem bil še njih obiskovalec boljše „gor vzet“. Ker je bila tudi ona zavzeta, da pridem čim prej do vizuma za Rwando, je šla skupaj s Horvatom pogledat, če je morda zdaj pripravljen. Pa ni bil. A s. Menu se je ponudila, da ga bo ona dvignila jutrišnji dan in da ga bo po kom poslala za nama v Rukago. Ko vizum dobim, me pelje Horvat k sestri Gerkman v Rwando, a potovala bova v avtu neke italijanske laične misijonarke, ki se mora iti poslovit v Rwando k misijonarjem pred vrnitvijo v domovino, pa si ne upa sama na dolgo pot in bo vesela spremstva kar dveh duhovnikov.

Ob pol treh poravam pri ekonomu vse, kar treba, in čakam, da se Horvat vrne, ker je šel še nekaj naložit na kamioneto, s katero se bomo peljali. Ko sem ga čakal, sem premišljeval, kaj vse sem v tem poldrugem dnevu tu že doživel in spoznal. Celo vrsto Kristusovih apostolov misijonarjev, misijonark, laičnih sodelavcev in sodelavk... Tudi bradatega zdravnika sem videl pri obhajilu in zvedel, da je kandidat za vstop v družbo belih očetov. Srečal sem sestro zdravnico, pa provincijalko usmiljenih sester, tudi s. Bogdane in s. Gerkman. Poleg tega sem v množici vernikov, ki so se usipali od maš, začutil moč in živost krščanstva v deželi. Brat Holandec mi je pripovedoval, da sicer sedanji predsednik in njegova stranka nista preveč vesela dela misijonarjev in da imajo zato ti tu in tam nemajhne težave. No, tudi mi smo brali v časopisju, da je državni predsednik kar na lepem izgnal nad 70 misijonarjev. Hudo je, ker ni domčega klera in je zato neobhodno potrebno, da še vedno prihajajo misijonarji in misijonarke v to sicer že zelo krščansko deželo; prav radi tega je Burundi še vedno misijonska dežela.

Po kosilu se je vlila ploha. Horvat se je malo bal, da bo v hrib vzpenjajoča se cesta spolzka in bo vožnja bolj težka. A ob treh le odrinemo. Horvat ima vedno s seboj služabnika, da čuva vozilo, ko gre on po opravkih, tako smo bili trije, zraven pa še precej tovara na kamioneti Toyota. Horvat je kupil za misijonsko zadrugo, ki jo imajo v Rukago, skoraj za

tono soli in sladkorja. Pa se avto kar lepo vzpenja po asfaltirani cesti navzgor. Dežela je zelo hribovita, le pri Bujumburi so našli prostor oziroma so ga mogli toliko zravhati, da so zgradili letališče. Tudi mesto leži večinoma na pobočjih; najvišje leži jezuitski koledij. Sicer v tej deželi najbolj misijonarijo beli očetje, ki so prav za prav deželo Burundi in zraven ležeči deželi Rwanda in Uganda pokristjanili. Mesto Bujumbura šteje kakih 80.000 prebivalcev, od katerih je večina katoličanov, nekaj pa tudi protestantov različnih sekt. Cesta se je vedno bolj dvigala. Pridemo do razgledne točke na višini 1.100 m (mesto Bujumbura samo ima 800 m nadmorske višine). Od tam se lepo vidi jezero Tanganjika, pa griči pod nami. Na njih ni videti kakih vasi, le posamezne kmetije. Misijonar pri bencinski črpalki natoči bencina in gremo naprej. Asfalt se na cesti kmalu neha in spustimo se na peščno cesto, ki vodi v Rukago. Med tem se je stemnilo. Po poti kramljava. Horvat mi pripoveduje, kako je bilo z izgonom onih 72 misijonarjev. Rod, ki v Burundiju vlada, se imenuje „veliki“, in zatira člane drugega rodu, ki jim pravijo „mali“. „Veliki“ so uprizorili pokolj 300.000 „malih“. Mnogo od njih se je spričo tega preganjanja izselilo v Rwando. Še manj pravic imajo pigmejci, ki jih je v Burundiju precej. Ko je bila v Burundiju neka mednarodna konferenca za zaščito človeških pravic, so iz Rwande izseljeni „mali“ poslali na konferenco poročilo o preganjanju njih rodu. Pri tem so sodelovali tudi nekateri misijonarji. Državni predsednik je za to zvedel, in ko je njegova stranka v tej smeri nanj pritisnila, so bili vsi tisti misijonarji, ki so jih imeli „na piki“, izgnani. Nadškof-domačin se pa ni upal zavzeti za misijonarje, da bi ne bili izgnani, pa ko je potem ob pomanjkanju duhovnikov potoval v Evropo in tam prosil za nove misijonarje, so ga zavračali: Kako naj vam pošljemo misijonarje, če jih pa tam izganjate... Misijonar nam je pripovedoval tudi o roparjih, ki so v tolpah po 40 v tem času hodili od misijona do misijona in jih ropali. Tudi v Rukago so jih pričakovali, pa tja le niso prišli. Misijonarji po župnijah organizirajo zadruge, da bi ljudem tudi v gospodarskem pogledu pomagali; teh zadrug pa vlada nima rada, kajti je tudi sama organizirala svoje zadruge, a kaj ko ljudje misijonom veliko bolj zaupajo in se raje drže misijonskih zadrug. Misijonarji so povsod ustanovili tudi šole, ki jih je pa država podržavila, a slabo skrbi zanje, zlasti pa novih ne ustanavlja ob naraščajočem prebivalstvu. Zato so misijoni spet začeli ustanavljati lastne šole, da mladina ne bi ostala brez izobrazbe. Tako na primer je na področju misijona Rukago v državnih šolah komaj 400 učencev, v misijonskih pa 4.000! Da morejo vsi otroci prejemati pouk, ima vsaka skupina le po 2 dni šolo v tednu; vse otroke so razdelili v tri skupine, tako da se razvrste skozi vse dni tedna tri skupine po dva dni pouka.

Med tem Horvatovim razlaganjem razmer v deželi smo privozili v Rukago že ponoči po drevoredu, ki so ga zasajali najprej vladajoči Nemci, potem pa še Belgijci. (Tudi iz letala sem z zanimanjem občudoval poti, ob katerih so bili nasajeni ti drevoredi; to zato, da korenine v tej hriboviti deželi drže skupaj zemljo.) V tem razločim veliko cerkveno stavbo in več drugih poslopij na vzpetini. Privozimo na dvorišče misijonske hiše ob cerkvi. Nasproti nam pride Horvatov sobrat, župnik, misijonar iz Brazilije in nas pozdravi. Temu gospodu pomaga že vrsto let Jože Mlinarič, šele kratko dobo pa tudi Avgust Horvat; imajo pa tudi enega črnega sobrata-laika za sodelovanje. Kajpada Mlinariča tedaj ni bilo na misijonu, ker je bil na

dopustu v domovini. Odkažejo mi za stanovanje prav Mlinaričevo sobo. Ob pol osmih večerjamo; poleg nas sta bila pri večerji še dva črna gradbena mojstra, ki sta vodila gradnjo nekega mostu na področju misijona. Večerja mi je bila prav po godu, kajti bilo je veliko zelenjave in sadja, kar pridelujejo na domačem vrtu, in sicer kakih 15 vrst sadja: papaya, banane, ananas, palte, manga, limone, pomaranče, še dva druga sadeža, ki ju preje še nikdar nisem v Afriki videl in pokusil, eden bolj sladek, drugi malo kiselkast, oba zelo dobra. Ta vrt, ki toliko pomaga misijonarjem pri prehrani, sem si naslednji dan ogledal. Videl sem tam tudi svinjak, starega lesenega in novega iz cementa, ki je še v gradnji. Pridelujejo tudi kavo in sladkorni trs. Misijon kupuje tako samo kak fižol, goveje meso in moko, iz katere kuhar napravi kruh. Misijon vodi zadrugo in ima trgovino, za kar vse ima uslužbenca. Zanimiva je ustanova za odkupovanje kave, ki jo ljudje pridelujejo in ki jim je glavni vir zaslužka; misijon pokupi tone in tone kavinega zrnja in ga proda naprej državi, ljudem pa natančno izplačajo, kar jim gre.

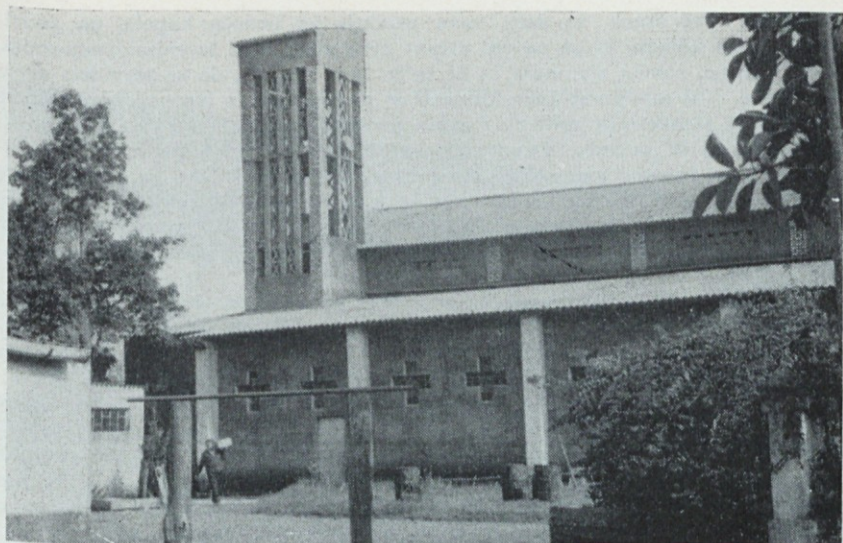
Po večerji stopimo skozi cerkev na drugo stran, kjer imajo sestre Doroteje svoj samostan. Navadno vsa ta misijonska družina skupaj zmoli večernice, potem se pa malo pogovore o tekočih zadevah skupnega dela. Sestre Doroteje so italijanska družba, ki šteje nekaj več kot 1.000 članic. Tu so trenutno štiri, ki skrbе za vzgojo dekliškega sveta in vodijo dispanzer, v katerem bo delovala potem tudi zdravnica dr. Lucija, ki sem jo srečal v Bujumburi. No, to pot nismo molili večernic, najbrže iz obzirnosti do obiskovalca, ki je nosil s seboj slovenski brevir (in ga tudi molil), ampak smo kar govorili.

A treba je bilo iti k počitku. Na misijonu imajo električno luč, ker dobivajo tok iz lastnega generatorja, in imajo celo akumulator, Generator teče od šestih zjutraj do devetih zvečer, a v električno svetilko na nočni omarici prihaja iz akumulatorja tok tudi ponoči.

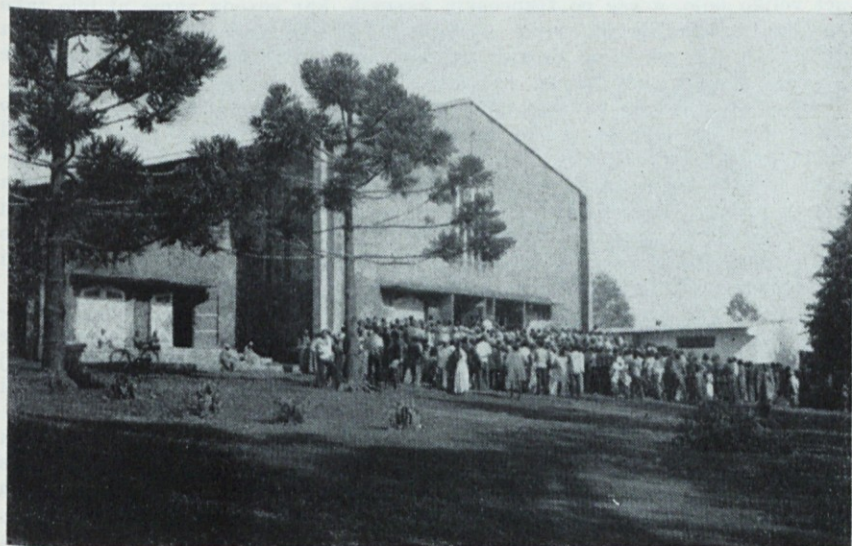
Drugo jutro sem vstal že ob 5. uri. Ko stopim v cerkev, tam že molijo skupaj misijonarji, sestre, katehisti in nekaj vernikov: hvalnice in maša, ki jo daruje naš Horvat. Cerkev je ogromna. V ospredju v sredi je glavni oltar, kjer mašujejo ob nedeljah, ko je cerkev napolnjena; zraven je pa stranski oltar, ki služi za vsakdanjo službo božjo. Vsako jutro se je namreč udeleži kakih 80 oseb in vedno pri maši tudi pojejo po francoskih napevih, a v svojem jeziku. Pri maši je katehist večkrat kaj povedal, obhajali pa so vse navzoče pod obema podobama, in sicer tako, da je posameznik pristopil, vzел iz ciborija Sveto Hostijo, jo malo pomočil v kelih z Sveto Krvjo in zavžil.

Ko grem po zajtrku malo pred cerkev, zagledam pred cerkvijo na vrhu stopnic župnika in eno od sester, pred njima na stopnišču in po pobočju pa kakih 300 ljudi, katehumenov in njih spremljevalcev, večinoma so bili starejši, le nekaj šolarjev. Katehumenat, ki traja tri leta, ima gotove stopnje in po vsaki opravljeni stopnji sledi obred, in zdaj so bili zbrani pri enem takih obredov katehumenata kandidati. Molili so, odgovarjali na vprašanja, potem stopili v cerkev, tam peli, poslušali župnikov nagovor, in tako dalje. Kakega podobnega obreda s katehumeni doslej v Afriki še nisem doživel.

Okrog devetih me je misijonar Horvat povabil, da grem z njim na eno podružnic, kjer bo vodil mesečno duhovno obnovo vernikov iz tistega kraja. Vzame me na avto in se voziva po gričih kake dobre pol ure. Prideva do

Cerkev v Rukago, pogled izpred misijonske hiše, a fotografski aparat ni vzel na sliko cerkve v celoti in je še veliko daljša; spodaj pogled na pročelje, pred katerim se obhaja množični obred s katehumeni; ob strani ena od misijonskih stavb.

podružnice: več stavb, za šolo, nova gradnja za bodočo kapelo, pa podolgovata stara kapela, ki je na eni strani brez zida, le z lesenimi podporniki, tlak iz zemlje, streha slamnata in že tu in tam razdrta, da se je videlo skozi jasno nebo. Naš misijonar Jože Mlinarič si je pomagal in izprosil od belgijske vlade, da je financirala velik nov zidan prostor, ki naj bi prebivalstvu služil za najrazličnejše potrebe socialnega, kulturnega in verskega značaja; kajpada bodo ta prostor uporabljali pred vsem kot podružniško kapelo. Zidovje in streha, to je že zgrajeno, le okna še niso vzdana in tudi notranjost še ne urejena, a glavno je storjeno. (Med tem je Jože Mlinarič stavbo že povsem dodelal in se v njej vrši služba božja.) Zato menda tudi niso popravljali stare kapele.

Pa naj povem, kako je potekala v stari kapeli, podobni velikemu hlevu, duhovna obnova. Prihajalo je božje ljudstvo, kakih 60 žensk in večjih deklet s kakimi 20 malimi otročiči, pa kakih 25 mož in večjih fantov; šolski otroci so bili pri pouku. Vsakdo je prinesel seboj pručko in so se posedli. Ko se duhovnik napravi in pristopi k oltarju, vsi vstanejo in najprej vsi skupaj zapoje, nato ima katehist verski nagovor (Horvat še ne obvlada toliko domačega jezika, ker je komaj leto dni tam), nato pa kažejo velike verske podobe, ki ponazarujejo krščansko življenje; podobe v njihovem jeziku razlaga magnetofonski trak s spremljavo domačih godal in petja. Nato katehist razdeli različne teme za razgovor, ki ga bodo imeli po skupinah zunaj kapele, ki jo vsi zapuste in se zunaj spravijo v gruče ter razpravljajo; eden od njih, ki je pismen, na koncu napiše zaključke. Po kakih 40 minutah se spet zberejo v kapeli, voditelji skupin se postavijo pred ljudi in preberejo, kar so v skupinah ugotovili. Nato sledi sveta spoved, kar pred oltarjem; spoveduje enkrat na levo, potem na desno misijonar, med tem ko ljudstvo v kapeli prepeva. Po spovedovanju sledi sveta maša, med katero spet veliko pojo, a vse po francoskih napevih, kar seveda zame ni bilo tako zanimivo. K obhajilu jih veliko pristopi. S končano mašo je duhovna obnova zaključena. Vsi gredo na prostor pri novi stavbi in si zapalijo cigarete, ne le moški, ampak tudi ženske, saj tobak sami pridelujejo.

Mali otročički so na svoj način doživljali duhovno obnovo: kar lepo po kapeli, kjer je bilo še veliko prostora, so kobacali in se lovili ter tudi včasih kričali, pa vernikov niso nič motili. Tu imajo otroke zelo radi. Burundi je zelo gosto naseljen: 300 oseb na kvadratni kilometer. Zdaj vlada pa tudi misijoni pospešujejo gradnjo vasi, da ne bodo ljudje še naprej živeli tako oddaljeni drug od drugega. Kajpada, prehrana je težka, kajti po gričih ni veliko zemlje in je obdelovanje težko. Zato je pa tudi v dolini vsaka ped zemlje obdelana in skrbno izrabljena.

Preden sva se od ljudi poslovila, sva še malo pofotografirala in filmala, posebno veliko skupino otrok, ki so se usuli iz šolskih razredov in se zgrnili okrog misijonarja. Potem sva se spravila domov. Horvat mi je nazaj grede pravil, kako imajo take obnove po vseh podružnicah pred vsemi večjimi prazniki.

Tu naju je že čakalo kosilo, ki je bilo najbrže radi izrednosti gosta kot kak banket: mesena juha, goveje meso, pražen krompir, fižol, skupaj s kuhanimi bananami, zelena solata s paradižniki, več vrst sadja, za pijačo pa voda. Takega kosila v Afriki še nisem doživel. Po kosilu spet malo ležem, a me zbudi živahno govorjenje pod oknom. Pokukam in vidim Horvata

Pred novim cerkvenim prostorom na podružnici misijona Rukago po duhovni obnovi. Nova stavba, ki bo služila tudi za najrazličnejše sestanke, bo veliko pomenila za versko in kulturno življenje na podružnici Horvatovega misijona. Spodaj skupina šolskih otrok na podružnici.

z s. Menu in še eno drugo sestro: kar sami sta se podali na nad 100 km dolgo pot in mi prinesli vizum za Rwando, zdaj pa gresta pred nama naprej na misijon s. Kavčič, da tam kaj pripravita za obiskovalca, ker s. Bogdane ni doma.

Kajpada sem bil vesel, ker mi je bila odprta pot v Rwando. Malo sva še počakala, da je odšel tudi župnik, ki je moral po opravkih v Ngozi, kjer je poštni urad tudi za ta misijon, potem sva pa tudi midva odrinila na pot do kraja Kyanga, kjer je naselbina misijonark usmiljenk pod vodstvom naše s. Bogdane Kavčič; to je kajpada še vedno na področju misijona v Rukago in spada v misijonsko župnijo. Misijon s. Kavčič ni daleč, a ker je treba iti z avtom včasih po zelo slabi cesti s klanci, „čez hribe in doline“, začenjalo pa je med bliski in treski tudi deževati, se je Avgust kar malo bal, da kje obtičiva. A sva kar srečno prišla do postojanke v dolinici pod hribi. Tam se je šele ulila prava ploha, komaj sva stopila v hišo, kjer so naju že čakale vse tri sestre, vizitatorica in ostali dve. Ko je dež malo ponehal, so mi sestre razkazale vse, kar se je v kratkem času od začetka postojanke tu naredilo: sestrška hiša, kapela, delavnice za razne obrti, vodovod, napeljan 5 km daleč z bližnjega hriba, kjer so zajeli studenec in imajo zdaj pitno vodo ne le na postojanki, ampak tudi za prebivalce, ki hodijo k pipam pri misijonu točit dragoceno pijačo, na misijonu imajo tudi velik rezervar – vse delo naše sestre. Ta sestra Bogdana je bila najprej čisto sama v Rukagu, kamor je bila takorekoč poslana „na ogled“, če bi kazalo tam kaj začeti od strani družbe usmiljenk, živela je pri s. Dorotejkah, zgradila postojanko, nakar so ji poslali še dve drugi sestri. Sestra vizitatorica in ostali dve sestri so bile polne hvale o tej naši rojakinji, le škoda, da nje ni bilo med nami. Sestre so naju postregle z okrepčilom, med tem je dež ponehal in mogla sva se vrniti na misijon. Vesel sem bil tega prvega srečanja z delom s. Bogdane Kavčič, če se že z njo samo še nisem, a sem bil poln upanja, da se še bom.

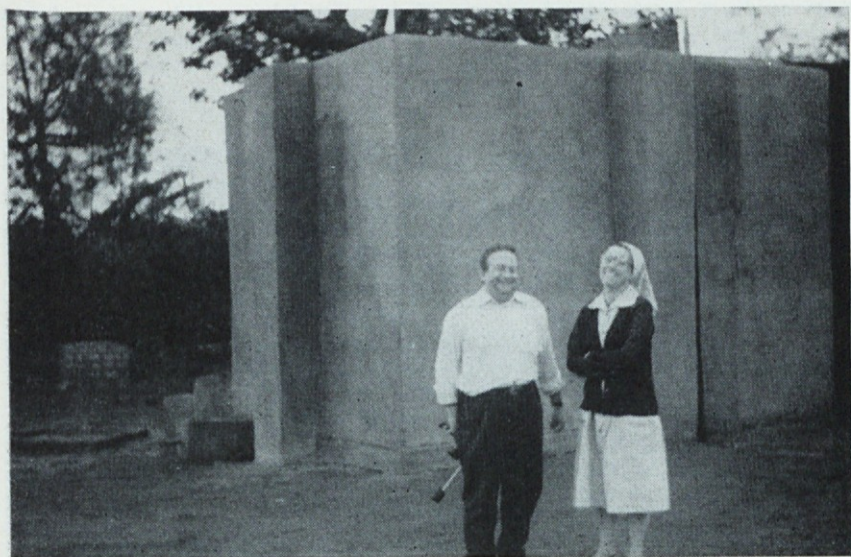
Doma smo somaševali v cerkvi, nato večerjali, stopili k Dorotejkam na razgovor, nato pa k počitku.

Preden zaključim to poglavje, naj podam še življenjske podatke tako Avgusta Horvata, ki mi jih je na misijonu pripovedoval, potem pa še njegovega slovenskega sobrata Jožeta Mlinariča, katere sem izvabil iz njega, ko me je po mojem povratku iz Afrike obiskal pri moji sestri v Grazu, tako da sem tudi njega če že ne v misijonih, pa vsaj v Evropi doživel.

Salezijanec AVGUST HORVAT se je rodil 30. julija 1939 v Lipovcu pri Murski Soboti, župnija Beltinci. Ljudsko šolo je končal v domači vasi. Nižjo gimnazijo je študiral v Murski Soboti in v Ljubljani. Za tri leta višje gimnazije je šel v Zadar, eno leto pa na Reko. Pred maturo je odslužil dveletno vojaško službo. Vstopil je k salezijancem, šel skozi aspirantat in noviciat, bil leto dni aspirant v Susredu pri Zagrebu, nato je šel pa v Ljubljano študirat bogoslovje na teološki fakulteti; ta čas je živel na Rakovniku. Posvečen je bil že po petem letniku leta 1968. Nato je dopolnil še štiri letnik bogoslovja in bil obenem nedeljski kaplan v Dobrni pri Celju. Po končani fakulteti je bil nastavljen za kaplana na Kapeli pri Radencih, kjer je pa ostal tedaj le pol leta. Nato so ga poslali v Sevnico ob Savi, kjer je bil poldrugo leto. Končno je do leta 1978, sedem let, spet kaplanoval v Kapeli. Za misijone se je ogrel ob branju tiskovin Klaverjeve družbe za afriške misijone in lista Katoliški misijoni, kar vse je zasledil na podstrežju domače

Pred sestrsko hišo usmiljen v Kyangi na misijonu Rukago v Burundiju; na sliki misijonar Horvat in dve sestri; spodaj misijonar in vizitatorica Menú pred vodnim rezervarjem, ki ga je, prav tako kot sestrsko hišo in vsa druga misijonska poslopja na postojanki zgradila s. Bogdana.

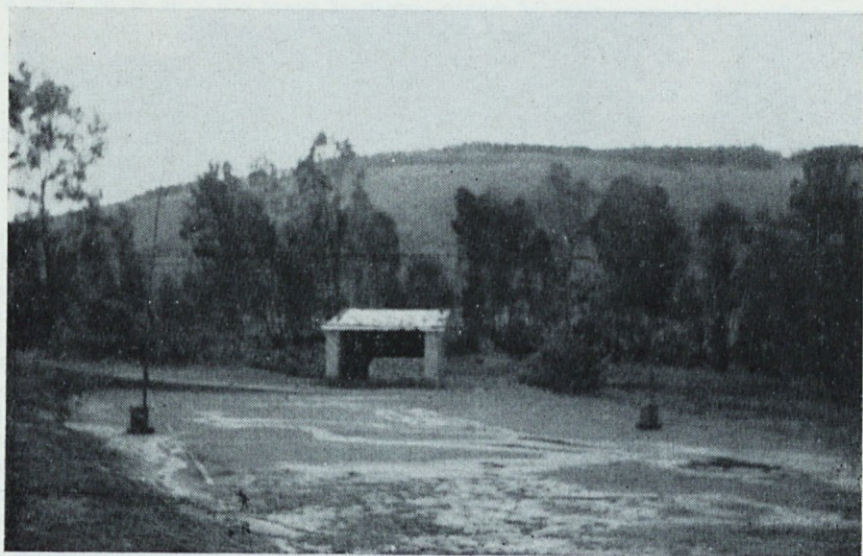
hiše. V času priprave je bil ves čas član misijonskega krožka. 16. julija 1978 je odšel v Belgijo radi izpopolnjevanja v francoščini, zadnje dni meseca marca 1979 je bil pa že v Burundiju. Domači jezik je študiral v šoli v Muyange pri Kayanzi, odkoder je hodil ob nedeljah in sobotah v Rukago pomagat. Ko je ob svojem prihodu priletel na letališče v Bujumbura, ga je tam pričakal sobrat Jože Mlinarič, ki je že več let pred njim deloval v Rukago.

JOŽE MLINARIČ se je rodil malo kasneje kot Horvat, tudi v Prekmurju, dne 29. februarja 1940 v Bratoncih, župnija Beltinci. Osnovno šolo je delal v Črensovcih in ta čas živel pri stricu Hermanu. Srednjo šolo je študiral kot salezijanski aspirant v Zadru, novicijat pa na Reki. Nato je šel k vojakom. Bogoslovje je tudi on študiral na ljubljanski teološki fakulteti. Leta 1967 je bil posvečen. V šestem letniku bogoslovja je bil nedeljski kaplan na Dolcnjskem, v Boštanju. Zadnje leto življenja v domovini je bil kaplan v Nišu, v Burundi pa je prispel leta 1971, osem let pred Horvatom. Na misijonu je dušni pastir in ekonom.

V prihodnji številki KM pride na vrsto popis, kako smo našli v Rwandi s. Bogdano Kavčič, s katero smo šli obiskat s. Vido Gerkman. V tistem popisu bomo še vse bolj spoznali prijeten značaj misijonarja Horvata, pa tudi zanimiv in vzpodbuden primer italijanskih laičnih misijonark, ki delujejo v Burundiju.

(Sledi.)

Nad vse skromna šola na Bogdaninem misijonu, zdaj so tam zgradili vse večje poslopje za nekaj razredov in druge potrebe misijona, katerega fotografijo objavimo v prihodnji številki. V ozadju hrib, s katerega je sestra speljala vodo na misijon v dolini.

IZ MISIJSKEGA ZALEDJA

MISIJSKA SREČANJA V EVROPI

Naš urednik je moral v Afriko preko Evrope, če je hotel v raznih deželah obiskati slovenske misijonarje, kajti nekateri vizumi se morejo dobiti le v največjih evropskih mestih. Zadržanje v Evropi mu je omogočilo naslednja misijonska srečanja:

V Trstu je v Marijinem domu na Via Risorta nekega dne maševal družbenicam in se jim je v pridigi zahvalil za 60-letno sodelovanje pri slovenski misijonski akciji, zlasti pri vzdrževanju „Katoliških misijonov“, ki so imeli prva leta prav v Trstu veliko število naročnikov in jih imajo še sedaj. Pomembno je darovanje Marijinih družbenic v sklad KM za vse slovenske misijonarje.

Obenem je urednik porabil priliko, da je zlatomašniku dr. Jožetu Prešernu, voditelju te Marijine družbe, v imenu misijonske akcije in „Katoliških misijonov“ čestital k njegovemu mašniškemu jubileju. Ves čas, zlasti pa v času svojega delovanja v Trstu, je bil današnji zlatomašnik poln zavzetosti za misijonsko sodelovanje družbenic.

Velika tržaška dobrotnica KM, ki je že kot dijakinja v Ljubljani med zadnjo vojno odlično sodelovala pri Misijonski dijaški zvezi, je ob srečanju z urednikom-obiskovalcem slovenskih misijonarjev naklonila lepo vsoto v pomoč njegovemu misijonskemu potovanju. Tudi mons. dr. Prešeren mu je izročil v pomoč slovenskim misijonarjem velikodušen dar Tržačanke, kar 900.000 Lir. Naj Bog dobrotnicam, tem in vsem drugim, bogato povrne!

V Rimu je bil, kot vedno, obiskovalec gost „Slovenika“, ki letos praznuje desetletnico blagoslovitve. S „Slovenikom“ je nerazdružno povezana osebnost mons. dr. Maksimilijana Jezernika, pomembnega funkcionarja na Zavodu Propagande in univerze Urbaniana, ki je tudi slovenski misijonski akciji izredno naklonjen in so vsi misijonarji v „Sloveniku“ vedno dragi gostje.

V Gorici se je naš urednik sešel z vizitatorjem slovenskih lazaristov in sobratom dr. Zakljom, da so se razgovarjali o prihodnosti misijonske akcije v Baragovem misijonišču, zlasti „Katoliških misijonov“. Veljavna gospoda sta zagotovila sedanjemu vodju misijonske akcije tamkaj in uredniku KM, da bo družba poskrbela za nadaljevanje misijonskega dela v ustanovi, ko on omaga. Kajpada je obiskal tudi tamkajšnjega misijonskega referenta, premeta dr. Kazimirja Humarja.

V Gradcu v Avstriji je naš urednik obiskal tamkaj se mudečo misijonarko s. Štefano Sever iz družbe Frančiškank Brezmadežne, ki jo je bil dve leti preje obiskal na Slonokoščeni obali, kot vse druge tamkajšnje slovenske misijonarke in misijonarja Bajca. Ko je pred letom dni prišla na dopust v Evropo, je zbolela in je morala nekaj dalje čakati na okrevanju. Zdaj pa

bo menda študirala za zdravstveno sestro, saj doslej je bila v misijonih bolj učiteljica, da bo v prihodnje tudi na ta način sodelovala pri pomoči afriškemu človeku.

V Gradcu je obiskovalec po vrnitvi iz Afrike doživel še drugo misijonsko presenečenje: okrevajočega od napada malarije ga je iz bližine Dunaja, kjer zdaj deluje, prišla obiskat bivša vietnamska in malazijska misijonarka s. **Leonja Pokovec** iz družbe Frančiškanskih Marijinih misijonark. To sestro je urednik KM pred nekako 10 leti obiskal v Cerkljah pri Kranju, ko je ona bila tam; no, zdaj mu je misijonarka obisk ljubeznivo vrnila...

Na **Koroškem** je bil nekaj dni gost v Tinjah pri rektorju **Jožetu Kopeinigu**, ki je tudi vodja Slovenskega dušnopastirskega urada v Celovcu. Pred vsem po prizadevanju tega duhovnika zdaj slovenski Korošci vzdržujejo že 650. domačega bogoslovca v misijonih in pod njegovim vplivom slovenski rojaki darujejo zelo lepe vsote v sklad KM za vse slovenske misijonarje. Naš urednik je obiskal tudi velikega dobrotnika in prijatelja slovenskih misijonarjev župnika Vinka Zaletela, ki je mnoge od njih že obiskal, prav tako tudi dobrotnika misijonov prof. Joškota Hutterja v Globasnici. Vsem se je zahvalil za dragoceno sodelovanje.

V **Parizu** je v glavni hiši Misijonske družbe-lazaristov oddal večje vsote za slovenske misijonarje na Madagaskarju, v materni hiši usmiljenk tamkaj pa tudi za vse slovenske misijonarke-usmiljenke. Tam se je srečal s pariško poverjenico KM, s. Cecilijo Prebil in z bivšo kitajsko misijonarko s. Cirenijo Jug, pa tudi z novo slovensko misijonarko iz iste družbe, s. Anko Bergant, ki je prišla v Francijo, da se izpopolni v francoščini, preden odide v misijone, kam, še ni bilo določeno. Tam se je nekaj časa razgovarjal tudi z vizitatorico Menú, ki je predstojnica slovenskih misijonark v Burundiju in v Rwandi in ki mu je napravila nemajhno uslugo, ko je te misijonarke obiskoval pred dvema letoma.

Dr. Čretnik Ignacij je urednika KM povabil, da se je z njim razgovarjal za slovensko radijsko uro v Parizu o pomembnosti dela, zlasti slovenskega pri širjenju Cerkve.

V Parizu je bil misijonski obiskovalec srečen, da mu je tam pri raznih potih pomagal laični misijonar Marko Vilfan, ki se je zaradi obnove svojega zobovja zadrževal v glavni hiši Misijonske družbe, preden se je podal nazaj v Argentino.

Iz Pariza je obiskovalec potoval v Belgijo, kjer je obiskal zairsko misijonarko, Kristusovo sestro **Mojco Karničnik**, ki tam v Bruslju na zavodu „Lumen Vitae“ študira teološke vede, ki ji bodo prav prišle za njeno nadaljnje delo v osrčju Zaira na misijonu Kole, kjer je že več let tako uspešno delovala pri katehizaciji škofije. Oba skupaj sta odpotovala v bližnji Leuven, da sta tam obiskala na počitnicah se nahajajočega slovenskega, tudi zairskega misijonarja brata **Marcela Kerševana CM**, ki sta ga našla kljub starosti in večdesetletnem misijonskem delu svežega in ki je zdaj že spet na delu v Zairu.

Ta srečanja našega urednika so za njegovo misijonsko delo velikega pomena, ker mu razširjajo obzorje po slovenskem misijonskem zaledju in ga zbližujejo z misijonskimi sodelavci.

Marko Vilfan in novi laični misijonar, Korošec Tone Oitzl.

MARKO VILFAN – TRI LETA LAIČNI MISIJONAR NA MADAGASKARJU

Za prvo ekipo treh laičnih misijonarjev, ki jih je poslal Misijonski zavod Baragovega misijonišča kot prve na Madagaskar in so svoje poslanstvo v odlični meri opravili in se po končanem triletju vrnili domov v Slovensko vas pri Buenos Airesu, je šel tja na delo tudi gojenec Misijonskega zavoda v Argentini, Marko Vilfan. Kakor so prvi trije med drugim pod vodstvom Fredija Žitnika zgradili novo cerkev v Ankarani, tako je pa Marko Vilfan zgradil novo cerkev pri Janezu Puhanu CM v Manambondro, pri čemer mu je že v začetku svojega delovanja pomagal novi laični misijonar iz Misijonskega zavoda, Janko Erjavec, ki je še zdaj tam.

Farafanganski domači škof, cerkveni predstojnik naših misijonarjev, ki tamkaj deluje v njegovi škofiji, je Francu Sodju v Kanado pisal o Marku Vilfanu, da je s svojim sodelovanjem zelo pomagal misijonarjem, s svojim značajem in vzornim vedenjem pa vzpodbudno vplival na malgaško mladino. Sporočil je tudi, da se bo sedanjemu tam delujočemu slovenskemu misijonarju Janku Erjavcu pridružil še drug laični misijonar, ki pa pride s Koroške. Kako vesela novica!

Kako je prišlo do tega koroškega laičnega misijonarja? Marko Vilfan se je na poti z Madagaskarja v Argentino oglasil tudi v Sloveniji in na Koroškem. Posebno med temi zamejskimi rojaki je imel vrsto predavanj in

srečanj. In „zglede vlečejo“; verjetno pod vplivom Markove osebnosti in njegovega sodelovanja na Madagaskarju, pa ob vzpodbujanju odličnega misijonskega delavca za Koroško, rektorja Kopeiniga, se je prijavil za nekaj letno laično sodelovanje na Madagaskarju v pomoč slovenskim misijonarjem Tone Oitzl iz Bistrice v Rožu, kar sporoča tudi koroški „Misijonski list“, ki je izšel 24. julija letos. Tako utegne zgled dosedanjih laičnih misijonarjev iz Misijonskega zavoda v Argentini pritegniti tudi mlade idealiste z naše Koroške in se bo morda tako po Misijonskem zavodu započeta akcija sodelovanja mladih laičnih moči v pomoč slovenskim misijonarjem razširila počasi na vse slovensko versko in narodno področje. Hvala Bogu!

„NI MI ŽAL, DA SEM ŠEL NA MADAGASKAR“ MARKO VILFAN V KOROŠKEM „MISIJONSKEM LISTU“

Želim se Vam najprej predstaviti

Sem sin slovenskih staršev, rojen v Argentini. Poleg staršev imam še dva mlajša brata. Bivamo v Slovenski vasi, kjer delujejo slov. lazaristi in vodijo svojo župnijo, ki se imenuje „Marija Kraljica“.

Poleg župnijske cerkve stoji osnovna in srednja šola, ki nudi pouk slovenskim in argentinskim otrokom. Za slovenske fante je pa na razpolago tudi še Baragov misijonski zavod. Sem se lahko vpišejo učenci od 6. letnika osnovne šole navzgor. Zato so tudi mene starši vpisali in sem postal gojenec Misijonskega zavoda.

Znamke, listi

Imeli smo tudi znamkarsko akcijo. Zbirali smo znamke, jih čistili in prodajali. Zbirali smo tudi staro šaro po vasi in jo potem prodajali. Ves dobiček je bil namenjen slovenskim misijonarjem. Tudi to smo opravljali med glavnim odmorom. Tega smo se rajši lotili kot pa pometanja hiše, ker smo lahko šli po vasi.

Seveda se nismo samo sprehajali s samokolnico, ampak smo tudi nabirali stare kovine, steklenice, papir, itd. po hišah.

V zavodu smo se morali držati reda in discipline.

Gojenci smo tudi izdajali svoj list: „Misijonski zavod“. V njem je bil natisnjen na prvi strani vzgojni članek g. prefekta. Sledila so poročila o življenju v zavodu, kulturni članki, pesmice, ki smo jih sami sestavljali, članki proste teme, zanimivosti in novosti po svetu. Na zadnji strani pa vedno nekaj za smeh.

Misijonski krožek

Vsake štirinajst dni smo imeli misijonski krožek ali sestanek. Začel se je z misijonsko molitvijo. Sledila so poročila referentov: znamkarstvo, nabirka stare šare. Referent prireditelj je poročal, kako napreduje priprava srečolova, ki smo ga organizirali vsako leto v župnijski dvorani. Dajal je nasvete in odgovornosti voditeljem. Blagajnik je tudi poročal o finančnem stanju, koliko premoremo pomoči našim misijonarjem. Po vseh poročilih je sledila duhovna misel č. g. prefekta. Včasih smo tudi prebrali kakšen članek iz Katoliških misijonov. Nato pa film ali skioptične slike o misijonskih področjih. Sestanek se je zaključil z misijonskim sklepom in molitvijo.

Odhod prvih treh laičnih misijonarjev

Ko so se prvi trije laični misijonarji odločili, da gredo na Madagaskar, smo začeli zbirati denar za njihovo potovanje. Misijonski zavod je sam preskrbel vse potrebno, da so lahko šli bivši gojenci v misijone.

Iz vsega našega programa si lahko predstavljate, čemu je služil Misijonski zavod: v pripravo na duhovniški poklic ali laične misijonarje in za dobro vzgojo gojencev.

V zavodu ni bilo obvezno vsem gojencem postati duhovnik. Vsak si je izbral svoj poklic po svoji volji.

Uspeh velikega truda našega prefekta Sodje se je izkazal z bivšimi gojenci. Nekateri so že duhovniki, drugi so še v bogoslovju in mi laični misijonarji, ki smo bili tri leta na Rdečem Otoku.

Moj odhod v misijone

Vprašali se boste, kako sem se jaz odločil. V zavodu sem bil osem let gojencev. Vse misijonsko vzdušje, ki sem ga doživljal, je vplivalo name, predvsem pa misijonski sestanki, ki so nam prikazali misijonska področja, tudi prvi fantje, ki so šli v misijone. Z njimi smo si dopisovali. Poročali so, da so bili zadovoljni in so se počutili potrebne misijonarjem. G. Sodja me je pri osebnem razgovoru vprašal, če kaj mislim na Madagaskar. Takrat sem mu razodel to željo. Leto dni po maturi sem ostal še doma zaradi vojaških razlogov. Ta čas sem še atu pomagal pri gradbi.

28. oktobra 1979 sem odšel v Pariz, kjer sem zaprosil za malgaško vizo. 25. januarja 1980 sem pa stopil na malgaška tla.

Tam sem se pa hitro spoznal.

Moj namen je bil, da na Rdečem otoku zidarim. Prvo leto mojega bivanja ni bilo cementa. Moral sem kaj drugega početi. Začel sem popravljati avtomobile, motorje in vse, kar se je pokvarilo. Delavnica je bila v Vangain-dranu. Tu stoji glavna slovenska misijonska hiša. Tu smo se vsaka dva meseca zbirali vsi slovenski misijonarji. V delavnici sem imel pomočnika, malgaškega fanta. Dobro sva se razumela, čeprav od začetka še nisem razumel domačega jezika. Z gestami in s francoščino sva si pomagala.

Imela sva kar dobro opremljeno garažo. Zato se je dalo narediti marsikaj. Nadomestnih delov za avtomobile ali motorje ni na Madagaskarju. Zato je treba vse naročiti v Franciji.

Ceste so zelo v slabem stanju, skoraj neprevozne in vedno se je kaj polomilo pri avtu. Če ni bilo delov v zalogi, smo morali sami nekaj pre narediti stari del, da je avto lahko še naprej gazil po blatu.

Delo je bilo veliko in ni bilo časa za domotožje.

Drugo in tretje leto, ko se je dobil cement, sem se pa posvetil gradnji cerkve na misijonu Janeza Puhana. Od takrat sem se preselil v kraj Manambondro. Tudi tam sem se hitro privadil.

Gradnja cerkve

Načrt za cerkev je izdelal malgaški misijonar „Fidei donum“ Janko Slabe. Cerkev smo gradili dve leti s pomočjo kristjanov. Sodelovali so vsi od otrok do starčkov! Možje so poskrbeli za kamenje in gramoz.

Otroci in žene so pa nanosili pesek in vodo. Če je zmanjkalo kamenja ali peska, smo začasno ukonili delo. S tem so se kristjani sami čutili od-

govorni, če delo ni šlo naprej. Seveda jih je Janez tudi spodbujal, naj vztrajajo. Delo je napredovalo in domačini so se zavedali, da bo ta božja hiša, za katero se toliko trudijo, njihova skupna last.

S takim namenom ima smisel graditi cerkev, ker jo veliko bolj cenijo. Posrečeno je bilo videti, kako so otroci iz živih skal iztolkli gramoz za beton.

Tretje leto je prišel Janko Erjavec na Madagaskar. On je prišel z namenom, da bo mizaril. Tedaj mizarški stroji niso delali, zaradi neke okvare. Zato je skččil kar meni na pomoč. Pomagal je pri pokrivanju strehe. S svojo motorno žago je tako delal, da so Malgaši kar strmeli. V kratkem času so bili vsi leseni nosilci nažagani. Tudi mi je pomagal pri skončavanju tal in izdelavi oltarne mize, ki je betonska.

Bolj ko se je bližal datum blagoslovitve, več delavcev smo potrebovali. Še Janez je prijel kelo v roke in ometaval stene.

Prevoz gradbenega materiala smo si morali sami preskrbeti. Na razpogo smo imeli dvotonski tovornjak. Razdalje so bile dolge. Od 400 do 500 km smo prevažali cement in železo. Med deževno dobo so bile ceste blatne, mostovi napol podrti. Kljub tem oviram smo uspeli zgraditi to cerkev, ki ima štorsko obliko.

Na dan blagoslovitve, 26. septembra 1982, sta bila cerkev in dvorišče nabito polna.

Bilo je veliko gostov iz drugih misijonskih postojank. Ogledovali so si in se čudili, kako so kristjani Janezovega področja bili zmožni kaj takega. Za Malgaše je cementna zgradba nekaj mogočnega. Njihova stanovanja so preproste kolibe.

Po blagoslovitvi sva se z Jankotom preselila v Vangaindrano. Tam sva nadaljevala s popravili avtomobilov.

Božič sem praznoval v Manambondru, še isti dan sem se poslovil od kristjanov iz tega kraja. Zahvaljevali so se mi in mi podarili nekaj domačih izdelkov.

Novo leto smo praznovali vsi slovenski misijonarji skupaj v Vangaindrano. Obenem je bilo tudi moje slovo, kajti drugi dan sem že odšel proti Tananarivu in 19. januarja 1983 sem odletel proti Evropi.

Naše laično delo ima velik pomen za današnjo malgaško mladino. Tisti, ki se učijo, ne bodo nikoli več zagrabili lopato v roko. Sram jih je prijeti za kakšno ročno delo. Mi smo jim dokazali obratno. Napravili smo maturo, zapustili starše, brate in delo ali študij za tri leta in šli v tretji svet ter delali brezplačno.

Marsikdo me je vprašal: „Zakaj prideš med nas in opravljaš umazana dela, ti ki si belec?“

Predstavljajo si belca kot nekoga, ki mu ni treba delati. Mislijo si, da so vsi belci bogati. To jim da misliti, če opravljaš ročna dela in da nisi čisto nič manj vreden, kot tisti, ki služi v pisarni.

Ni mi žal, da sem šel na Madagaskar. Vesel sem, da sem bil koristen in kaj dobrega storil. To je velika izkušnja. Nisem samo jaz nekaj dobrega naredil, ampak sem se tudi sam marsikaj dobrega od njih naučil: preprosto življenje, in da so kljub težavam vedno veseli in hvaležni za vsako majhno uslugo.

Naši misijonarji pišeja

A Z I J A
TAIWAN

Iz kraja Peipu nam je v začetku februarja pisala sestra Pomočnica vernih duš, MARIA ROSARIA BRILEJ.

„Grem domov na počitnice. Iz Formoze odpotujem približno 20. marca preko Hong Konga. Tam ostanem kaka dva dni pri naših sestrah; mogoče bom obiskala tudi s. Anico Miklavčič. Od tam odletim naravnost v Paris, kjer je naša materinska hiša

in tudi nekaj slovenskih sester, ki smo se v mladosti skupaj formirale. Kdaj grem točno v domovino, še ne vem. Tam bodo imeli birmo meseca maja in k birmi bo šel tudi moj nečak, pa želi, da bi bila jaz prav tedaj doma; čakam, da mi sporoče datum. Doma bom mogla ostati kak mesec dni.

Prosim Vas, da malo pomolite zame, ker bom teden dni porabila tudi za moje duhovne vaje, saj se je treba tudi duhovno okrepčati, še bolj kot telesno.

Novo, petnadstropno poslopje bolnišnice v Lotungu na kitajskem Taiwanu, kjer že desetletja tako lepo deluje naš laični misijonar dr. Janez Janež.

Ti meseci odmora bodo kar hitro končani, nakar se spet vrnem na Formozo in ostanem tam, dokler bom mogla še kaj delati, saj sem se že začela starati. Mladih moči potrebujemo; poklici so zelo redki.“

HONG KONG

Odkar je salezijanec Stanko Pavlin za nekaj časa pri Kitajcih v Bostonu v ZDA, imamo v tej angleški kitajski koloniji (ki bo le še nekaj let angleška...) le sestro ANICO MIKLAVČIČ, kanosijanko, ki nam je zadnjič pisala 1. junija:

„Upam, da se bo g. Pavlin kmalu vrnil iz Združenih držav nazaj v Hong Kong, da bom spet imela kaj slovenske družine. Sicer sem pa zdaj postala celo apostol Hrvatov v Hong Kongu! Kako je prišlo do tega? Mornar, Hrvat iz Zadra, Klarić se je na ladji nevarno ponesrečil; ladja je priplula v Hong Kong na poti v Shanghai iz Jugoslavije. Padel je iz višine 8 metrov in so ga prinesli v našo kanosijansko bolnišnico. A on ne zna nič angleško, zato so me tamkajšnje sestre poklicale, naj pridem in govorim z njim po naše; no, on ni znal slovensko, jaz sem ga pa le razumela in tudi on mene toliko, da sva se sporazumela. Pogosto sem ga obiskovala in bil je vesel teh obiskov, kajti je kar goreč katoličan. Vera mu je pomagala, da je kmalu okrevал in se vrnil v domovino. Ozdravel je pa na priprošnje našega blaženega p. Leopolda, kajti roko je imel zlomljeno na sedmih krajih in je bilo kar nevarno. Sedaj je pa v naši bolnišnici še drug Hrvat, katerega tudi toplo priporočam p. Leopoldu, ker njegovo življenje visi na nitki. Imenuje se Branko Bucić in je doma iz Dalmacije, prav tako mornar. Ta je bil pa v Afriki in je dobil malarijo najhujše vrste. Ko so se vračali, so ga pustili tu v Hong Kongu brez upanja na ozdravljenje. Nahaja se v neki zelo

oddaljeni bolnišnici, na posebnem oddelku za hudo malarijo. Tako prvi dan, ko so ga tam pustili, so me poklicali na pomoč, da mu razložim, v kako težki bolezni se nahaja, kajti on sam ne zna drugega jezika kot hrvaščino, katere pa tu nihče ne razume.

Skoro vsak dan grem k njemu; je izoliran. Prvi dan je bil blizu smrti; zdravnik je rekel, da ima malarijo v krvi, kar je sedma stopnja te bolezni, ki je v tem primeru smrtno nevarna, a so nanjo naleteli tu v Hong Kongu prvič... Ni bilo veliko upanja za ozdravljenje. Pa sem mu dala relikvijo bl. Leopolda, ki bo proglašen za svetnika 16. oktobra letošnje leto. Čez tri dni se je bolniku obrnilo na bolje, zato so zdravniki opustili misel na tisti proces čiščenja krvi, ki je pri takem bolniku zelo kočljiv in nevaren. Zdaj je torej v rokah bl. Mandića; on mu bo pomagal, da se vrne zdrav domov na Hrvaško, kot želi.

Pa naj še to povem, da je bl. Leopold Mandić tudi mene čudovito ozdravil 10. junija. Bila sem v bolnici, a samo tri dni, čeprav sem že mislila, da je to moja poslednja bolezen. Pa sem bila spet hitro na nogah...“

PAPUA

Z misijona Araimiri nam na Belo nedeljo piše salezijanec br. JOŠKO KRAMAR:

„Včeraj sem prejel Vaše pismo in priloženi ček za naš novi misijon. Naj ljubi Bog poplača vsem dobrotnikom že na tem svetu, na drugem pa s svojo neskončno ljubeznijo! Mi se tu Vas vseh spominjamo v molitvi.

Velikonočni prazniki so za nami. Če gledamo s človeškimi očmi, smo tudi mi doživeli kar nekaj veliki petek. V začetku postnega časa je v vasi Lowa Hu Hu umrla na porodu mlada mati. Mož je osumil čarovniškega

Naša s. Anica Miklavčič s svojimi tremi sosestrami Kitajkami v Hong Kongu

dejanja svojega soseda, ki je oče dveh naših pripravnikov na misijonu. Zasedoval ga je s prijateljem po goščavi in ga končno, vsega utrujenega, ujel, mu odrezal obe nogi, roki in glavo in mu prerezal in izpraznil tudi trebuh. Ne razumemo, kakšen namen je imel z vsem tem. Ko so ga zasedovalci dohiteli, se jim je umaknil in zbežal. Bojimo se, da kuje še kako maščevanje.

Prav po Gospodovem vstajenju pa so v vasi Here Here našli na obrežju fanta z izdolbenimi očmi in z ranami po vsem telesu. Prejšnji dan so ga videli s tujim človekom. Tujec je pač potreboval dečkove oči v čarovniške namene, mu jih iztrgal, fanta pa v morje vrgel v upanju, da ga morski psi pojedjo, a so ga le ogrizli; morda je pa zločinec fantiča

vrgel v vodo že mrtvega, pa ribam za mrtvo meso ni bilo.

Ti žalostni dogodki nas vedno bolj prepričujejo, da se moramo pred vsem usmeriti k mladini, če hočemo doseči kaj trajnejših sadov našega oznanjevanja evangelija.

Pa bi se tudi jaz skoraj težko ponesrečil. V petek pred veliko nočjo sem z dvema fantoma delal na 3 m visokem odru, pa se mi je spodmaknila deska, na kateri sem sedel in z obema rokama držal neko ploščo. Padel sem na hrbet in se pri padcu globoko urezal v zapestje, a k sreči se je pri tem prerezala le ena kita, kar me pri delu ne ovira preveč. Hrbet me pa še sedaj boli, a delo, ki priganja, me ne pusti pri miru. Ko sem se bil po padcu pobral, me je pcvohal naš kuža in s sočutjem

pomahal z repom. Ko sem ugotovil, da moj čas še ni prišel, sem hitro spet zlezel na oder, da smo delo še dcpoldne končali. Popoldne smo imeli pobožnost križevega pota in mašo, pa sem se Gospodu iz srca zahvalil, da nisem bil na Veliki petek z Njim pokopan... V prihodnje bom pač moral malo bolj paziti in ne preveč preizkušati angela varuha. Doslej sem v Papui že trikrat padel s kake višine in vsak padelec mi je pustil nekaj posledic, vendar ne toliko, da bi me zadrževal pri delu.

Vsem bralcem KM se priporočam v molitev!“

TAJSKA

Tudi sestra FRANČIŠKA NOVAK O.S.U. nam je pisala na Belo nedeljo in se v pismu najprej spominja 60-letnice KM:

„Zadnja številka KM je prav prišla. 60 letnica, 5 x 12 let; za Tajce

je ta starost najvažnejša, pravijo: pet krogov. Katoliški misijoni so res krasno izpolnili svojo nalogo. Naj bo njih prihodnost, bodisi v zamejstvu bodisi doma, še bolj plodna! Tudi meni so bili KM velik prijatelj in dobrotnik od najmlajših let,, ko so mi oblikovali misijonski poklic, pa prav do danes. Vem, da me tudi v prihodnosti ne bodo zapustili. Nisem pesnica ne pisateljica, tudi slikarica ne, da bi izrazila svojo hvaležnost. Za vse naj bo prisrčni BOG PLAČAJ vsem in vsakemu, ki ste nam posredovali teh 60 let katoliške misijone!

Sestro Ksaverijo sem srečala na Veliko nedeljo, ko smo se vrnile z naše misijonske turneje. Prav tako navdušena in delavna je kot vedno. Hvala Bogu, da ji oči zdaj bolje služijo! Naj še misijonari do svojega 90. leta in še več! Prihodnje leto novembra bo že šestdesetletnica, kar

Začasna kapela na misijonu br. Kramarja S.D.B. na Papui.

so prišle prve štiri uršulinke na Tajsko. Francozinja in Belgijka sta že nad 30 let v večnosti, obe Slovenki sta še pa lepo živi. M. Rafaela Vurnik je v I. ljubljani, cslabela in že bolj ostarela,* m. Ksaverija pa še tako čila tu med nami! „Ona spada v muzej!“ mi je rekel njen sosed, nekdanj živahen in hudomušen, zdaj za rakom na smrt bolni misijonar, ki sem ga tudi obiskala na Veliko nedeljo.

No, kjer je s. Ksaverija pred 60 leti začela, so končno zdaj tudi mene poslali, na kitajsko „Kalvarijo!“ Rada grem tja, pač iz pokorščine, ki je še vedno tako potrebna in neizogibna krepost. A srce mi krvavi ob misli, da moram pustiti ta dragi misijon na severu, kjer je bilo treba dosti dajati, pa sem prejela tudi toliko in doživela bogate sadove med ljudmi, ki so mi postali izredno dragi.

Misijonar Mirko Tružnjak je odšel po petih letih v domovino in bo cstal na dopustu pol leta, ker mora tudi na družbeno zborovanje v Rimu.“

INDIJA

Na Veliko noč nam je od tam pisal, in sicer iz Shillonga v Assamu, salezijanski duhovnik PAVEL BERNIK, ki nam posilja poročilo o nedavnih izgredih na severu dežele v Assamu, kar objavljamo v prednjem delu lista. Poroča, da nikakor ni brezposelen, ampak prav nasprotno, pre-zaposlen:

„Imam poleg duhovnega vodstva bogoslovcev in poučevanja posebno delo še v treh zavodih za moške in v treh samostanih redovnic. Včasih grem tudi za precej časa zdoma. Hvala Bogu za to; vsaj ne trpim kake identitetne krize duhovniškega poklica...“

* S. Rafaela je med tem že umrla; v prihodnji številki se je bodo „Katoliški misijoni“ primerno spomnili. Naj počiva v miru!

Iz Madrasa nam je v marcu pisal njegov sobrat, br. IVAN KEŠPRET, tudi salezijanec:

„Praznik sv. Jožefa je, tako smo dali fantom in tudi sebi počitnice. Sv. Jožef je bil delavec, zato naj delavci na njegov praznik počivajo. Sv. Jožef je tudi zavetnik salezijanske družbe, posebno še bratov pomočnikov, kakor se nazivamo. Prosili smo ga, naj nam pošlje mnogo poklicev, ker jih potrebujemo. Don Bosko in višji predstojniki pravijo, da brez sobratov laikov salezijanska družba ni prava, kot si jo je ustanovitelj zamislil.

Salezijanci smo se v Indiji zelo razširili. Imamo šest provinc: tri na jugu in tri na severu. Vsak dan prihajajo od škofov nove prošnje, posebno za ljudske in strokovne šole. Potrebovali bi veliko izvežbanih in gorečih sobratov. V naši hiši je poleg tiskarne tudi aspirantat za sobrate laike. Letos jih bo šlo sedem v novicijat. Moram biti hvaležen Gospodu, da me je poklical v salezijansko družbo kot laika. Poklic je lep in prinaša srečo.

Pisanje sem moral prekiniti in ga nadaljujem danes po 4 dnevih. Prav kar sem se vrnil iz naše farne cerkve. Tam je bila velika slovesnost. Z nadškofom Madrasa je maševalo 25 duhovnikov in cerkev je bila polna sester in vernikov. Obhajali smo 25-letnico zavetišča Mercy Home in zlati jubilej redovnega življenja ene od sester, ki to zavetišče vodijo. Seveda, zbor, ki ga vodim, je kar najbolj ubrano pel.

27. marca, to je prihodnjo nedeljo pa bo „school day“ in praznik staršev. Že več dni čistimo in ribamo, da se bodo stroji kar svetili. Fantje se vadijo s kitarami, jaz pa s petjem. Mora lepo uspeti.

Pred 14 dnevi so me poklicali na zahodno obalo Indije. Tam v gorati

divjini sem posnel precej slik. Povsod so bili sledovi divjih slonov. Nekaj ur, preden sem prišel, jih je okrog 40 lomastilo med nasadi banan. Da jih odženejo, so ljudje zažgali po-bočje hriba. Suha trava in grmovje je gorelo z visokimi plameni. Sloni so zbežali v bližnji pragozd – tako jih moj aparat ni mogel ujeti. Ko smo bili v tej divjini, je eden mojih spremljevalcev smuknil v goščavo. Po kratkem času se je slišal pok puške. Radoveden sem bil, kakšno divjačino je ulovil. Rekli so mi, da bo danes posebne vrste večerja, specialiteta. Lovec se je res kmalu prikazal in na rami nesel težko breme – veliko črno opico. Kar vrglo me je nazaj – kaj takega nisem pričakoval. Zvečer smo res imeli na mizi opičjo juho, opičjo pečenko in opičje zrezke. Oni so te jedi slatno jedli, meni pa kar nič ni šlo... Kaj, če naslednji dan začnem skakati in plezati po drevesih...“

Njegov sobrat, tudi pomočnik laik salezijanske družbe, nam je pisal kon-

cem marca in na samo Veliko noč iz Nasika; to je br. LUDVIK ZABRET, ki nam podaja sledeče vesti:

„Moje zdravje še kar gre in upam, da bo tako šlo še naprej, čeprav moram paziti na sladkorno bolezen.

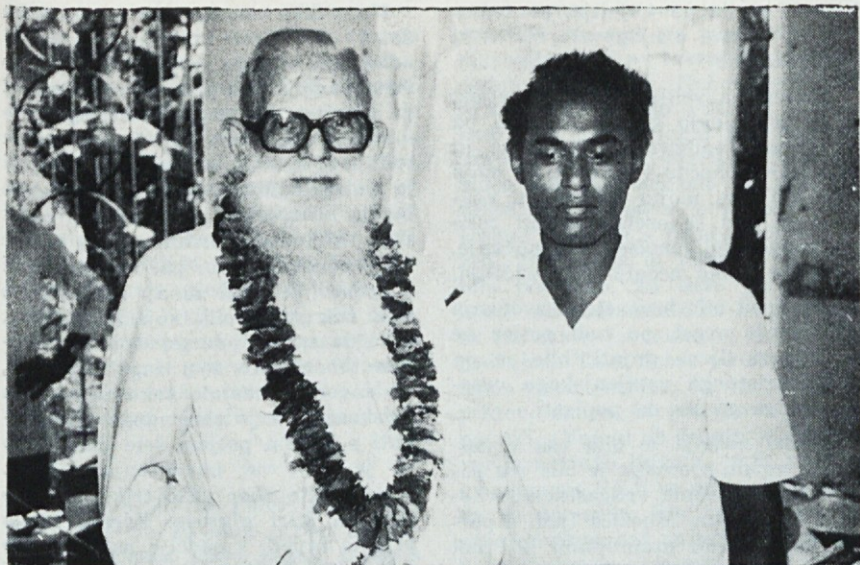
Naši novinci bodo delali zaobljube 24. maja na praznik Marije Pomočnice; za zaobljube se je odločilo 18 fantov, le dva sta odšla. Novih novincev pa pričakujemo kar 25. Molimo, da bi se eni kot drugi razvili v goreče misijonarje. V Indiji nas je salezijancev v šestih provincah okrog 1.300, od teh je 95% domačinov; vsako leto imamo tudi okrog 120 novincev. Dela in novih postojank bi morali še sprejeti, a manjka osebja.

S škropljenjem naš vrt odlično uspeva in vso zelenjavo, krompir, čebulo, česen, itd. pridelujemo sami v zadostni meri za naše potrebe. Tudi mleka imamo precej in ga celo prodajamo, da pride kaj dohodkov za razne izdatke.

Sicer pa je v naši provinci Maharastri veliko pomanjkanje vode, ker

Skupina bratov pomočnikov salezijanske družbe v Madrasu; v ospredju, četrti od naše desne, je naš br. Ivan Kešpret. Kot vidimo, so povečini domačini.

Misijonar br. Leopold Vidmar S.J. skupaj s fantom, ki mu je pomagal na pot do duhovništva.

junija ni bilo zadosti dežja; 1400 vasi je brez pitne vode in jim jo vozijo s traktorji. Tako jim na polju ne bo kaj prida zraslo. Tudi živina crka radi pomanjkanja vode in krme.“

Iz Ahmedabada se nam je oglasila Kristusova sestra MARIJA SREŠ v prvi polovici marca:

„Jaz bom to leto ostala v Nana Kantariji. Pre-novinke bodo prišle tja in bodo tam med ljudstvom in stvarnostjo ugotavljale, če jih Bog kliče ali pa ne. Provincialka je odobrila to mojo zamisel. Tako se mi more kar tja pisati in poslati. Draginja je velika in le ena sester tamkaj prejema plačo. Letos bodo ljudje s prošnjami za pomoč še bolj nad nami, ker jim je suša uničila ves pridelek. Me zelo težko uživamo hrano, če vidimo, da naši sosedge stradajo.“

Koncem marca nam je pisal tudi jezuitski brat LEOPOLD VIDMAR iz

Raghabpurja v Bengaliji. Zahvaljuje se za poslani denar (kakor so se zahvalili tudi drugi misijonarji, čeprav ni navedeno) in pravi:

„Oni mladenič, ki sem mu pomagal k študiju, ker želi postati duhovnik, bo imel izpite koncem maja. Upam, da bo pri njih uspel. V tem primeru ga bo škof sprejel v semenišče.“

Moje zdravje je več ali manj dobro, vendar še morem hoditi okrog in nadzorovati gradnje. Prav kar smo končali gradnjo vaške cerkve in tudi dijaškega doma. V načrtu imamo še eno podeželsko cerkvico. Lepo se zahvaljujem vsem dobrotnikom in Vas vse pozdravljam!“

A F R I K A ZAIRE

Iz treh pisem najnovejšega našega misijonarja dr. ALOJZIJA SLAVKA SNOJA SDB, ki deluje v Lubumbashi na jugu dežele in jih je pisal v dneh

4. in 6. aprila pa 4. julija, povzema-
mo tele novice o njegovem življenju
in delovanju:

„Danes, na velikonočni ponedeljek,
ko se je poleglo glavno delo, ni pa
še utihnilo odmevanje tam-tama in
veselo velikonočno vriskanje, so moje
misli pri Vas, mojih prijateljih. Vsa-
kemu bi rad še osebno stisnil roko
za veselo velikonočno praznovanje,
saj se z veliko nedeljo šele začenja.

Res tu ni bilo bronastega zvonjenja
in donenja orgel, pa tudi potice ne
in blagoslovljene grnjati, bilo je pa
toliko pristnega vstajenjskega vese-
lja, da se ga ne da popisati.

Cvetna nedelja je bila vsa v pal-
movih vejah, procesija je bila res po-
dobna Jezusovemu veličastnemu vho-
du v Jeruzalem. Množica ljudi s pal-
movimi vejami, preprostimi ali tudi
umetno spletenimi. Ni bilo človeka
med množico, ki ne bi v ritmu ni-
hajoč palmovo vejo tudi na zunaj po-
kazal svoje sodelovanje. Pri obeh ma-
šah isti prizor.

Med tednom ni manjkalo spovedo-
vanja. Na spoved sem pripravil svoje
učence v zavodu (v mojih razredih
blizu štiristo), na župniji pa so se
ljudje zvrstili po skupinah: otroci,
mladina (organizacije), odrasli... Di-
jaki v naši šoli niso vsi kristjani. Ni-
ti jih ne sprašujemo, kdo je kristjan
in kdo ne; pri nas so vsi enaki. Vsi
imajo verouk v šoli (saj moralne vz-
goje in česa podobnega ni). Ko ima-
mo kako slovesnost, jih povabimo v
cerkev. Kristjani se lahko udeležijo
tudi zakramentov, ostali pa le pri-
sostvujejo. Tu ni kakega vprašanja
o siljenju ali podobno. Kvečjemu mo-
ramo vedno braniti in dopovedati, da
le starši lahko odločajo o krstu svo-
jih otrok in podobno. Tu je ravno
drugače kot v Evropi: tu bi hoteli
vsi v cerkev, zlasti ko je slovesnost –
tudi pogani.

Na veliko soboto sem po obredih
doma (kot sicer tudi druge večere)
odšel med moje vojake zvečer ob
8.30. Tam je bila polna cerkev, zunaj
pa množica. Po blagoslovitvi ognja je
množica enostavno vdrla v cerkev in
tudi možje so bili brez moči, da bi
jo zadržali. Mislil sem: Nocoj pa ne
bo šlo brez krvi... Ko pa sem začel
peti velikonočno hvalnico, se je vse
hitro pomirilo. Kdor pač ni mogel več
v cerkev, je ostal zunaj. Postavili so
tudi nek star velik vojaški zvočnik,
tako da so „obrede prenašali“ po ce-
lem taboru. Ko sem zapel „glorio“,
je v cerkvi nastalo tako veselje in
vriskanje, da je zbor mogel nadalje-
vati s svojim petjem šele potem, ko
se je prvi val navdušenja polegel.
Naučil sem zbor našo trikratno ale-
lujo za štiri glasove. Zvečer so jo
sijajno zapeli, v nedeljo pa, ko so jo
hotelι vsi ljudje peti, so jo prikrojili
čisto po afriško. Sobotne obrede smo
končali ob enajstih ponoči. Krst smo
namenoma določili za nedeljo, ker v
soboto bi bilo prepozno. Ko sem doma
sčratom pripovedoval o mojem strah-
u pri vdoru v cerkev, so se vsi sme-
jali in so mi rekli, da to spada k
afriškim slovesnostim, da namreč mo-
ra biti malo gneče in prerivanja, si-
cer bi bilo pusto in žalostno...

Na Veliko noč sem bil za prvo ma-
šo doma na koru z deškimi zborom
(inšpektor pa je imel prvo mašo v
taboru), potem sem šel v tabor, kjer
sem imel deseto mašo. Krstil sem
štirideset oseb, bilo je pa tudi nekaj
prvih obhajil (skupinica otrok z dru-
žinami in katehistom je prišla od da-
leč iz podeželja, ker tam ni duhovni-
ka). Ministranti so bili tedaj prvič
v svojih pisanih novih oblekah, ki
smo jih dali zanje narediti. Končali
smo ob enih s splošnim ljudskim ra-
janjem. Ministranti (štiriinšestdeset
po številu) so se morali zadovoljiti
s hlebčkom kruha, pevcι in botri z

liziko, novokrščenci pa s svetinjicami, dar s. Tarcizije iz domovine, ki sem jih prinesel še s seboj. Za ministrantske obleke, kakor tudi za novo velikonočno svečo smo se zmenili, da bodo polovico stroškov prispevali iz župnijske blagajne. Druga polovica, dve žogi in ostale drobnarije so pa bile moj majhen velikonočni „pirh“ tem otrokom in fantom, ki jim iz oči bereš prezgodnje skrbi, pa tudi neugaslo upanje glede bodočnosti.

Morda pa ljudje prav radi tega, ker sami trpe pomanjkanje, znajo misliti tudi na še potrebnejše od sebe: Velikonočne mašne darove so zastopniki občestva odnesli jetnikom v zapor.

— — —

„Mama Maria Pole...“ (Dobra mati Marija) so moji otroci zadnjikrat v mesecu maju zapeli zares s polnim glasom, kajti prekipevalo jim je tudi srce od vsega, kar so doživeli.

Med vsemi meseci sta menda majnik v Evropi in v Afriki še najbolj podobna. Ne manjka sonca, dež se z zadnjimi izsiljenimi kapljicami poslavlja, noči končno postanejo znosnejše, saj se živo srebro spusti tja do 12° C. Le da se v Afriki z deževjem poslovi tudi najrazličnejše cvetje in bujna rast. Za nas je seveda velika podobnost še v marijanski obarvanosti tega meseca, zaradi česar sem ga tudi jaz doživel čisto domače. In prehitro je minil, dasi je bil v razpetosti med šolo in župnijo zelo naporen.

Posebno živahno je bilo v devetdnevnicu za praznik Marije Pomočnice in zadnje dni meseca.

Vsak večer smo imeli rožni venec, pete litanije Matere božje, ki sem jih priredil na neki hrvaški napjev in se jim tam-tam čudovito prilaga, nato pa blagoslov. Zadnje tri dni smo pa po litanijah molili še

rožni venec, ko se je že nekoliko zmaščilo, da smo ga mogli moliti ob diapozitivih. Prav takrat se je cerkev dodobra napolnila. Noben večer tudi ni manjkala beseda o Mariji. V glavnem sem jim razlagal Don Boskove sanje (v zvezi z Marijo). Mlado in staro jih je poslušalo odprtih ust. Eden od katehistov je razlagal neposredno prevajal s francoščine v swahili. Za šolarje in mladino to ne bi bilo potrebno. Za tiste pa, ki niso hodili ali tudi danes ne hodijo v šolo (in takih je veliko!), je potrebno prevajati. Tako dobro pa zopet še ne znam vseh jezikov, ki tu pridejo v poštev, da ne bi potreboval nobene pomoči. (Vojaki ob drugih jezikih govorijo najrajši lingala, jezik njihovega plemena.) Zdi se mi pa tudi prav, da so domačini čim bolj vpleteni v oznanjevanje, saj najbrž svojega človeka ljudje še raje poslušajo, gotovo pa se zna izraziti dostopnejše. Četudi se je program že kar potegnil v noč, noben večer ni bilo prepozno, da si ne bi dali duška še z nekaterimi znanimi Marijinimi pesmimi.

Bolj in bolj spoznavam, da so bobni vse prej kot sredstvo za ropot. S svojim ritmom in tudi z uglasenostjo (kadar gre za vsaj dva bobna) ta glasha prodre v globino afriške duše in jo tako razgiba, da se to nehote izrazi tudi na zunaj, bodisi z gibi in kretnjami bodisi z ukanjem in seveda s petjem in plesom. Takrat se v vznichenosti pozabi na čas ter na ponarejenosti v vedenju z ljudmi in z Bogom. Pobožnost v takem vzdušju postane kot binkoštno doživetje, kot neko notranje zrenje, čemur bi preprosto ljudsko mogli reči: nekaj nebeškega.

Približno v takem vzdušju smo končali Marijin mesec. V srcu pa mi je ostala skrb, da bi Marijina topla navzočnost med tem preizkušenim ljudstvom bila ne le mnogim v tolažbo,

temveč da bi jim Marija bila učinkovita pomočnica, vir moči in neugašljivega upanja.

21. junija popoldne me je presenetil izreden obisk. Urednik „Katoliških misijonov“ iz Argentine, ki obiskuje slovenske misijonarje, se je potrudil priti tudi v Zaire. Iz Zambije sta ga pripeljala v Lubumbashi minoritska patra Miha Drevenšek in Ernest Benko kar z avtomobilom, saj smo si za tukajšnje razmere prav blizu: loči nas le kakih 200 km slabo asfaltirane ceste in pa meja. Misijonarja sta ostala pri nas le en dan, mladostni sedemdesetletnik Lado pa je četrty dan odletel na sever v Kinshaso. Srečanje med slovenskimi misijonarji v Afriki je poseben praznik. Skupno smo mogli preživeti nekaj uric, obiskali smo nekaj salezijanskih misijonov, se pogovorili in bolje spoznali, se nasmejali in seveda po slovensko večglasno zapeli. Obisk je bil prava nagrada za konec šolskega leta, ki smo ga tako v šoli kot na župniji primerno zaključili.

V taboru smo imeli drugo skupino katehumenov in prvoobhajancev, ki se je pripravljala na zakramente. 2. julija smo imeli krst, naslednji dan pa prvo sveto obhajilo. Med slovesnim somaševanjem ob tej priliki je inšpektor blagoslovil tudi nov velik križ in nov Marijin kip, oboje iz lesa, delo domačega benediktinskega brata Silvina. Vseh prvoobhajancev (skupno s sedemdesetimi novokrščenci) je bilo sto štirideset. Kot rečeno, to je bilo letos pri nas že drugič. Vsak mesec pa je navadno nad dvajset krstov novorčjenčkov.

Še enkrat najlepša hvala za lepo darilo vsem, ki so prispevali, in za prijeten obisk!“

ZAMBIJA

Od tu poglejmo najprej v pismo p. ERNESTA BENKA, minorita, ki

je šele dobro leto v Zambiji: pisal ga je v začetku aprila:

„Zopet sem v Ibengi, toda kaj kmalu me bo doletela premostitev. Nič mi sicer še ni bilo uradnega sporočeno, a šepetaje mi je bilo povedano, naj se pripravim.

Čibemščina mi dela težave. Ibengares ni najprimernejše mesto za učenje tega jezika. Med tednom govorim samo angleško, ob koncu tedna sem pa med ljudmi, ki govorijo čilamba jezik, ki je sicer zelo podoben čibemščini, a je vendar zame, začetnika, še nerazumljiv. Včasih se me loteva malodušje, pa se potolažim z mislijo, da leto dni v Afriki res ne pomeni veliko za učenje jezika. Zato upam, da bo počasi že šlo, res pa je, da čutim bolj kot kdajkoli poprej, kako težko si zapomnim nove besede in oblike. Prosim Gospoda za pomoč in živim v upanju, da ne bo preslišal mojih prošenj.

Ob koncu tečaja v Ilondoli me je zopet napadla malarija, in to prav zadnji dan, ko me je prišel iskat sobrat Miha Drevenšek z avtom, da me odpelje nazaj v Ibengo. Ker se mu je mudilo domov in ni imel časa čakati na moje ozdravljenje, me je naslednji dan zapeljal do bližnjega letališča in me poslal v Ndolo kot kakšen paket po pošti. Nekaj dni me je še kuhala vročina in po kosteh je bilo čutiti, kakor da bi črvi glodali... Sedaj sem postal previden in redno vsak teden vzamem tableto kot preventivno sredstvo proti napadu malarije.

Po vrnitvi v Ibengo me je čakalo kar precej dela. V štirih mesecih odsotnosti so se nakopičili problemi in problemčki v skoraj vsaki krščanski skupnosti. Duhovniki, ki so v času moje odsotnosti obiskovali postaje, so na hitro roko opravili najvažnejše in se opravičili z: Počakajte na p. Ernesta!“

PO MISIJOJSKEM SVETU

VZHODNI DEL AFRIKE, kjer živi 118 milijonov ljudi, ima že 16 milijonov katoličanov. Seveda: še velika manjšina. A misijonsko delo lepo napreduje, kljub pomanjkanju misijonarjev. V nekaterih predelih štejejo katoličani kar 40 odstotkov prebivalstva (na primer v Ugandi), drugod le 1 odstotek (na primer Etiopija), ali dejstvo, da je med škofi na tem področju 80 odstotkov domačinov, med duhovniki 47 odstotkov in med redovniki 65 odstotkov domačinov, je upapolno. Mlada Cerkev v tem pogledu postaja domača, afriška Cerkev. Ima pa pred seboj ogromno nalogo, kateri še niso kos sami domočini.

KAR LETNO ZBERE DŠV, je mnogo premalo za velikanske potrebe. Zelo veliko zbero posamezne redovne družbe, ki skrbijo za svoje misijonarje, veliko lokalne organizacije in posamezne škofije, a vendarle je največja opora in najbolj enakomerno razdeljena v vse misijonske pokrajine ravno podpora papeških misijonskih družb. Zato vsako leto za misijonsko nedeljo papež znova prosi, naj ostanejo ne le pri življenju, ampak naj se vedno bolj razžive prav te centralne misijonske ustanove. In dejstvo, da je v letu 1982 nabirka poskočila za dva in pol milijona dolarjev, dokazuje, da beseda svetega očeta ni naletela na gluha ušesa.

JANEZ PAVEL II. ne neha pozivati mladino tudi na misijonsko delo. Take in podobne so njegove besede: „Vi ste upanje Cerkve. Imate vero, s katero živite v današnjih razmerah?

Kdor ima vero in se zaveda svoje vere, mora biti misijonar. Ne morete biti ravnodušni glede na evangelizacijo sveta, če ljubite Cerkev, ki je Kristusovo Telo. Ljubiti Kristusa, pomeni: biti zavzet za njegov odrešitelski program.“

TUDI NA JAPONSKEM se sprašujejo: ali so katoliške šole res katoliške, se res zavedajo svoje naloge? To vprašanje je javno zastavil vsem škofom in misijonarjem škof iz Jokohame mons. Hamao. „Se zavedajo vsi škofje in misijonarji, da so katoliške šole cerkvene ustanove?“, vprašuje škof Hamao. Ugotavlja, da so mnogi izgubili to zavest in so šole postale ali postajajo več ali manj enake vsem drugim šolam. In vendar trdi, kaj naj bi bila naloga katoliških šol: „Oblikovati morajo osebnosti, ki postavljajo vrednote na evangelij. Če si v tem katoliške šole niso na jasnem, ne moremo reči, da imajo razlog za svoj obstoj“. Podobno vprašanje bi bilo vredno zastaviti prav povsod, kjer obstoje katoliške šole, pa naj bo v misijonskih ali v „starih“ krščanskih deželah.

V ASSAMU, ki je ena indijskih zveznih držav, je prišlo letos do pokoljev. Življenje je izgubilo 1.500 oseb, pobegnilo pa jih je, ker so ostali brez strehe, 100.000. Žrtve so bili predvsem begunci oziroma priseljenci iz Bangladeša. O tem nam več poroča naš Pavel Bernik SDB v prednjem delu te številke.

EVANGELIZACIJA JE PRVA. Sicer je že preboljena misel, ki je dalj

časa begala tako misijonarje kakor misijonske delavce v zaledju. Poudarek na socialnem delu misijonarjev je ponekod postavljaj na drugo mesto evangelizacijo. Ko se spet pripravljamo na misijonski dan v oktobru, Cerkev preko Kongregacije za širjenje vere (konkretno kardinal A. Rossi) znova poudarja, naj ne zapademo zmotni zamenjavi. Jasno: karitas je prakrščanska, skrb za uboge je vedno Cerkvi pred očmi. Toda vse misijonsko delo končno ni delo karitativnega društva, ampak ima kot prvi in glavni ali končni cilj evangelizacijo in formiranje mladih Cerkev. Te Cerkve ne morejo biti in ne bodo živele brez krščanske karitas, a ta je le „znamenje“ pravega krščanstva. Če pa se misijonsko delo nekako izgubi ali izživlja le v karitativnem ali socialnem delu, bomo izgubili iz vida glavno: vraščati, zakoreninjevati ali – če naj rečemo najmoderneje – inkulturirati Cerkev v narode, kjer je še ni. Prav to je specifični cilj dela v misijonskih deželah.

V ČADU je bil ubit generalni vikar škofije Moundou, ko je bil na poti, da bi blagoslovil novo kapelo in imel tam sveto mašo. Napad je bil iz zasede, napadalcı neznanı. Z njim je padlo pod krogli pet katehistov, rešil se je samo redovnik Maria Andre. Eden dogodkov iz nemirov v Čadu, ki jih je – tako sodijo – kriv znani Gadafi.

VZHODNJAŠKE MEDITACIJE v kakršnikoli obliki: recimo zen, joga, preplavljajo Evropo in Ameriko. Karže, kot da kristjani nimamo svoje krščanske tradicije meditacije in kontemplativnega življenja. Pač zato, ker ljudje, ki se ogrevajo za vzhodnjaško meditacijo, zapadno-krščanske niti ne poznajo. Rezultat pa je pogosto neka duševna iztirjenost, ker tudi v globine vzhodnjaške meditacije iskavci ne

prodrejo, ampak samo hlastajo za ek-sotičnim. Lepo je to povedal Dalai Lama, poglavar Tibetancev. On trdi, da se zlasti mladi ljudje prehitro predajo skrivnostim vzhodne meditacije, ne da bi si prej pridobili več znanja o vzhodnjaških izročilih. Tako se pogosto znajdejo v telesnih in duševnih težavah. Predno morejo prodreti do zapletenih oblik meditacije, bi morali globoko poznati nauk, iz katerega ta oblika kontemplacije izvira. Tako mora nam kristjanom Dalai Lama indirektno povedati, da najbrž tudi tradicij krščanske meditacije in kontemplacije ne poznajo tisti, ki se zatekajo na Vzhod.

JEZUITI V INDIJI še vedno veliko svojih moči posvečajo šolsko-vzgojnemu delu. Vodiyo 94 visokih šol, 22 univerzitetnih internatov, osem tehničnih institutov in sedem visokošolskih ustanov. Temu delu se posveča 700 patrov. Seveda ne zadostujejo, zato jim pomaga 4.700 profesorjev.

ANGOLA v zapadni Afriki je nenehno v težavah, toda Cerkev nenehno dela. Le v področjih, kjer divjajo gverilski napadi, je delo skrajno okrnjeno. Med 11 škofi je deset domačinov. To razmerje je nastalo predvsem po letu 1975, ko je Angola postala samostojna država in ni več portugalska kolonija. Tisto leto je veliko misijonarjev moralo zapustiti Angolo, a kasneje so se mogli vrniti ali prišli ncvı. Vzdržno pa se delo nadaljuje. Nekoliko je to razumljivo iz dejstva, da je število vernikov veliko: skoraj trije milijoni med sedmimi milijoni in 300.000 prebivalci. Tako velikega števila ni mogoče kar tako udušiti. Pomanjkanje duhovnikov je seveda veliko, na vsakega pride preko 10.000 vernikov. In kje je potem misijonsko delo? Prišla je ura laikov. Verouk je v šolah prepovedan, škofje dolžnost katehizacije prelagajo na dru-

žine. Nastajajo tako imenovane „Družinske Cerkve“. V ta pouk po domovih so vprežene vse sile: redovniki, redovnice, bogoslovci, redovni novinci, katehisti in končno vsi laiki. Seveda se za mladino poteguje partija. Vendar je dokaz žive Cerkve že dejstvo, da ima Angola 200 bogoslovcev. Poseben problem so begunci, ki iz enega predela države morajo bežati v drugega. Problem lakote, bolje: socialnega skrbstva leži predvsem na ramenih Cerkve. A pri vseh ovirah in težavah razodeva angleška Cerkev nenavadno trdoživost.

VIETNAMSKO VLADO je zaprosila „Amnesty International“, to je mednarodna organizacija za pomoč jetnikom, naj izpusti politične jetnike ali pa uvede proti njim pravni postopek. Po mnenju te organizacije je v Vietnamu še vedno 16.000 zapornikov zaradi prepričanja, ki je drugačno od vlade. Mnogi od njih so v zaporu prav od nastopa sedanjega režima. Med vojaškimi in političnimi osebnostmi so v zaporu budistični menihi in mnogi katoliški duhovniki.

OB KONCU MUSLIMANSKEGA POSTA je Tajništvo za nekristjane poslalo muslimanom posebno listino, ki jo je podpisal vodja tega urada nadškof Jean Jadot. Ko izraža veselje nad zvestobo verskim predpisom, izraža tudi upanje, da bodo muslimani skupaj s kristjani uresničili iskreno sodelovanje v službi Boga in človeka. Listina poudarja spreobrnjenje, kar je namen njihovega posta in svetega leta, ki ga je razglasila katoliška Cerkev.

CERKEV V TRETJEM SVETU napreduje veliko bolj kot v „starih krščanskih deželah“. Med leti 1970 in 1980 se je prebivalstvo sveta dvignilo od 3 in pol milijarde na 4 milijarde in 300.000; torej za 20 odstotkov.

Katoliški porast pa je le za 19 odstotkov, od 653 milijonov na 787 milijonov. Ta nižji porast gre predvsem na račun Evrope in Amerike, saj je naprimer v Severni Ameriki število katoličanov naraslo le za 10 odstotkov. Drugače pa je v tako imenovanem Tretjem svetu. Prvuje Afrika s 47 odstotki (od 39 na 58 milijonov), sledi Srednja Amerika s 43 odstotki (od 170 na 218 milijonov), Južna Amerika s 30 odstotki in celo Azija ima 26 odstotkov porasta (od 50 na 62 milijonov). V tem času je število duhovnikov naraslo od 94.432 na 98.952, a ne po zaslugi Evrope in Amerike, ampak predvsem po zaslugi Afrike in delno tudi Azije in Južne Amerike.

INDIJSKI KATOLIČANI so razdeljeni v tri različne obrede. Največja skupina so katoličani latinskega obreda, teh je štiri milijone petsto tisoč. Iz nekdanjih tako imenovanih „Tomaževih kristjanov“ sta nastali dve skupini vsaka s svojim obredom: „Siro-malabarski“ obred, ki šteje dva milijona 750.000 vernikov in „Siro-malankarski“ obred, kateremu pripada tristo tisoč vernikov. Seveda različnost obredov ne pomeni različnost ver. Vseh katoličanov je v Indiji 1,6 odstotka. Vsa Cerkev ima blizu 12 tisoč duhovnikov, 2.500 bratov in skoro 47.000 redovnic. Več kot dva milijona pa obiskuje srednje šole, ki jih je 2.733. Za višjo izobrazbo skrbi 150 zavodov, kjer študira 172.000 Indijcev. 12. novembra so praznovali obletnico prihoda Mateja Riccija na Kitajsko. Štiristo let je tega, ko je prišel Ricci na Kitajsko. V ta namen so si škofje in misijonarji zastavili cilj: 30.000 spreobrnjenj v tem letu. V ta namen so podvojili apostolsko delo in molitev. To bi bilo pač najlepše praznovanje, če bi dosegli ta cilj. Za proslavo velikega misijonarja so izdelali filmsko nadaljevanko o

življenju Mateja Riccija, ki jo bodo na televiziji kazali trideset dni.

NA FORMOZI so škofje svetoletno geslo: „odprite vrata Odrešeniku“; prilagodili svojim razmeram v geslo: Leto evangelizacije. Že leta dolgo si je Tajvanska Cerkev osvojila misel: Vsak katoličan mora spreobrniti še enega prijatelja, vsaka družina mora postati scela krščanska družina. Ob tej priložnosti pa so vsem katoličanom dali čisto praktičen program: vsaka družina mora imeti in brati sveto pismo, vsaka župnija mora imeti biblične krožke, vsaka župnija mora imeti apostolski načrt, da širi evangelij.

V OSAKI NA JAPONSKEM so pred enajstimi leti zaprli veliko semenišče. Letos pa so ga nanovo odprli. Tudi Japonsko je zajela kriza duhovnih poklicev. A kriza je preboljena. Vsa ta leta je bilo semenišče na razpolago v druge namene, letos pa bo spet služilo svojemu prvotnemu cilju. Japonski škofje upajo, da se bo število bogoslovcev iz leta v leto dvigalo.

VELIKA BOLEZEN v svetu ni tuberkuloza, ne rak, največja bolezen je nezaželenost. Nezaželeni so otroci, ki morajo umreti pred rojstvom, nezaželeni so osamljeni, stari, bolni, katere je človeška družba izločila iz svoje srede. In prav za te najbolj „nezaželeni“ dela Mati Terezija iz Kalkute in z njo vedno več dobrih ljudi.

MISIJSKA ORGANIZACIJA SV. DETINSTVA letos slavi petdesetletnico svojega obstoja. Ob tej priložnosti bodo sedež organizacije prenesli iz Pariza v Rim, kjer imajo svoj sedež ostale papeške misijonske družbe. S tem želita Cerkev in organizacija sama pospešiti in razširiti svoje delo. Njen namen je nedvomno pomoč misijonom, a istočasno, če ne prvenstveno, vzgoja otrok v misijonskem duhu.

V AFRIKI misijonarji opravljajo ogromno delo. To dokazujejo telestatistike. Na šolskem področju imajo: 1.423 otroških vrtcev z 112.953 otroki, 18.565 osnovnih šol z dva milijona in pol učenci, 3.060 srednjih šol s 739.166 dijaki. K temu je treba prišteti še nad tri tisoč dijakov v višjih šolah, skoro dva tisoč akademikov in 350 teologov. — Na socialnem področju imajo 1.144 bolnic, 2.707 dispanzerjev, 254 gobavskih naselij, 421 otroških zavetišč, 270 sirotišč, 449 centrov za socialno vzgojo in 286 centrov za družinske posvetovalnice. Gotovo je dvoje: v te številke ni zajeto vse delo, ampak le vzgojno socialno, pa še to se spreminja iz meseca v mesec. Statistika je iz preteklega leta.

V BURUNDIJU je bila pred 50 leti ustanovljena prva ženska redovna družba „Hčere sv. Terezije Deteta Jezusa“, namenjena samo afriškim dekletom. Danes šteje 342 članic, ki delujejo na 62 postojankah v državah: Burundi, Čad, Kamerun in Tanzanija.

SUŠA je pogostni obiskovalec Afrike. Toda po poročilih je letošnje leto doseglo rekord in spravilo milijone ljudi v nevarno lakoto. Na stotine jih umre, kajti vsa mednarodna pomoč je nezadostna spričo rastočega pomanjkanja živil. Južna Afrika je navadno izvažala žito, letos je prisiljena na uvoz dveh milijonov ton žitaric. V Abesiniji je bil maja dež, a mesec prezgodaj, tako se je beda še povečala. Prizadete so zlasti tele afriške države: Botswana, Južna Afrika, Lesotho, Mozambik, Zimbabve, Zambija in Mavretanija. Manj, a vendar je kot vedno zelo prizadeto ozemlje južno od Sahare. Zaradi suše je poginilo 300.000 glav živine. Položaj je dež nekoliko olajšal, a živina kljub temu propada. In z njo seveda tudi ljudje.

M I S I J O N S K I D A R O V I

V SKLAD KM ZA VSE MISIJONARIJE

Argentina, v arg. pesih: Tone Bidovec, 10; duh. N. N., 300; duh. Albin Avguštin, 100; Marta Fink, 50; otroci slovenske šole v Lanusu, za lačne otroke v misijonih, v več nabirkah, 19; Anastazija Cvetko, 10; Justina Pahor, 20; N. N., 10; Ela Vrhovec, 5; Alojzij Geržinič, 40.

Koroška: vojaki, 332.000 šilingov; N. N., Kamen, 500 šilingov.

Primorska, v lirah: po dr. Jožetu Prešernu, Sever Viktorija, 900.000; Felicita Vodopivec, 100.000; Janežič Josipina, 50.000; Bajc Ema, 50.000; Makor Lojzka, 10.000; F. G., 20.000; N. N., 15.000; N. N., 150.000; Marjetica, 15.000; Furlan Fani, v spomin svojih pokojnih, 20.000; za lačne, nabirka v postnem času, 221.000; Coceani Ana, 50.000; Glavič Frančiška, 9.000; N. N., 30.000; F. F., 15.000; Janežič Josipina, 10.000; Roncelli Emilija, 10.000; za gobave, N. N., 15.000; za vse, Marija Cigoj, 50.000.

ZDA: Elizabeta Bükvič, 20 dolarjev.

Kanada, v kanadskih dolarjih: Frances Palčič, 200; Jože Kmetič, 450 in 500.

Avstrija, v šilingih: Kata Loretto, 100; dr. Franc Loretto, 500; Marica Brunec, 200.

Venezuela, v bolivarjih: Po Cirilu Bartolu: Franc Jakoš, namesto venca na grob Veronike Krištofič, 500; Ilija Anton, 800; N. N., 500; na čast Baragu in za njegovo beatifikacijo; Majer Aleksander, 400; Boštjančič Anton, 200; Bartol Ciril, 240; Kelbič Rudi, 50; Družina Mršnik, 30.

Avstralija: Marija Rodin, 500 dolarjev.

Goriška: Objavljamo sedaj sporočene darove, katerih vsote so bile že v teku leta 1982 odposlane našemu uredništvu; odposlal oziroma oddal jih je naš misijonski poverjenik prelat dr. Kazimir Humar, vse v lirah: Bitežnik, 25.000; N. N., 55.000; Tratnik, 5.000; Marijina družba 425.000; N. N., 300.000; N. N., 20.000; N. N., 25.000; Valantič J., 50.000; N. N., 7.000; Drašček Pavlina, 10.000; B. S., 25.000; Župnija sv. Ivana v Gorici, 1.000.000; N. N., družbenica, 50.000; H. S., 15.000; B. S., 25.000; N. N., 10.000; šusmek Pavla, 30.000; M. R., 10.000; N. N., 14.000; C. S., 50.000; Frančiška V., 5.000; N. N., 20.000; Razni, 86.000; N. N., 15.000; N. N., 5.000; Drašček P., 10.000; K. K., 50.000; Veronika Žb., 10.000; Pavla M., 10.000; Cilka Kovač, 200.000; H. S., 20.000; L. A., 450.000; N. N., števerjan, 20.000; N. N., družbenica, 100.000; O. D. C., 500.000; P. D., 30.000; S. M., 10.000; Šuligoj D., 10.000; Vanda J., 50.000; Župnija sv. Ivana v Gorici, 600.000; Marija K., 20.000; H. S. 26.000; H. F., 100.000; S. H., 10.000; Marijina družba, 100.000; Za gladojuče po svetu; Drašček P., 30.000; N. N., družbenica, 50.000; Viktorija H., 40.000; N. N., 350.000. Za gobavce: N. N., števerjan, 25.000; M. Z., 50.000; Čerkvenik Srečko, 100.000; S. H., 10.000.

Del teh vsot, ki so tu objavljene, je bil oddan oziroma odposlan iz Gorice naravnost slovenskim misijonarjem. Mons. dr. Humar je tudi že poslal v sklad KM za vse slovenske misijonarje leta 1983, 2.800.000 Lir; darovalci bodo spet objavljeni ob zaključku v eni številki KM za leto 1984.

Za tiskovni sklad „Katoliških misijonov“ so v Gorici plačali v teku leta prejete zneske: H. F., 30.000; Šuligoj Jože, 25.000; Srebernič H., 25.000;

Brumat Štefanija, 50.000; Podobnik Franc, 2.000; N. N., 11.000; Žigon M., 12.000; N. N., 40.000; Pavletič Pepca, 10.000; N. N., 2.000; Razni, 23.000; Ivan Kretič, 50.000; L. A., 50.000; Jožef Šuligoj, 25.000; Pepca Pavletič, 20.000; Ivan Kretič, 20.000; Metoda Žvanut, 20.000; Franka Hladnik, 25.000; Razni naročniki, 6.000.

ZA POSAMEZNE MISIJONARJE

Za **Jožeta Cukala S. J.** v Indiji: Francka Tomažin, Argentina, 20 dolarjev; za **Radota Sušnika** na Madagaskarju, družina Jakoba Sušnika, 100 pesov; Anton Nose, Koroška, 500 šilingov; družina Sušnik, Mehle, 1.000 francoskih frankov. Za **Vargaindranske zvonove**: Smole Anica, 50 argent. pesov; Durič, 10 a. p.; za **Klemena Štolcerja**, iz domovine N. N., 500 dol.; Za lačne otroke pri **Mariji Pavlišič** na Madagaskarju, 35 dolarjev; za **malgaške misijonarje**, rojaki slovenske vasi ob predavanju Markota Vilfana, 241. 70 a. pesov; za **zambijske misijonarje**, Vinko Zaletel, Koroška, 140 dolarjev; za **Lovra Tomažina S. J.**, Anton Nose, Šmihel na Koroškem, 500 DM; N. N., 50 dol.; N. N., San Justo, 19 pesov; N. N., San Justo, 5 pesov; N. N., San Martín, 10 pesov; Jelka Malovrh 50 pesov; za **o. Jožeta Grošlja S. J.**, g. in gospa prof. Joško Hutter na Koroškem, 2.000 šilingov; za **dr. J. Janeža** na Formozi, ob 35-letnici misijonskega delovanja, N. N., Ramos Mejia, 100 a. pesov; Za **Amando Potočnik** na Madagaskarju, za lačne otroke, N. N., 50 a. pesov.

ZA TISKOVNI SKLAD KM

Ob 60-letnici

ZDA: Duh. Snoj Jože, 50 dolarjev; Matilda Furlan, 50 dol.; Mary Vavpotich, 20 dol.; Ana Gaber, 20 dol.

Kanada: Ob 60-letnici moža, Mija Ferkulj, 100 kan. dolarjev; Zarnik Julka, 20 k. d.; Polde in Ivanka Pretnar, 50 dol.

Belgija: N. N., 500 dolarjev.

Argentina: Ivan Mehle, 100 a. pesov.

ZA MISIJONE

N. N., Slovenska vas, Argentina, 100 a. pesov; Julka Mrčun, Avstralija, 40 dolarjev.

MISIJONSKI ZAVOD v Argentini in za njega laične misijonarje

Kanada (v kan. dolarjih): Janez in Pepca Jereb, 100; ga. Lovšin, 50; Anica Dolenc, 50; Katoliška ženska liga v župniji Brezmadežne v Torontu, 100; Marjan in Lali Novak, 20; Slavko Šteblaj, 300; Katoliška ženska liga v župn. Brezm., 100; Jože Turk, Toronto, 100; Matašič Milka, 20; Zarnik Julka, 20; „Tarok partija“ Vičič, Toronto, 50.

Koroška: Jože Kopeinig, 5.000 šilingov.

RABLJENE ZNAMKE

Lisjak Marijan, Leopold Reya, Albin Avguštin, družina Vester-Tomazin, Katarina Poznič, Jože Tominc.

VSEM ZA VSE TISOČKRAT BOG PLAČAJ!

"KATOLIŠKI MISIJNI" so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb, slovenskih misijonarjev, "Slovenske misijonske zveze". Izdaja ga "Baragovo misijonišče. Urejuje in upravlja Lenček Ladislav C.M. — Naslov uredništva in uprave: El Cabezuelo (ex Loubet) 4029, 1826 Remedios de Escalada, Provincia Buenos Aires. Tiska "Editorial Baraga del Centro Misional Baraga", Colón 2544, 1826 Remedios de Escalada, Provincia Buenos Aires. S cerkvenim dovoljenjem.

Naročnina v letu 1983 in vse za nazaj: 20 USA dolarjev oziroma odgovarjajoče v drugih valutah (v Kanadi 25 dolarjev). Letalsko pošiljanje 20 dolarjev več! V Argentini 1.400.000 pesov.

PLAČUJE SE NA SLEDEČIH NASLOVIH:

Argentina: Baragovo misijonišče, El Cabezuelo 4029, 1826 Remedios de Escalada, Prov. Buenos Aires. — Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires. — Pisarna Sloge, Bmé. Mitre 97, 1704 Ramos Mejía.

ZDA: Rev. Charles A. Wolbang CM, 131 Birchmount Road, SCARBOROUGH, Ont., Canada MIN 3J7 — Mr. Rudi Knez, 17826 Brion Ave., Cleveland, O. 4419 — Mrs. John Tushar, Box 731, Gilbert, Minn. 55741. — Mrs. Ana Gaber 2215 So. Wood Street, Chicago, Ill. 60608 U.S.A.

Kanada: Župnija Marije Pomagaj: rev. Ivan Jan C.M., 611 Manning Ave, Toronto 4, Ont.; župnija Marije Brezmadežne: 739 Brown's Line, Toronto, Ont. M8W 3V7; Za Montreal in Quebec: rev. Jeretina Janez C.M., 3470 Boul. Saint-Joseph, Montreal, Que. H1X 1W6; Za Winnipeg in okolico: rev. Letonja C.M., 95 Macdonald Ave, Winnipeg, Mon. R3B 0J3.

Italija: Dr. Kazimir Humar, Corte San Ilario, 7, 34170 Gorizia.

Trst: Oddajati na naslov: Marijina družba, 34133 Trst, Via Risorta 3

Francija: s. Cecilija Prebil, Rue du Bac 140, Paris 75340, Cedex 07

Avstrija: B. B. Seelsorgeamt, Viktringer Ring 26, Klagenfurt A-9020.

Anglija: Rehberger Gabrijela, 132, George Street, Bedford, Gran Bretaña.

Avstralija: Slovenske sestre, 4 Cameron Court, KEW, Vic. 3101.

Dragi misijonski prijatelji!

Ob 60-letnici lista Vas lepo **prosimo za poravnavo naročnine**, zlasti zaostale, tiste, ki tega še niste storili.

Vse druge, tudi dosmrtno naročnike pa, **da darujete kak dar za**

TISKOVNI SKLAD KM OB 60-LETNICI!

Že vnaprej vsem srčna hvala in Bog vam plačaj!

Naš laični misijonar dr. Janez Janež je po 36 letih misijonskega dela še vedno čil in zdrav pri delu na Taiwanu.

Registro de Prop. Int. N° 231147
Director responsable, Lenček Ladislav
Domicilio legal, El Cabezuelo 4029,
1826 Remedios de Escalada (B)

Correo
Argentino
Suc. Lanús (B)

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 3143

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 5612